

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

Katedra obchodního práva

Založení a vznik evropské společnosti fúzí

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.

**Tomáš Vlasák
Závodu Míru 1856
356 01 Sokolov**

Prohlášení

Prohlašuji, že diplomovou práci na téma „Založení a vznik evropské společnosti fúzí“ jsem vypracoval samostatně. Použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v příloženém seznamu způsobem ve vědecké práci obvyklým.

V Praze dne ...3.8.2007.....

Podpis: ....

P o d ě k o v á n í

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu této diplomové práce JUDr. Petru Čechovi, Ph.D., LL.M., s nímž jsem zpracovávanou problematiku konzultoval, za jeho ochotu, odborné vedení, cenné připomínky a pomoc při řešení nejasných otázek.

Dále bych rád poděkoval svým rodičům za jejich trpělivost a vytrvalou podporu v průběhu celého mého dosavadního studia.

Obsah

1. ÚVOD.....	- 1 -
2. EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI	- 3 -
3. PRAMENY PRÁVNÍ ÚPRAVY EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI.....	- 4 -
4. ZPŮSOBY ZALOŽENÍ EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI.....	- 5 -
5. SPOLEČNÁ USTANOVENÍ O ZALOŽENÍ EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI.....	- 9 -
6. ZALOŽENÍ EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI FÚZÍ.....	- 10 -
6.1. PRVNÍ ÚPRAVA PŘESHRAŇIČNÍ FÚZE	- 11 -
6.2. STÁDIA FÚZE	- 12 -
6.3. PROJEKT FÚZE	- 13 -
6.4. ZPRÁVY PŘEDSTAVENSTVA, ZNALCE A DOZORČÍ RADY	- 17 -
<i>Zpráva představenstva</i>	- 18 -
<i>Znalecká zpráva</i>	- 19 -
<i>Zpráva dozorčí rady</i>	- 22 -
6.5. INFORMAČNÍ POVINNOST PŘED KONÁNÍM VALNÉ HROMADY	- 22 -
6.6. VALNÁ HROMADA.....	- 24 -
<i>Předmět usnesení valné hromady</i>	- 25 -
<i>Průběh valné hromady</i>	- 26 -
<i>Valná hromada zanikající společnosti</i>	- 29 -
<i>Valná hromada tuzemské nástupnické společnosti</i>	- 29 -
<i>Nabývání akcií nástupnickou společností při sloučení za účelem výměny</i>	- 30 -
6.7. ZJEDNODUŠENÉ POSTUPY FÚZE	- 32 -
<i>Stoprocentní účast na hlasovacích právech</i>	- 33 -
<i>Zmaření rozhodnutí představenstva nástupnické společnosti</i>	- 34 -
<i>Devadesáti- až stoprocentní účast v dceřiné společnosti</i>	- 35 -
6.8. OSVĚDČENÍ	- 36 -
6.9. PRÁVO AKCIONÁŘE NA VÝMĚNU AKCIÍ A DOPLATEK.....	- 39 -
<i>Výměna akcií nástupnickou společností při fúzi sloučením</i>	- 40 -
<i>Doplatek</i>	- 42 -
<i>Nepřípustnost výměny</i>	- 44 -
6.10. DOROVNÁNÍ.....	- 45 -
6.11. ODKOUPENÍ AKCIÍ EVROPSKOU SPOLEČNOSTÍ	- 48 -
6.12. NEPLATNOST ZALOŽENÍ EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI.....	- 53 -
<i>Neplatnost usnesení valné hromady</i>	- 54 -
<i>Neplatnost projektu fúze</i>	- 59 -
6.13. ODPOVĚDNOST ZA ŠKODU	- 60 -
6.14. OCHRANA VĚŘITELŮ	- 63 -
<i>Ochrana majitelů dluhopisů</i>	- 66 -
<i>Ochrana majitelů vyměnitelných a prioritních dluhopisů</i>	- 67 -
<i>Ochrana majitelů opčních listů a poukázek na akcie</i>	- 68 -
<i>Ochrana majitelů zatímních listů</i>	- 69 -

7. ZAPOJENÍ ZAMĚSTNANCŮ	- 69 -
7.1. ZAMĚSTNANCI	- 70 -
7.2. VYJEDNÁVACÍ VÝBOR.....	- 71 -
<i>Obsazení vyjednávacího výboru.....</i>	<i>- 71 -</i>
<i>Práva a povinnosti vyjednávacího výboru.....</i>	<i>- 73 -</i>
<i>Rozhodování vyjednávacího výboru.....</i>	<i>- 73 -</i>
<i>Dohoda o způsobu a rozsahu zapojení zaměstnanců evropské společnosti.....</i>	<i>- 74 -</i>
<i>Neuzavření Dohody.....</i>	<i>- 74 -</i>
7.3. VÝBOR ZAMĚSTNANCŮ.....	- 75 -
7.4. VLIV ZAMĚSTNANCŮ NA SLOŽENÍ ORGÁNŮ EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI	- 76 -
7.5. DOZOR NAD ZAPOJENÍM ZAMĚSTNANCŮ.....	- 77 -
8. DAŇOVÉ ASPEKTY	- 78 -
8.1. DAŇOVÉ MOTIVY	- 79 -
8.2. DAŇOVÉ DŮSLEDKY ZAKLÁDÁNÍ EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI	- 82 -
8.3. DAŇOVÝ REŽIM EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI.....	- 84 -
8.4. ÚČETNICTVÍ.....	- 85 -
9. EVROPSKÁ SPOLEČNOST Z POHLEDU SOUTĚŽNÍHO PRÁVA.....	- 86 -
10. JEDNÁNÍ ZA EVROPSKOU SPOLEČNOST PŘED JEJÍM VZNIKEM.....	- 88 -
11. ZÁPIS EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI DO OBCHODNÍHO REJSTŘÍKU.....	- 90 -
<i>Přechod oprávnění k podnikání.....</i>	<i>- 93 -</i>
12. ZÁVĚR	- 95 -
13. PŘÍLOHY.....	- 97 -
<i>Příloha č. 1 .....</i>	<i>- 97 -</i>
<i>Příloha č. 2 .....</i>	<i>- 99 -</i>
<i>Příloha č. 3 .....</i>	<i>- 102 -</i>
<i>Příloha č. 4 .....</i>	<i>- 107 -</i>

1. Úvod

Moje volba tématu diplomové práce je nejen pragmatická, ale je vedena i mým osobním zájmem o obchodní právo, kterému bych se rád v budoucnu hlouběji věnoval. Mezinárodní resp. evropský nádech tématu diplomové práce je dnes velmi moderní záležitostí, v mém případě byl zájem zejména ovlivněn zkušenostmi ze zahraničního prostředí. V neposlední řadě jsem chtěl nenásilnou formou proniknout do jednotlivých kroků samotných národních fúzí, které dnes nejsou ani předmětem výuky a ani státní závěrečné zkoušky.

Když jsem před dvěma lety přemýšlel nad tématem své diplomové práce na Vysoké škole ekonomické v Praze, tak jsem chtěl čas a energii věnovat problematice, která bude mít právní i ekonomické aspekty, to vše s komunitárním nádechem. Dnes neskrývám svou snahu uspořít energii v závěru studií a přiznávám, že práci na obdobné téma jsem vypracoval i na Vysoké škole ekonomické. Před dvěma lety ještě neexistovala detailní monografie autorů J. Dědiče a P. Čecha a založení evropské společnosti bylo upraveno na několika stránkách v odborných časopisech. Já si kladl naivně za cíl, že vytvořím stručnou příručku o evropské společnosti samotné a způsobech jejího založení. Záměru se mi tenkrát sice dosáhnout podařilo, ale jen zcela povrchně. Rovněž tuto práci nepovažuji za konkurenci pro vydané odborné publikace a čtenáře tak průběžně odkazuji na prameny, ze kterých jsem čerpal.

Někteří autoři se v úvodu svých diplomových prací zmiňují o vysokých cílech, které chtějí svým dílem dosáhnout. Moje maličkost si žádné obdobné cíle neklade, protože by se mi to mohlo o několik stránek dále stát osudným. Rovněž se nedomnívám, že jako řadový student posledního ročníku Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze mohu objevit něco převratného nebo jakkoli obohatit literární prameny, které se popisované problematice týkají. Dokonce jsem se setkal i s názorem, že o evropské akciové společnosti není nutné psát, neboť se bude jednat pouze o nic nepřinášející popis jasných faktů; uvedený názor rozhodně nesdílím.

První kapitoly diplomové práce se stručně zmiňují o právní úpravě evropské akciové společnosti a jednotlivých způsobech jejího založení. Největší pozornost je zaslouženě věnována založení evropské akciové společnosti přeshraniční fúzí, neboť se jedná o první komunitární úpravu mezinárodní formy přeměn společností na starém kontinentu. Nejedná se ale o první úpravu svého druhu, neboť nizozemské právo před druhou světovou válkou umožňovalo přeměnu nizozemských společností na antilské

společnosti, čehož velké korporace během válečného období hojně využily. Je zřejmé, že první evropské společnosti zakládané nadnárodní fúzí se tak potýkají s řadou „porodních“ bolestí, které nezhojí právní normy, ale politický talent a vyjednávací schopnosti jejich zakladatelů.

Několik stránek mé práce je věnováno i samotnému důvodu zakládání evropské společnosti a souvisejícímu daňovému režimu po jejím vzniku. Závěrečné kapitoly se věnují zapojení zaměstnanců do procesu zakládání evropské společnosti, vlivu zakládání na hospodářskou soutěž a vzniku evropské společnosti zápisem do obchodního rejstříku.

Při psaní této práce jsem se potýkal s několika problémy, kdy nejzávažnějším problémem byl nedostatek kvalitních právních zdrojů. Podrobnější analýzu konkrétních otázek srovnáním názorů několika autorů tak nebylo možné provést. Druhým problémem je moje vlastní nízká právně technická vyspělost, která mi, ačkoli se ji snažím překonat, nedovolí hlubší analýzu některých otázek a kompletní rozbor stávajících či potenciálních problémů. Tato vlastnost se snad postupně rozvine během mé právní praxe. Za největší přínos své práce považuji řešení otázek v rámci teoretického zakládání evropské společnosti. Teprve až řešení konkrétních otázek v praxi a související judikatura odhalí řadu problémů teorií zatím opomenutých.

2. Evropské společnosti

Komunitární právo upravuje v současné době tři formy supranacionálních společností. Nejstarší korporací z této trojice je evropské hospodářské zájmové sdružení primárně upraveno nařízením Rady č. 2137/85, o zřízení Evropského hospodářského zájmového sdružení. Právní poměry evropského hospodářského zájmového sdružení jsou dále v České republice upraveny zákonem č. 360/2004 Sb., o Evropském hospodářském zájmovém sdružení a obecnými ustanoveními o veřejné obchodní společnosti a obchodních společnostech vůbec. Pokud se má sídlo této právnické osoby nacházet na území České republiky, pak se zakládá smlouvou o sdružení, její firma obsahuje dodatek „evropské hospodářské zájmové sdružení“ nebo zkratku „EHZS“ a zapisuje se do obchodního rejstříku.

Naopak nejmladším členem rodiny evropských společností je evropské družstvo (European Cooperative Society) upravené nařízením Rady č. 1435/2003, o statutu evropského družstva. Konstrukce právní úpravy je podobná právní úpravě evropské společnosti a obdobně je výše uvedené nařízení doplněno směrnicí č. 2003/72/ES zabývající se otázkami účasti zaměstnanců na řízení evropského družstva. Firemní dodatek zní „SCE“.¹

Posledním z trojice je evropská akciová společnost, někdy též nazývaná pouze evropská společnost (Societas Europaea). Ačkoli se tento termín již natolik vžil, že většina právní laické veřejnosti nespojí tento výraz s jinou formou právnické osoby, je výraz evropská společnost technicky nesprávný. Evropskými společnostmi jsou vlastně všechny tři výše uvedené společnosti a není důvod tak nazývat pouze jednu z nich.² Pokud budou procesy evropské integrace překračovat teritorium Evropy přidružením států z Afriky a Asie, pak v budoucnu bude název svědčit pouze o historickém původu této právní formy podnikání. Součástí komunitárního práva se evropská akciová společnost stala 8. října 2001 vydáním nařízení Rady č. 2157/2001, o statutu evropské společnosti (dále jen „Nařízení“), které nabylo účinnosti o tři roky později. V den přijetí Nařízení byla Komisí přijata také směrnice Rady č. 2001/86/ES doplňující statut evropské společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců (dále jen „Směrnice“). Nařízení počítá s podpůrnou aplikací národního akciového práva, ale rovněž počítá s vydáním doplňujících národních zákonů pro oblasti v Nařízení upravené jen částečně

¹ Viz *Obchodní právo po vstupu ČR do EU*, str. 224.

² Viz *Evropské právo společností*, str. 135.

nebo vůbec neupravené. V České republice je tímto zákonem zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti, z 11. listopadu 2004.

3. Prameny právní úpravy evropské společnosti

Jen pro doplnění a lepší pochopení následujících řádků si dovolím na chvíli odbočit k teorii mezinárodního práva veřejného a právu ústavnímu. Právo vnitrostátní a právo mezinárodní mohou existovat jako dva na sobě nezávislé právní systémy, pak se jedná o dualistickou koncepci. Jestliže se řády prolínají a jeden je nadřazen druhému, jedná se o monismus s primátem toho či onoho právního systému.

Původní dualistická koncepce byla v našem právním řádu prolomena nejprve ve prospěch mezinárodních smluv o lidských právech § 2 ústavního zákona č. 23/1991 Sb., kterým se uvozovala Listina základních práv a svobod jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky, a následně pak po rozpadu federace v čl. 10 Ústavy. K posílení postavení mezinárodního práva uvnitř českého právního řádu došlo ústavním zákonem č. 395/2001 Sb., kterým se měnil zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „Ústava“), tzv. euronovelou. Podle čl. 1 odst. 2 Ústavy a hlavně čl. 10 Ústavy ve znění euronovely se Česká republika zavazuje dodržovat mezinárodně právní závazky a pro ratifikované a závazné mezinárodní smlouvy je stanovena aplikační přednost před právními normami nižšími než jsou normy ústavní. Normy mezinárodního práva tak nejsou zařazeny do hierarchie vnitrostátních norem a nemají klasické derogační účinky.

Pro platnost mezinárodních smluv je per analogiam čl. 52 Ústavy nutné jejich vyhlášení. Zajištění seznatelnosti mezinárodní smlouvy se uskuteční uveřejněním v souladu se zákonem č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, ve Sbírce mezinárodních smluv v jejich plném znění.

Monismem je inspirována rovněž úprava obsažená v § 756 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále jen „ObchZ“), vycházející ze zásady, že přednost před úpravou v zákoně má úprava obsažená v mezinárodních smlouvách nebo předpisech vydaných na jejich základě.

Od 1. května 2004, kdy se Česká republika stala plnoprávným členem Evropské unie, je součástí českého práva i právo komunitární. Primárním komunitárním právem přenesly členské státy, výkon některých suverénních práv na orgány Evropského

společenství, které jsou dále původci sekundárního komunitárního práva, zejména nařízení a směrnic, které jsou ve smyslu výše uvedených ústavních zásad aplikovatelné na celém území Evropské unie a požívají aplikační přednosti.

Konkrétně u evropské společnosti najdeme prameny právní úpravy na několika úrovních, které budou následně hierarchicky seřazeny od nejsilnějšího po nejslabší v souladu s čl. 9 Nařízení.³ Pokud nebudeme zmiňovat zakladatelské a je doplňující smlouvy Evropského společenství upravující základní svobody, nalezneme dále na komunitární úrovni již v úvodu zmíněné Nařízení a Směrnici.

Hned po Nařízení a Směrnici je režim evropské společnosti upraven jejími stanovami v případech výslovně stanovených Nařízením. Z titulu zmocnění samotným Nařízením pak taková úprava ve stanovách má přednost i před národním právem a jeho kogentními normami.⁴

Na otázky vůbec nebo jen zčásti upravené Nařízením se aplikují normy národního členského státu týkající se evropské společnosti. Pokud chybí národní právní úprava týkající se výhradně evropské společnosti, přichází na řadu právní předpisy týkající se národní akciové společnosti daného státu podle místa sídla. Posledním pramenem právní úpravy jsou stanovy evropské společnosti v rozsahu, v jakém je připouští národní právo.⁵

Jen pro shrnutí, stanovy evropské společnosti jsou aplikovány ve dvou případech. Kogentní ustanovení čl. 9 odst. 1 písm. b) Nařízení řadí použití stanov společnosti hned po samotném Nařízení ale pouze ve výslovně stanovených situacích. Jindy stojí stanovy na samé patě dané hierarchie aplikovatelných předpisů a jedná se o použití stanov v rozsahu dovoleném národní první úpravou.

4. Způsoby založení evropské společnosti

Způsoby založení evropské společnosti se vyznačují několika zvláštnostmi. Na rozdíl od zakládání jiných společností není možné „obyčejné“ založení k vytvoření prvotní podnikatelské struktury tzn. *na zelené louce*, ale je možné založení jen určitou přeměnou existujících společností s určitým nadnárodním prvkem podnikání.⁶ Evropská

³ Viz *Evropské právo společností*, str. 139.

⁴ Viz *Evropské právo společností*, str. 140.

⁵ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 23-41.

⁶ Viz *Evropské právo společností*, str. 147.

společnost je tedy pouze cestou k formálně-korporátní internacionalizaci podnikatelských aktivit.⁷

Způsoby zakládání evropské společnosti se dělí na primární a sekundární podle toho, zda vznik evropské společnosti je přímo odvozen z jiné existující evropské společnosti. Výčet primárních způsobů založení evropské společnosti najdeme v čl. 2 Nařízení a jejich podrobnější úpravu dále v čl. 15 až 37 Nařízení (viz níže). Sekundární způsob založení, kdy evropská společnost založí jednu či více dceřiných společností stejné právní formy jako je mateřská společnost, je upraven v čl. 3 odst. 2 Nařízení.

Prvním způsobem založení je fúze minimálně dvou akciových společností založených podle práv členských států (viz. seznam společností uvedený v příloze č. 1) se sídlem a hlavní správou na území Společenství; současně alespoň dvě z fúzujících společností se musejí řídit právem různých členských států. Procesu se může zúčastnit i existující evropská společnost, která se bude řídit podle čl. 3 odst. 1 Nařízení stejným režimem jako běžné akciové společnosti podle své státní příslušnosti. Fúze může mít podobu splynutí, kdy zúčastněné společnosti zaniknou a vznikne nová evropská společnost, nebo sloučení, kdy dochází ke zrušení jedné nebo více společností bez likvidace, jejich následného zániku a převodu jejich majetku na jinou existující společnost, která sloučením změní svou formu na evropskou společnost. Je možná fúze mezi rovnocennými subjekty tzv. *merger of equals* nebo mezi mateřskými a dceřinými společnostmi tzv. *upstream merger* nebo *downstream merger*. Protože Nařízení nevyžaduje, aby společnosti skutečně vyvíjely podnikatelskou či jinou činnost nebo měly určitou korporátní historii, lze relativně snadno využít výhod právní formy evropské společnosti pro jednu národní akciovou společnost založením pouze formálně existující akciové společnosti v jiném členském státě a jejich následnou fúzí vedoucí ke vzniku evropské společnosti. Podobná praxe prázdných společností tzv. *off the shelf companies* nebo *readymade companies* již existuje v České republice z minulosti, kdy se vzhledem k průtahům při zápisu společností do obchodního rejstříku stalo předmětem podnikání zakládání společností činných pouze formálně za účelem jejich následného prodeje.⁸ S obdobou se tak pravděpodobně setkáme na komunitární úrovni.

Založení evropské akciové společnosti fúzí poprvé zavedlo přeshraniční fúzi tzv. *crossboarder merger* akciových společností. „Čisté“ přeshraniční fúze kapitálových společností jsou umožněny směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2005/56/ES,

⁷ Viz *Pelikánová I.*: Evropská akciová společnost a její význam pro české právo, XIII. Karlovarské právní dny, 2003, str. 180.

⁸ Viz *Evropské právo společností*, str. 149 a *Ad notam*, str. 23.

o přeshraničních fúzích kapitálových společností, která by měla být transponována do 15. prosince 2007.

Druhým způsobem založení je založení evropské holdingové společnosti akciovými společnostmi nebo společnostmi s ručením omezeným (viz. seznam společností s ručením omezeným uvedený v příloze č. 2) založenými podle práva některého členského státu a majícími své statutární sídlo a hlavní správu na území Společenství.

Obdobně jako u založení evropské společnosti fúzí, i zde platí obdobně podmínka, že alespoň dvě zúčastněné společnosti se řídí právem různých členských států nebo mají alespoň po dobu dvou let dceřinou společnost řídicí se právem jiného členského státu nebo organizační složku podniku umístěnou v jiném členském státu. Nařízení nespécifikuje den, ke kterému se splnění podmínky dvou let existence dceřiné společnosti či organizační složky podniku váže. Může se jednat o konání valné hromady příslušné zúčastněné společnosti, vydání osvědčení či zápis evropské společnosti do rejstříku. Z dikce Nařízení, které se zmiňuje o usilujících společnostech, a smyslu vydávaného osvědčení, rovněž nazývaného osvědčení o provedení předepsaných úkonů a formalit, lze pravděpodobně dovodit, že historická podmínka existence pobočky nebo dceřiné společnosti musí být splněna nejpozději ke dni předcházejícímu den vydání osvědčení.

Nařízení se zmiňuje o budoucích dceřiných společnostech jako o společnostech, které k založení dávají podnět (např. čl. 32 odst. 1 a 2 Nařízení) či o něj usilují (čl. 2 odst. 2 Nařízení). Obdobně se vyjadřuje i o akcionářích nebo držitelích podílů, kteří rovněž dávají podnět k založení evropské společnosti (čl. 32 odst. 1, 2 a 3 Nařízení). Zakladateli budou pravděpodobně ti společníci či akcionáři budoucích dceřiných společností, kteří se zamýšlejí stát akcionáři evropské společnosti. Mohou to být tedy fyzické i právnické osoby bez ohledu na státní příslušnost, tj. i z nečlenského státu. Teoreticky může za zakládajícími společnostmi stát efektivně jediný zakladatel, který vloží do holdingu celé společnosti splňující výše uvedené podmínky nebo jejich části.⁹

Někdy bývá založení holdingové společnosti v ekonomickém pojetí označováno nesprávně za „ekonomickou fúzi“. Ve skutečnosti se jedná o zastřešení zúčastněných společností nově založenou evropskou společností, která získá podíly v zúčastněných společnostech převodem obchodních podílů od společníků či akcionářů zúčastněných společností. Ti se následně stanou akcionáři evropské akciové společnosti.

---

⁹ Viz *Evropské právo společností*, str. 148.

Třetí způsob, jak založit evropskou společnost, je její založení úpisem akcií jako dceřiné společnosti jakékoli korporace založené podle práva členského státu a se sídlem i správním ústředím na území Společenství. Zakladateli mohou být akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným, společnosti osobní nebo jiné veřejnoprávní či soukromoprávní korporace a musí splňovat podmínku nadnárodního prvku naprosto shodně jako u založení evropské společnosti holdingového typu. Oproti založení evropské holdingové společnosti se Nařízení v případě zakládání evropské společnosti jako dceřiné společnosti zmiňuje o splnění historické podmínky ke dni účinnosti zakladatelské smlouvy.

Čtvrtým způsobem založení je přeměna národní akciové společnosti založené podle práva některého z členských států, se sídlem i správním ústředím na území Společenství, která má dceřinou společnost řídicí se právem jiného členského státu po dobu alespoň dvou let. Přestože původní návrh počítal se splněním podmínky už v případě existence organizační složky podniku na území jiného členského státu, vyžaduje konečná verze splnění přísnější podmínky nadnárodního prvku podnikání.¹⁰ Čl. 37 odst. 3 Nařízení zakazuje, oproti předchozím způsobům založení, kombinovat vlastní přeměnu s přemístěním jejího sídla na území jiného členského státu. Bude tedy nutno dvou kroků, a to přeměny a následného přemístění sídla podle čl. 8 Nařízení.

Poslední možností je, že sama evropská společnost může založit jednu nebo více dceřiných společností ve formě evropských společností. Vzhledem k subsidiárnímu použití národního akciového práva může být některými státy uložena podmínka existence minimálně dvou akcionářů pro založení akciové společnosti. Pro jejich případný rozpor s čl. 3 odst. 2 Nařízení by se ale na vznik evropské společnosti jako dceřiné společnosti jiné evropské společnosti nepoužila. Samo se nabízí řešení, jak vlastnit nebo získat evropskou společnost. Existující evropská společnost může zakládat neomezený počet dceřiných evropských společností v libovolných členských státech, a to pouze za účelem následného převodu jejich akcií do rukou akcionářů, kteří samotní Nařízením stanovené podmínky nesplňují.¹¹

¹⁰ Viz *Evropské právo společností*, str. 148.

¹¹ Viz *Evropské právo společností*, str. 149 a *Pelikánová I.*: Evropská akciová společnost a její význam pro české právo, XIII. Karlovarské právní dny, 2003, str. 183.

5. Společná ustanovení o založení evropské společnosti

Na založení se mohou podílet typy společností uvedené v příloze č. 1 a 2. V souladu s čl. 2 odst. 1 Nařízení se zakládání evropské společnosti prvními třemi způsoby může zúčastnit již existující evropská společnost, na kterou se bude zcela uplatňovat režim národní akciové společnosti státu jejího sídla. Pokud se bude evropská společnost účastnit národní fúze, pak právním nástupcem může být pouze národní akciová společnost a nikoliv evropská akciová společnost.¹²

Výjimkou z pravidla, že zakládání evropské společnosti se mohou účastnit jen společnosti řídicí se právním řádem členských států, je čl. 2 odst. 5 Nařízení. Dle zmíněného ustanovení mohou členské státy dovolit, že se na založení evropských společností, jejichž sídlo má ležet na jejich území, mohou podílet i společnosti mající hlavní správu mimo Společenství, pokud: (i) byly založeny podle práva daného členského státu; (ii) mají sídlo v daném státě a (iii) jejich činnost má skutečnou a trvalou vazbu na hospodářství daného členského státu. Uvedená odchylka se bude týkat zejména společností bývalých koloniálních mocností, kdy se sídlo společnosti nachází na území bývalých kolonií, ale společnost sama je již po desetiletí spjata s fungováním členského státu.¹³

Vzniklá evropská společnost může při svém založení umístit své sídlo společně se správním ústředím do libovolného členského státu. Tedy při fúzi splynutím může mít nově zakládaná společnost sídlo ve třetím členském státě a při fúzi sloučením se může zachovaná společnost stát rezidentem jiného členského státu. Pouze při zakládání evropské společnosti transformací akciové společnosti je vyloučeno přemístění sídla do jiného členského státu dle čl. 37 odst. 3 Nařízení. Dle čl. 7 Nařízení může členský stát výše uvedenou podmínku týkající se sídla a správního ústředí evropské společnosti zpřísnit a uložit, že sídlo i správní ústředí musí být ve stejném místě. Této možnosti využívá § 5 zákona č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti (dále jen „Zákon o SE“). Pokud nebudou uvedené podmínky splněny při podání žádosti o zápis evropské společnosti u rejstříkového orgánu, pak společnost nevznikne. Pokud evropská společnost přestane podmínku splňovat během své existence, bude jí uloženo uvést vše ve stanovené lhůtě do souladu, jinak bude společnost rozhodnutím soudu zrušena.

¹² Viz Dvořák, str. 103.

¹³ Viz *Evropské právo společností*, str. 150.

6. Založení evropské společnosti fúzí

Obecné důvody akvizic i fúzí jsou především ekonomické povahy. Lze jimi dosáhnout daňové optimalizace, zpřehlednění holdingové struktury nebo lepšího využití synergického efektu. Fúze může mít podobu fúze horizontální, vertikální nebo konglomerátní.

Horizontální fúze jsou využívány při spojení soutěžitelů na stejné úrovni trhu. Z bývalých vzájemných konkurentů se tak stane jeden subjekt ovládající větší tržní podíl, přičemž cesta může vést přes pokračování v aktivitách všech fúzujících soutěžitelů, zejména když mají soutěžitelé stejnou kapitálovou sílu, či utlumení výroby bývalého konkurenta. Pro případ utlumení výroby je vhodnější využít akvizice a nakoupit akcie či společenské podíly cílové společnosti a následně ovládanou společnost zlikvidovat. Přestože akvizice i fúze jsou komplikované procesy, umožňují akviziční operace větší smluvní svobodu a lze je tak doporučit jako vhodnější alternativu. Při horizontální fúzi bývá téměř pravidlem, že společnosti jsou ovládány toutéž právnickou či fyzickou osobou.

Vertikální fúze jsou využívány pro zajištění aktivit v primárním, sekundárním i terciálním odvětví, kdy jsou společnosti vzniklé fúzí navázány na své surovinové dodavatele na jednom konci a na maloobchody, velkoobchody či jiné odběratele na druhém konci distribučního kanálu. Alternativou vertikální i horizontální fúze mohou být smluvní vztahy s obchodními partnery, které ale nezajistí takovou míru ovládní daného partnera.

Konglomerátní fúze jsou charakteristické tím, že mezi fúzujícími společnostmi není ani technologická návaznost, ani jiné vazby založené na jejich výrobním či obchodním zaměření. Konglomerátními fúzemi vznikají tzv. *čeboly* nebo *zaibecu* charakteristické pro region jihovýchodní Asie, které nabízejí širokou paletu produktů od námořních nákladních lodí, přes osobní automobily a spotřební elektroniku až po laboratorní či vesmírnou techniku.

Typickým modelem všech tří druhů fúzí je situace, kdy kapitálově slabší společnost je sloučena se společností silnější, jež má zpravidla v zanikající společnosti takový hlasovací podíl, který jí umožní prosadit fúzi s kapitálově silnou společností. Pro zanikající společnost a její společníky může být fúze i jedním z možných způsobů řešení úpadku společnosti. Splynutí je tak v praxi podstatně méně časté než sloučení,

kteře zachovává jméno subjektu na trhu a umožňuje pokračovat v jeho tržní a marketingové tradici.

Základními znaky fúze jsou zánik právní subjektivity alespoň jedné z fúzujících společností a generální nástupnictví jiné či nově vzniklé společnosti. Na nástupnickou společnost přejde veškeré jmění zanikajících společností. Není tak nutné každou složku jmění zanikajících společností vypočítávat ve smlouvě s rizikem, že některý prvek aktiv či pasiv bude opomenut. To bezesporu posiluje právní jistotu celé transakce. K převodu jmění dojde okamžikem účinnosti zápisu nástupnické společnosti do příslušné evidence. Tímto okamžikem se společníci zanikajících společností stávají společníky nástupnické společnosti.

6.1. První úprava přeshraniční fúze

Právní řády členských států dosud upravují pouze národní fúze mezi společnostmi stejné formy resp. různých forem, přičemž tato úprava je do značné míry harmonizovaná v souladu se Třetí směrnicí. První úprava fúze překračující hranice členských států je upravena Nařízením, které jí věnuje odpovídající pozornost. Z dvaceti tří článků věnovaných zakládání evropské společnosti jich patnáct upravuje samotnou fúzi. S čistou podobou přeshraniční fúze bez založení evropské společnosti počítá pouze směrnice 2005/56/ES o přeshraničních fúzích, která má být transponována nejpozději do 15. prosince 2007, a kopíruje řadu ustanovení Nařízení týkajících se fúze. Novější úprava je o něco propracovanější, např. širší rozsah náležitostí projektu fúze (obsahuje navíc údaje o ocenění aktiv a pasiv převáděných na zakládanou společnost, den účetních závěrek fúzujících společností a odhad dopadů přeshraniční fúze na zaměstnanost), účinnost fúze se dle čl. 12 směrnice o přeshraničních fúzích určuje podle práva členského státu a až po provedení kontrol rejstříkovým orgánem (srov. čl. 27 Nařízení, který podmiňuje účinnost pouze zápisem) nebo zveřejnění fúze (viz kapitola č.11), přesto ji nelze považovat za zcela optimální a zcela kompletní.

Úprava přeshraniční fúze v Nařízení je relativně podrobná, ale není kompletní a v kolizních čl. 18 a 25 se Nařízením pro záležitosti Nařízením neupravené dovolává předpisů členského státu, jehož právem se zúčastněná společnost řídí. Českým právním řádem se tak řídí většina společností, jejichž sídlo se nachází na našem území. V letech 1992 až 2000 podle tehdy platného znění § 24 odst. 2 ObchZ bylo možné založit

obchodní společnost na území České republiky podle cizozemského práva, které pak určovalo vnitřní poměry společnosti. S obdobou počítá i platné znění § 26 odst. 1 ObchZ v rámci přemístění sídla společností na základě závazných a vyhlášených mezinárodních smluv. Mezinárodní smlouvy, které by k dnešnímu dni takové *stěhování* společností umožňovaly, Českou republikou dosud uzavřeny nebyly.¹⁴ Pokud se bude fúze účastnit společnost řídicí se českým právním řádem resp. se sídlem na našem území, budou se na fúzi aplikovat ustanovení obchodního zákoníku o fúzích akciových společností v rozsahu neodporujícím ustanovením Nařízení.

Naše úprava fúze je výrazně kasuistická s ohledem na složitost postupů. Od roku 2001 náš právní řád umožňuje i fúze společností různých právních forem, pokud je tak výslovně dovoleno zákonem. Konkrétně pro národní akciové společnosti to znamená, že může fúzovat akciová společnost se společností s ručením omezeným a nástupnickou společností bude buď akciová společnost (§ 220o ObchZ) nebo společnost s ručením omezeným (§ 153b ObchZ). V souladu s ustanoveními Nařízení se budou na vznik evropské společnosti přeshraniční fúzí aplikovat ustanovení týkající se fúze pouze mezi akciovými společnostmi navzájem (§ 220a an. ObchZ). Naopak Směrnice o přeshraničních fúzích s fúzemi kapitálových společností různých forem počítá, pokud je dovoluje i národní právo.

6.2. Stádia fúze

Národní i přeshraniční fúze jsou komplikované procesy, kdy jeden krok následuje za druhým a jen výjimečně je možné některé kroky vynechat. Obecně můžeme celý proces přeshraniční fúze rozdělit na dvě stádia. Během počátečního stadia zúčastněné společnosti připraví vše pro svůj zánik v souladu s právním řádem, kterým se zúčastněná společnost řídí. Nicméně je třeba pamatovat na příslušná ustanovení právního řádu cílového státu, tedy státu budoucího sídla evropské společnosti, protože např. stanovy evropské společnosti musí být vyhotoveny v souladu s právní úpravou cílového státu. ?

Druhá fáze se posuzuje podle jediného práva platného v členském státě, kde má evropská společnost sídlit, přičemž jejím vrcholem je zápis evropské společnosti do příslušného rejstříku s účinky i pro všechny ostatní členské státy. V rámci řízení

¹⁴ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 134.

o zápisu se příslušný orgán spolehne zejména na obsah *osvědčení* (viz kapitola č. 6.8) a dále ověří některé skutečnosti např. zda valné hromady schválily projekt fúze ve stejném znění.

Spojovacím mostem mezi jednotlivými národními právními řády a zároveň mezi výše uvedenými dvěma fázemi je zmíněný a nově zřízený institut *osvědčení*, který dle čl. 25 Nařízení vydává v každém dotyčném členském státě soud, notář nebo jiný příslušný úřad. Jeho smyslem je potvrdit splnění veškerých úkonů a formalit, které musí být před fúzí provedeny.

Výše uvedený postup *lomení* prostřednictvím osvědčení se bez výjimky aplikuje i v případě, že se některá ze zúčastněných společností řídí právním řádem státu, v němž bude sídlit cílová evropská společnost.

6.3. Projekt fúze

Nejdůležitějším nástrojem celé transakce je projekt fúze, který bude ve většině případů vyhotoven v několika jazycích, což není překážkou pro jeho schválení ve stejném znění. Projekt je předmětem zkoumání při vydání osvědčení. Podle jednotlivých stádií procesu fúze nahrazuje projekt v českém právu užívaný *návrh smlouvy o fúzi* nebo samotnou *smlouvu o fúzi*.¹⁵ Z projektu fúze vyplývá závazek smluvních stran učinit právní kroky a realizovat postupy, které jsou podmínkou přechodu majetku, a zejména převést majetek na výslednou evropskou společnost.

Z právního pohledu bývá projekt nahlížen jako určitý druh smlouvy.¹⁶ Otázka, která se automaticky objeví, je platnost a účinnost této smlouvy. Samotný název *projekt* naznačuje, že se ještě nejedná o hotový právní dokument a valným hromadám je tedy dána možnost jeho změny. Přesto valným hromadám zúčastněných společností není dán žádný prostor pro jeho změnu, protože projekt musí být schválen ve stejném znění. Změny by mohly představovat opakované svolání a schvalování projektu valnými hromadami ostatních společností. Dalo by se tak uvažovat o nabytí platnosti projektu fúze v okamžiku, kdy je řídicími orgány zúčastněných společností dokončen. Schválení je pak pravděpodobně již jen odkládací podmínkou účinnosti projektu.¹⁷

¹⁵ Viz *Ad notam*, str. 26 a *Dvořák*, str. 104.

¹⁶ Viz *Evropské právo společností*, str. 154.

¹⁷ Viz *Pelikánová I.*: Transformace obchodních společností, VIII. Karlovarské právnícké dny, 1998, str. 121.

Autorem projektu je management nebo řídicí orgány zúčastněných společností. Projekt má obdobné náležitosti jako smlouva o fúzi podle § 220a odst. 3 ObchZ. Výčet náležitostí uvedený v čl. 20 Nařízení je pojmán jako taxativní a nepřipouští národnímu právu rozšíření o další požadavky, které by mohly zpřísnit vyhotovení projektu a promítly by se následně v rámci celé transakce vůči ostatním zúčastněným společnostem. Naopak fúzující společnosti mají možnost do projektu dobrovolně zahrnout i další otázky Nařízením neupravené.¹⁸ Obligatorními náležitostmi jsou firma a sídlo každé fúzující společnosti a navrhovaná firma a sídlo evropské společnosti, výměnný poměr akcií a částka případného doplatku. Nepřesný překlad Nařízení se zmiňuje o dorovnání, které má v českém právu odlišný význam. Vhodnější by bylo používat termín *doplatek* nebo, jako překlady např. třetí směrnice Rady č. 78/855/EHS, o fúzích akciových společností ve znění ze dne 9. října 1978 ve znění směrnice Rady č. 2001/23/ES, o sblížení právních předpisů členských států týkajících se zachování práv zaměstnanců v případě převodů podniků, závodů nebo částí podniků nebo závodů (dále jen „Třetí směrnice“) či Směrnice o přeshraničních fúzích, *doplatek na dorovnání*.

Projekt fúze bude dále obsahovat podmínky pro přidělení akcií v evropské společnosti. Přestože anglické znění Nařízení obsahuje slovo *alotment*, které najdeme v českém překladu Nařízení přeloženo jako *přidělení*, což odpovídá překladu přiděl, díl nebo dávka, bylo by vhodnější použití termínu *výměna*, který zná náš právní řád z ustanovení § 220a odst. 3 písm. b) ObchZ. Přidělení je termín používaný při primárních emisích cenných papírů.¹⁹ Součástí údajů o přidělení (výměně) akcií by měla být též informace upravující postup výměny akcií a osud akcií, které nebudou vyzvednuty včas. V krajním případě by totiž např. čeští akcionáři mohli spoléhat na svou národní úpravu obsaženou v § 220g ObchZ v souladu s § 214 odst. 4 ObchZ, podle které bude akcionář zpraven o konání veřejné dražby či prodeji akcií na regulovaném trhu. Dále právní řád cílového státu může otázku nevyzvednutých akcií řešit zcela odlišně a akcionáři by mohli snadno o své nevyzvednuté akcie přijít.

Podstatnými náležitostmi projektu jsou dále den, od kterého majiteli akcií evropské společnosti vzniká právo na podíl na zisku, a případné zvláštní podmínky týkající se tohoto práva, práva udělená evropskou společností akcionářům se zvláštními právy

¹⁸ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 96.

¹⁹ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 98.

a majitelům cenných papírů jiných než akcie nebo navrhovaná opatření, která se týkají těchto osob.

Dále nesmí v projektu fúze chybět rozhodný den fúze, který má významné ekonomické důsledky, neboť pro účely účetnictví se považují jednání fúzujících společností za jednání evropské společnosti. Od tohoto data se jednání učiněná zanikajícími společnostmi považují z účetního i daňového hlediska za jednání na účet nástupnické společnosti. Zanikající účetní jednotka vede své účetnictví jménem nástupnické společnosti, která se stává z účetního hlediska nástupnickou účetní jednotkou. Protože po rozhodném dni stále ještě nástupnická společnost nevznikla a není jisté, zda vznikne, vedou zanikající účetní jednotky prakticky stále své účetnictví a v případě úspěšnosti fúze se jednotlivé účetní položky účtují zpětně pro nástupnickou účetní jednotku.

Rozhodný den je dále významný pro určení zdaňovacího období dle § 17a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, a váže na sebe povinnost podání daňového přiznání. Zanikající společnosti řídicí se českým právem budou podávat daňová přiznání za období od počátku zdaňovacího období, kterým může být kalendářní rok nebo hospodářský rok, do rozhodného dne fúze. Za období od rozhodného dne do konce zdaňovacího období pak podává daňové přiznání právní nástupce, tedy evropská společnost. Naopak právní důsledky fúze nastávají až samotným vznikem, tedy okamžikem zápisu fúze do příslušné rejstříkové evidence.

Stanovení rozhodného dne fúze může být komplikované s ohledem na ustanovení § 220a odst. 7 ObchZ, podle kterého rozhodný den fúze nemůže předcházet o více než devět měsíců den, v němž bude podán návrh na zápis fúze do obchodního rejstříku. Uvedené omezení se bude pravděpodobně vztahovat jen na zúčastněné společnosti z České republiky a při stanovení rozhodného dne fúze bude třeba náš právní řád respektovat popř. stanovit rozhodný den tak, aby bylo vyhověno podobným omezením v jiných právních řádech. Jediný problém je v kontrole dodržení obdobných termínů stanovených národními právními řády.²⁰ S největší pravděpodobností nebude s takovou úpravou rejstříkový orgán seznámen a bude muset spoléhat, že toto omezení bylo předmětem přezkumu při vydání osvědčení. Ačkoli se tak jedná o organizačně náročný požadavek, jeví se tento výklad jako správný.

Projekt fúze nesmí dále opomenout zmínit zvláštní výhody poskytnuté znalcům, kteří prozkoumávají projekt fúze, nebo členů správních, řídicích, dozorčích nebo

²⁰ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 102.

kontrolních orgánů fúzujících společností. Vzhledem k subsidiárnímu použití ustanovení o fúzích akciových společností se dále jeví úprava zvláštních výhod minimálně nejasná. Obchodní zákoník stanoví, že nikomu, kdo se podílel na sloučení, nelze přiznat žádnou zvláštní výhodu. Naopak aplikačně upřednostněná ustanovení Nařízení stanoví, že projekt fúze musí obsahovat jakékoli zvláštní výhody poskytované znalcům, kteří přezkoumávají projekt fúze, členům řídicího, dozorčího nebo kontrolního orgánu fúzujících společností. Jeden způsob výkladu těchto kolidujících ustanovení může vést k lokálnímu využití, tedy že výhody bude možné obecně poskytnout, nikoliv ale členům tuzemských orgánů a znalcům jmenovaným v České republice. Pravděpodobně bude ale možné takové výhody poskytnout v rámci založení evropské společnosti fúzí i v České republice a to s ohledem na hierarchii právních norem. Pokud nebudou poskytnuty výhody žádné, musí projekt, aby dostal všem obligatorním požadavkům, obsahovat alespoň zmínku o této skutečnosti.²¹

Podstatnou náležitostí projektu jsou i stanovy evropské společnosti, které jednak musí odpovídat právní úpravě cílového státu a dále musí zohlednit účast zaměstnanců na řízení společnosti. Protože jednání se zástupci zaměstnanců budou zahájena až po uveřejnění projektu fúze, dostáváme se do bludného kruhu. V době vyhotovení projektu jednání ještě neprobíhají a lze jen stěží předjímat jejich závěr (viz kapitola č. 7). Projekt sám má především informační hodnotu nejen pro akcionáře, ale i pro zaměstnance. Určitou záchranu můžeme najít v další podstatné náležitosti projektu fúze, podle které by mohly v projektu resp. ve stanovách stačit údaje o postupu jednání se zaměstnanci.

Nařízení mlčí o formálních náležitostech projektu a tuzemské právo předepisuje formu notářského zápisu teprve pro smlouvu o fúzi, nikoliv pro její návrh. Formu notářského zápisu tak projekt fúze může získat nejprve po svém schválení valnou hromadou. Smlouva o fúzi má formu notářského zápisu o právním úkonu podle § 62 a násl. zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (dále jen „NotŘ“). Jako zbytečně finančně náročné a komplikované je pořízení dvou notářských zápisů, a to o rozhodnutí orgánu společnosti podle § 80a a násl. NotŘ., který by obsahoval jako součást či přílohu projekt fúze, a následně o jednostranném právním úkonu podle § 62 a násl. NotŘ. směřujícímu k uzavření projektu fúze jako smlouvy. Dostačující se jeví vtělení projektu do notářského zápisu o usnesení valné hromady, kterým se schvaluje projekt fúze, dle § 80a a násl. NotŘ. V rámci zápisu o rozhodnutí

---

²¹ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 101.

orgánu právnické osoby bude notář povinen se vyjádřit o souladu projektu s právem v rozsahu, v jakém se bude projekt řídit českým právem.²²

6.4. Zprávy představenstva, znalce a dozorčí rady

Předpisy týkající se výhradně evropské společnosti se o zprávách o fúzi nezmiňují. Ze subsidiárně použitelných ustanovení českého práva plyne, že svolání valné hromady schvalující projekt fúze musí předcházet splnění povinností vůči akcionářům zúčastněných společností. Tato povinnost spočívá v poskytnutí informací o právních a ekonomických podmínkách fúze uložených na základě Třetí směrnice. Tato směrnice ukládá v čl. 9 správním nebo řídicím orgánům každé z fúzujících společností vypracování podrobné písemné zprávy, která vysvětlí projekt fúze a zvláště výměnný poměr akcií a odůvodní jej z právního a hospodářského hlediska. Třetí směrnice dále upravuje v čl. 10 přezkoumání projektu fúze jedním nebo více nezávislými znalci jako obligatorní povinnost vůči akcionářům.

Z § 220b a § 220c ObchZ plyne, že povinnosti vůči akcionářům zúčastněných společností spočívají ve vypracování tří zpráv, které mají jak informační, tak ochranný účel. Podle čl. 11 Třetí směrnice a § 220d odst. 2 ObchZ musí být zprávy k dispozici pro akcionáře všech zúčastněných akciových společností k nahlédnutí v sídle společnosti alespoň jeden měsíc před stanoveným datem konání valné hromady, jež má rozhodnout o schválení projektu.

Vyhotovení zpráv není vyžadováno pro zvláštní případ fúze majetkově propojených společností dle čl. 31 Nařízení (viz kapitola č. 6.7).

Čl. 2 odst. 1 písm. a) v souladu s čl. 3 odst. 2 první směrnice Rady č.68/151/EHS, o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmu společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření (dále jen „První směrnice“), ukládají vložení dokumentů, které se týkají aktu založení společnosti, do spisu ústředního registru listin a údajů státu budoucí evropské společnosti. Zprávy zúčastněných společností budou tedy v souladu s § 38i odst. 1 písm. e) ObchZ uloženy ve sbírce listin do složky dané společnosti. Dle § 38k odst. 3 ObchZ musí být listiny vyhotoveny v českém jazyce nebo předložen překlad do českého jazyka současně s originálním cizojazyčným zněním. Naopak výše uvedené

---

²² Viz *Ad notam*, str. 27.

zprávy uložené v sídle společnosti nemusí být uloženy v českém znění. Zákon nepovažoval za důležité tuto otázku upravovat pro účely národních fúzí a Zákon o SE tuto otázku rovněž neřeší, ačkoli by bylo vhodné otázku jazyka s ohledem na nadnárodní charakter transakce upravit. Volba českého jazyka by se mohla jevit jako diskriminující, a tak by bylo možná vhodné zvolit např. jazyk valných hromad či respektování jazykové menšiny od určitého procenta účasti na základním kapitálu společnosti.

Některé skutečnosti nemusí být ve zprávách zpracovaných představenstvem a dozorčí radou uvedeny, pokud by mohly způsobit značnou újmu zúčastněné společnosti nebo jí ovládající nebo jí ovládané osobě. Ve zprávě neuvedená skutečnost může být předmětem obchodního tajemství, kterým rozumíme nehmotnou složku podnikání chráněnou absolutním právem obdobně jako předmět vlastnictví. Hlavními charakteristikami obchodního tajemství jsou znaky výrobní, obchodní nebo technické povahy, které nejsou běžně dostupné v obchodních kruzích, mají skutečnou resp. potenciální hodnotu, souvisí s daným podnikem a podnikatel zajišťuje utajení obchodního tajemství odpovídajícím způsobem. Neuvedení určitých skutečností může také vyplývat ze smluvního závazku společnosti k mlčenlivosti, či rizika využití skutečností konkurencí. Dále se může jednat o utajované skutečnosti resp. informace podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, kterými je třeba rozumět informace v jakémkoliv podobě a zaznamenané na jakémkoliv nosiči, jejichž vyjádření nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné, a které jsou uvedeny v nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací. Pokud některá skutečnost uvedena nebude, musí zpráva obsahovat sdělení odůvodňující její vynechání.²³

Zpráva představenstva

K založení evropské akciové společnosti fúzí se musí vyjádřit nejdříve představenstvo zúčastněné společnosti. Písemná zpráva představenstva je v souladu s § 194 odst. 3 ObchZ předmětem schválení na zasedání představenstva většinou hlasů svých členů určenou stanovami, jinak většinou hlasů všech svých členů. Zprávy

---

²³ Viz *Dědič*, str. 2787.

představenstev všech zúčastněných společností musí být v souladu s § 220d odst. 2 písm. e) ObchZ k nahlédnutí pro akcionáře v sídle každé zúčastněné společnosti alespoň jeden měsíc před stanoveným datem konání valné hromady, jež má schválit projekt fúze.²⁴

Zpráva představenstva musí vysvětlit a odůvodnit fúzi, její důsledky, odůvodnit výměnný poměr akcií a výši případných doplatků atd. Pokud se zúčastněné společnosti řídící se českým právem dohodnou, mohou pro sebe zpracovat jednu společnou zprávu o fúzi. Může tak vzniknout méně zpráv, než bude zúčastněných společností na našem území. Takováto dohoda nemusí mít písemnou formu. I společná zpráva musí ale obsahovat odůvodnění z pohledu daných zúčastněných akciových společností. Společnou zprávu o fúzi mohou vypracovat společně i představenstva českých zúčastněných společností a představenstva z jiných členských států v případě, že to umožňuje příslušné národní právo těchto jiných členských států.

Znalecká zpráva

Podle § 220c ObchZ v souladu s čl. 22 Nařízení musí jeden nebo více znalců přezkoumat projekt fúze ještě před jeho předložením dozorčí radě.

Podle čl. 22 Nařízení bude projekt přezkoumán za každou zúčastněnou společnost samostatně nebo tak, že jeden nebo více nezávislých znalců přezkoumají projekt fúze a vypracují společnou zprávu pro všechny akcionáře. Nařízení předpokládá vyhotovení individuálních zpráv či jedné souhrnné zprávy. Nařízení tak opomíjí existenci společné zprávy pro několik, ale ne všechny, společnosti. Přestože by bylo možné snadno dovodit, že takové společné zprávy je možné nechat vyhotovit a zaplnit tak danou mezeru, obdobně jako u zpráv představenstva, lze zatím doporučit respektování doslovného znění čl. 22 Nařízení.

Znalec bude jmenován podle práva státu, v němž je sídlo některé ze zúčastněných společností nebo státu, kde bude sídlo budoucí evropské společnosti. Může se tak stát, že projekt fúze bude posuzovat znalec jmenovaný příslušným orgánem jiného členského státu. Nařízení tak nepřímou staví posudek zahraničního znalce jako rovnocenný posudku vyhotovenému podle českého práva znalcem jmenovaným českým soudem. Vzhledem k předmětu zkoumaných skutečností, které budou spíše hospodářské povahy, by

---

²⁴ Viz *Dědič*, str. 2785.

zvolené právo nemělo ovlivnit závěry znalecké zprávy. Volba konkrétního postupu jmenování znalce je věcí dohody zúčastněných společností.²⁵

Pokud bude jmenován znalec podle českého práva, podává návrh na jeho jmenování představenstvo zúčastněné společnosti se souhlasem dozorčí rady. V případě jmenování společného znalce resp. znalců jsou návrhy podávány společně představenstvy společností se souhlasem dozorčích rad. Představenstvo české zúčastněné společnosti návrh na jmenování znalce schvaluje většinou svých členů podle § 194 odst. 3 ObchZ a dozorčí rada rozhoduje podle § 201 odst. 3 ObchZ na základě souhlasu většiny svých členů, pokud stanovy neurčí vyšší počet.²⁶ V případě jmenování společného znalce podle českého práva přichází pro orgány zúčastněných společností z jiných členských států v úvahu postup a souhlas podle příslušného akciového práva, přičemž legalita postupu by měla být zřejmě osvědčena notářským zápisem. K návrhu na jmenování znalce pro fúzi by měl být připojen zápis ze zasedání představenstva i dozorčí rady resp. zápisy opatřené úředním překladem a výpisem z obchodního rejstříku.

Účastníky řízení o jmenování znalce jsou podle § 59 odst. 3 ObchZ zúčastněná společnost jako navrhovatel, znalec a obecný soud navrhovatele. Příslušnost soudu se stanoví podle obecných pravidel § 85a OSŘ a je jím krajský soud, v jehož obvodu je sídlo navrhovatele. Navrhovatelem je tedy zúčastněná společnost, nikoli její představenstvo. Pokud se založení evropské společnosti bude účastnit více společností z České republiky a bude dána vícera místní příslušnost, mohou si navrhovatelé zvolit jakýkoli z příslušných soudů a ten pak znalce jmenuje. Podstatnou náležitostí návrhu není uvedení osoby znalce a pokud bude návrh obsahovat uvedení osoby znalce, tak soud není návrhem osoby znalce vázán. Jako znalec může být jmenována osoba zapsaná v Seznamu znalců a tlumočnicků, ale i osoba v seznamu nezapsaná, u které se bude zkoumat její objektivní i subjektivní nepodjatost, odborné předpoklady a projeví se svým jmenováním souhlas. O návrhu na určení znalce musí soud rozhodnout do 15 dnů od doručení návrhu.²⁷

Předmětem zkoumání soudem jmenovaného znalce je především výměnný poměr akcií a výše případných doplatků. Dle čl. 22 Nařízení má znalec právo vyžadovat od zúčastněných společností všechny informace, které považuje za potřebné k plnění své funkce, přičemž je nutné toto ustanovení vykládat rozšiřujícím způsobem v duchu čl. 10 odst. 3 Třetí směrnice. Třetí směrnice se výslovně zmiňuje o informacích, dokumentech

²⁵ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 109.

²⁶ Viz *Dědič*, str. 2791.

²⁷ Viz *Dědič*, str. 2792.

a provádění nezbytného ověřování. Bylo by i v rozporu s účelem vlastní znalecké zprávy, kdyby se znalec musel spoléhat jen na informace, kterými se myslí písemné nebo ústní odpovědi na dotazy. Větší důraz je naopak kladen na poskytnutí důležitých dokumentů a vlastní šetření znalce spočívající ve vstupu do prostor užívaných zúčastněnou společností, nahlížení do obchodní dokumentace, pořizování kopií či vznášení dotazů vůči zaměstnancům a členům orgánů.²⁸

Pro komplexnost znalecké zprávy se bude jednat o informace týkající se i ovládajících a ovládaných osob, na které se může obracet přímo. Pro tento účel je ustanovený znalec rovněž oprávněn provádět u výše zmíněných osob šetření k ověření informací, které mu byly poskytnuty.

Při vypracování znalecké zprávy musí znalec zohlednit předměty obchodního tajemství a utajovaných informací obdobně, jako je tomu u zprávy představenstva a dozorčí rady.

Svou činnost musí znalec vykonávat řádně, ve stanovené lhůtě a osobně. Pokud to vyžaduje povaha zkoumané věci, může znalec přibrat konzultanta, což jej ale nezbavuje odpovědnosti. Písemná znalecká zpráva bude obsahovat zejména popis zkoumaného materiálu a skutečností, k nimž znalec přihlížel, stanovisko znalce k výměnnému poměru akcií a případným doplatkům. Znalec by se měl v souvislosti s výměnným poměrem akcií vyjádřit rovněž k metodě stanovující výměnný poměr a její vhodnosti pro konkrétní případ resp. porovnat s jinými metodami a výměnnými poměry, kterých by bylo dosaženo při využití alternativních metod.

Z formálního hlediska musí být strany znaleckého posudku očíslovány, jednotlivá vyhotovení sešita a sešivací šňůra připevněna k poslední straně posudku, přetištěna pečeti. Znalec musí posudek dále podepsat a ověřit pečeti před tím, než jej předloží představenstvu a dozorčí radě.²⁹

Pokud se bude provádět ocenění pro účely vydání nových akcií a fúze tak bude nahlížena jako forma nepeněžitého vkladu do vznikající společnosti, je jednodušší i úspornější jmenovat jednoho znalce pro fúzi i ocenění jmění.

²⁸ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 113.

²⁹ Viz *Dědič*, str. 2794.

Zpráva dozorčí rady

Podobně jako představenstvo i dozorčí rada se musí v písemné podobě vyjádřit a zaujmout stanovisko k projektu fúze a dále plnit povinnosti o volném přístupu k listinám, které jsou relevantní k projektu fúze na valné hromadě podle § 220e odst. 2 ObchZ. V případě dozorčí rady mluvíme o přezkoumání zamýšlené fúze a dozorčí rada při přezkumu vychází z projektu fúze v podobě, v níž bude předkládán valným hromadám, a ze znalecké zprávy o fúzi.

Dozorčí rada by se měla při přezkoumání sloučení soustředit na to, zda je projekt fúze v souladu se zákonem a zda výměnný poměr akcií s případnými doplatky je přiměřený. Na závěr vypracuje písemnou zprávu o přezkoumání fúze, jejíž obsah není právními předpisy stanoven. Dozorčí rada přijímá zprávu prostou většinou všech členů, pokud stanovy neurčují vyšší počet. Obdobně jako v případě zprávy vyhotovené představenstvem může být dozorčí radou vyhotovena jen jedna společná zpráva nebo více společných zpráv pro několik na fúzi zúčastněných společností.

6.5. Informační povinnost před konáním valné hromady

Jak už bylo uvedeno výše, na základě čl. 11 Třetí směrnice je fúzujícím společností uloženo plnění informační povinnosti vůči akcionářům jednak prostřednictvím zveřejnění určitých informací a jednak uložení určitých dokumentů v sídle společnosti před konáním valné hromady, která má schválit projekt fúze. Informační povinnost byla transponována do § 220d ObchZ.

Představenstvo každé ze zúčastněných společností řídících se českým právem musí alespoň jeden měsíc před stanoveným dnem konání valné hromady, která má schválit projekt fúze, uložit do sbírky listin projekt fúze přezkoumaný dozorčí radou a zveřejnit v Obchodním věstníku oznámení o tomto uložení. Současně je nutné zveřejnit v Obchodním věstníku upozornění pro akcionáře, že v sídle každé ze zúčastněných společností jsou pro ně k nahlédnutí dokumenty dle § 220d odst. 2 ObchZ, informaci o právu akcionáře, že může žádat opis nebo výtah ze zákonem stanovených písemností pouze za úhradu nákladů, a upozornění pro věřitele na jejich práva při fúzi dle § 220j ObchZ (viz kapitola č. 6.14).³⁰

³⁰ Viz Dědič, Kríž, Štenglová, str. 532.

Vedle toho ukládá čl. 21 Nařízení povinnost zveřejnit v Obchodním věstníku právní formu, firmu a sídlo každé fúzující společnosti, navrhovanou firmu a sídlo evropské společnosti, údaje nezbytné pro výkon práv a ochranu zájmů věřitelů fúzujících společností a opatření přijatá k ochraně majitelů dluhopisů a jiných cenných papírů ztělesňujících zvláštní práva k fúzujícím společnostem. Nařízení dále stanoví, že zúčastněná společnost je povinna zveřejnit adresu, kde bude možné získávat zdarma veškeré informace o opatřeních pro výkon práv věřitelů a menšinových akcionářů dotýčné společnosti. Nařízení ale už nestanoví, kdy mají být tyto údaje publikovány. Protože se jedná o součást obecné informační povinnosti, mělo by tak dít společně s publikováním uložení projektu fúze dle národního práva, tj. alespoň jeden měsíc před stanoveným dnem konání valné hromady, která má projekt fúze schválit.³¹

Výše popsaná informační povinnost může být plněna za zúčastněnou společnost rovněž nástupnickou společností dle § 220d odst. 1 ObchZ a čl. 18 Třetí směrnice, pakliže se jedná o fúzi sloučením a nástupnická společnost bude pouze měnit svou právní formu.

V případě zájmu je akcionářům dána možnost získat další informace před valnou hromadou nahlédnutím do určitých dokumentů v sídle tuzemské společnosti zúčastněné na fúzi v souladu s § 220d odst. 2 ObchZ a čl. 11 Třetí směrnice. O této možnosti je akcionář spraven jednak ustanoveními zákona, zejména pak pozvánkou na valnou hromadu nebo oznámením o jejím konání, které musí kromě běžných náležitostí obsahovat i upozornění na výše uvedená práva akcionářů. Dále bude oznámení nebo pozvánka obsahovat i vybrané údaje z konečné účetní závěrky.³²

Akcionářům musí být dle § 220d odst. 2 ObchZ dána možnost nahlédnout do projektu fúze, účetní závěrky všech zúčastněných společností za poslední tři roky, konečné účetní závěrky všech zúčastněných společností, zahajovací rozvahy evropské společnosti, zprávy auditora, mezitímní účetní závěrky, zprávy představenstva resp. společné zprávy představenstev, zprávy dozorčích rad resp. společné zprávy dozorčích rad a znalecké zprávy resp. společné znalecké zprávy. Akcionáři si mohou z těchto dokumentů pořídit kopie či opisy.

Jazyková forma dokumentů uložených v sídle společnosti zůstala Nařízením i Zákonem o SE nevyřešena i přes jasně nadnárodní charakter fúze. Je třeba se tedy zamyslet nejprve nad slovním a pak teologickým výkladem. Povinnost *informovat*

³¹ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 117.

³² Viz *Dědič, Kříž, Štenglová*, str. 533.

a poskytnout vypočtené dokumenty spočívá sice obojí v poskytnutí nějaké informace, ale rozdíl spočívá v uložení této informace do určité formy, která je pro adresáta seznatelná či nikoliv. U informační povinnosti se předpokládá vložení informace do určité formy (text, graf), přenos resp. sdělení formy a zejména možnost rozluštění informace adresátem. Volba formy je tedy provedena s ohledem na schopnosti adresáta. Naopak poskytnutí dokumentů žádné podobné nároky neklade a jedná se o jejich prosté předložení. Ačkoli se tedy zákon zmiňuje o *možnosti k nahlédnutí* do určitých dokumentů, nadpis § 220d zní *informace o sloučení*. Nejen že nadpis bude sloužit jako výkladové vodítko, ale i smysl ustanovení spočívá v poskytnutí informací v jazyku, kterému budou akcionáři rozumět. Nutno dále zohlednit, že ačkoli dnes běžní minoritní akcionáři ovládají češtinu nebo slovenštinu, tak minoritní akcionáři mohou v blízké budoucnosti být nejen z různých států Evropy, ale i jiných kontinentů a náš jazyk nemusí ovládat. V jejich zájmu tak např. nemusí vůbec být předložení dokumentů v českém jazyce. V ideálním případě by mohly jazykovou otázku řešit stanovy.

Pokud by zvoleným jazykem byl jazyk český, pak samotné předložení dokumentů v českém znění by nemělo být zátěží pro společnost, neboť jejich překlad bude nutný pro účely vydání osvědčení. Nelze ale opominout fakt, že tento jazykový nástroj může být záměrně využíván proti minoritním akcionářům.

Záměrně jsou bráni v úvahu menšinoví akcionáři, neboť většinový akcionář buď samotnou fúzi bude prosazovat a bude mít i vliv na složení statutárních orgánů resp. vyhotovení dokumentů nebo bude disponovat větší kapitálovou silou a překlad dokumentů nebude pro něj neúměrnou zátěží.

Rovněž během valné hromady schvalující projekt fúze musí být účastníkům k nahlédnutí stanovené listiny podle § 220d odst. 2 ObchZ.

6.6. Valná hromada

Kromě výjimečných případů upravených v čl. 31 Nařízení je dalším krokem v procesu fúze schválení projektu valnou hromadou všemi zúčastněnými společnostmi. Protože zúčastněné společnosti musí dle čl. 26 odst. 3 Nařízení schválit projekt ve shodném znění, valným hromadám tak zbývá projekt pouze schválit nebo

odmítnout.³³ Jakékoliv dodatečné změny či doplnění nejsou možné. Znění projektu v různých jazycích není překážkou pro schválení ve shodném znění.

Valná hromada může být svolána pozvánkou nebo oznámením o jejím konání, které musí obsahovat podle § 184 odst. 5 ObchZ firmu a sídlo společnosti, místo, datum a hodinu konání valné hromady, označení, zda se svolává řádná, mimořádná nebo náhradní valná hromada, pořad jednání valné hromady a rozhodný den k účasti na valné hromadě, pokud společnost vydala zaknihované akcie. Dále musí být akcionáři v pozvánce nebo oznámení upozorněni na svá práva seznámit se v sídle společnosti s určitými dokumenty vyhotovenými pro účely fúze a vlivu fúze na jejich akcie resp. jestli podléhají či nepodléhají výměně, jestli se štěpí, zvyšuje nebo snižuje jejich jmenovitá hodnota, nebo mění jejich podoba, druh nebo forma.³⁴

Předmět usnesení valné hromady

Součástí schvalovaného projektu jsou stanovy budoucí evropské společnosti a tedy i účast zaměstnanců na řízení evropské společnosti. Z čl. 20 odst. 1 písm. h) a i) Nařízení v souladu s čl. 23 odst. 2 Nařízení plyne, že valná hromada může s konečnou platností schválit projekt fúze a s ním i návrh stanov i tehdy, když stanovy nejsou úplně a účast zaměstnanců na řízení evropské společnosti není v době schválení dořešena. Čl. 23 Nařízení pro tento případ umožňuje přijetí výhrady spočívající v konání další valné hromady a ve výslovném schválení účasti zaměstnanců. Pokud bude projekt, a s ním i stanovy, schválen bez výhrady, pak valná hromada schválila jakoukoli formu účasti zaměstnanců na řízení společnosti, která z vyjednávacího procesu vzejde. Pokud si valná hromada právo dle čl. 23 Nařízení vyhradí, musí se konat další valná hromada, která výslednou účast zaměstnanců většinou hlasů přítomných akcionářů buď schválí nebo odmítne. Výhoda výhrady spočívá v kontrole akcionářů nad výsledkem účasti zaměstnanců na řízení společnosti. Nevýhodou je časový rámec, neboť jednání o účasti zaměstnanců mohou trvat až jeden rok.³⁵

Jinou povinnou částí usnesení valné hromady bude schválení vhodné ochrany minoritních akcionářů za splnění podmínek uvedených v § 220m odst. 1 ObchZ (viz kapitola č. 6.7 a 6.11).

³³ Viz Dvořák, str. 107 a *Evropská akciová společnost*, str. 120.

³⁴ Viz Dědič, str. 2809.

³⁵ Viz *Ad notam*, str. 29 a *Evropská akciová společnost*, str. 121 an.

Průběh valné hromady

Projekt fúze podle čl. 23 Nařízení schvaluje valná hromada každé z fúzujících společností. Nařízení ale dále neříká nic o konání a průběhu valné hromady. Budou analogicky použita ustanovení § 220e ObchZ s těmi rozdíly, že se nebude schvalovat smlouva o fúzi, ale projekt fúze, který je ve schválené podobě součástí notářského zápisu o rozhodnutí valné hromady o fúzi. Rovněž není třeba následně uzavírat smlouvu o fúzi.

Nejprve valná hromada schválí program jejího konání. Následuje objasnění projektu fúze akcionářům ze strany představenstva. Poté vystoupí dozorčí rada resp. pověřený člen dozorčí rady, který sdělí stanovisko kontrolního orgánu a seznámí účastníky valné hromady s nejdůležitějšími částmi své zprávy o přezkoumání projektu fúze. Posledním obligatorním bodem projednávaným před hlasováním o sloučení je znalecká zpráva o fúzi, v němž pověřený člen představenstva uvede závěry znalecké zprávy o fúzi a seznámí akcionáře se všemi podstatnými změnami týkajícími se majetku, závazků a hospodářských výsledků společnosti, které nastaly v období od rozhodného dne fúze ke dni konání valné hromady. Pořadí jednotlivých bodů jednání valné hromady nelze libovolně měnit. Schválení projektu fúze před jednotlivými body by bylo důvodem pro prohlášení usnesení valné hromady za neplatné dle ustanovení § 131 ObchZ.

Po celou dobu konání valné hromady musejí být pro akcionáře k nahlédnutí stejné listiny, jaké byly k nahlédnutí pro akcionáře v sídle společnosti před jejím konáním dle § 220d odst. 2 ObchZ, pokud se nejedná o zjednodušené postupy fúze. Oproti uložení v sídle společnosti není akcionář oprávněn žádat vydání opisu nebo výtahu z těchto dokumentů.

Právo akcionáře na vysvětlení dle § 180 odst. 1 ObchZ je pro případ valné hromady schvalující projekt fúze rozšířeno na záležitosti týkající se nejen dané společnosti, ale i jí ovládaných společností. Pokud bude akcionář požadovat sdělení i důležitých informací ohledně fúze, mohou se týkat i ostatních zúčastněných společností. Informace klasifikované jako obchodní tajemství, utajovaná informace či informace způsobilé přivodit značnou újmu nebudou opět podle ustanovení § 220b odst. 3 ObchZ poskytovány.³⁶

---

³⁶ Viz *Dědič*, str. 2812.

Pokud mají být akcie evropské společnosti obchodovatelné na veřejných trzích a zatím takto obchodovatelné nejsou, musí o kótování rozhodnout rovněž valná hromada.

Pokud stanovy nestanoví jinak, je valná hromada způsobilá přijmout usnesení, pokud přítomní akcionáři mají akcie, jejichž jmenovitá hodnota přesahuje 30 % základního kapitálu společnosti. Souhlas valné hromady s projektem fúze je udělen, pokud jej schválí alespoň tři čtvrtiny přítomných akcionářů. V případě více druhů akcií se vyžaduje i souhlas alespoň tří čtvrtin hlasů přítomných akcionářů u každého druhu akcií. Jestliže ale nejsou akcionáři určitého druhu akcií přítomni, lze rozhodnutí o sloučení schválit i bez souhlasu těchto nepřítomných akcionářů. Stanovy společnosti mohou tříčtvrtinovou hranici pouze zvýšit nebo podmínit sloučení splněním i dalších podmínek. Česká transponovaná úprava je v tomto případě přísnější, než požadavky Třetí směrnice, která ve svém článku 7 požaduje schválení dvěma třetinami hlasů připadajících na celý upsaný kapitál zastoupený na valné hromadě. Třetí směrnice dále stanoví, že pokud jsou na valné hromadě přítomni majitelé alespoň jedné poloviny upsaného kapitálu, pak postačí prostá většina hlasů.³⁷

Jestliže bude mít některá ze zúčastněných společností formu evropské společnosti, tak se budou její vnitřní poměry řídit mimo jiné i čl. 57 a 58 Nařízení upravujícími konání valné hromady evropských společností. Projekt fúze bude schvalován s drobnými obměnami. Pro přijetí usnesení bude zapotřebí tři čtvrtinová většina odevzdaných platných hlasů, přičemž mezi odevzdané platné hlasy se nepočítají lístky prázdné či neplatné. Dále se mezi odevzdané platné hlasy nepočítají akcie, jejichž majitelé se zdrželi nebo nezúčastnili hlasování.

Jako součást schválení projektu fúze se budou přijímat stanovy evropské společnosti, jež má vzniknout. Pokud nebude sídlo budoucí evropské společnosti na území České republiky, půjde po obsahové stránce o stanovy společnosti podřízené Nařízením a subsidiárně aplikovatelnému právu členského státu podle plánovaného místa sídla.

O rozhodnutí valné hromady musí být pořízen notářský zápis o rozhodnutí orgánu právnické osoby podle § 80a a násl. NotŘ, jehož nedílnou součástí je projekt fúze. Notář nebude osvědčovat pouze průběh jednání valné hromady a schválení či neschválení projektu fúze, ale musí se v notářském zápisu též posoudit soulad rozhodnutí s právními

---

³⁷ Viz *Dědič*, str. 2821.

předpisy a zakladatelskými dokumenty. Nad rámec zákonné povinnosti by bylo notářovo posuzování souladu projektu fúze s cizím právem.³⁸

Pokud budou někteří akcionáři hlasovat proti schválení projektu fúze a společnost bude dle čl. 24 odst. 2 Nařízení v souvislosti s § 220m odst. 2 ObchZ zavázána k odkupu jejich akcií, pak notářský zápis obsahovat rovněž jména akcionářů s uvedením počtu, druhu, formy a jmenovité hodnoty akcií.³⁹

V případě zjednodušeného postupu fúze dle čl. 31 Nařízení, kdy společnost bude mít jediného akcionáře a usnesení valné hromady bude nahrazeno rozhodnutím jediného akcionáře (viz kapitola č. 6.7), bude i toto rozhodnutí ve formě notářského zápisu. I před rozhodnutím jediného akcionáře jsou představenstvo a dozorčí rada povinny plnit povinnosti podle § 220e odst. 2 ObchZ a jediný akcionář má právo získat důležité informace podle § 220e odst. 3 ObchZ.

Rovněž v případě zjednodušeného postupu fúze, kdy projekt fúze schvaluje představenstvo (viz kapitola č. 6.7), musí rozhodnutí představenstva obsahovat náležitosti uvedené v této kapitole.⁴⁰

Nejpozději pět pracovních dnů přede dnem jednání valné hromady musí být předložen notáři aktuální výpis z obchodního rejstříku a zakladatelské dokumenty v úplném znění. Pokud došlo k jakýmkoli změnám v orgánech společnosti, které nebyly dosud zaznamenány v obchodním rejstříku, je nutné doložit notáři i tyto změny. Notáři je dále nutno předložit návrhy předpokládaných rozhodnutí, kopie pozvánky na jednání valné hromady nebo kopii oznámení o tomto jednání a doklad o jejich rozeslání nebo uveřejnění. Nepředložení může mít za následek odmítnutí pořízení zápisu notářem.

Kromě notářského zápisu o schválení projektu fúze musí být pořízen i běžný zápis z valné hromady podle § 188 ObchZ obsahující firmu a sídlo společnosti, místo a dobu konání valné hromady, jméno předsedy valné hromady, zapisovatele, ověřovatelů zápisu, popis projednání jednotlivých bodů programu valné hromady, rozhodnutí valné hromady s uvedením výsledku hlasování. Zápis bude dále obsahovat případné protesty akcionáře, člena představenstva nebo dozorčí rady týkající se rozhodnutí valné hromady, jestliže o to protestující požádá. Obchodní zákoník mlčí o důvodech, pro které lze protestovat proti rozhodnutí valné hromady, a tak podrobnější úpravu protestu lze nalézt případně ve stanovách společnosti. Může se tedy jednat o důvody subjektivní nespokojenosti, ale i o důvody, které mohou mít za následek vyslovení neplatnosti

³⁸ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 125.

³⁹ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 120.

⁴⁰ Viz *Dědič*, str. 2813.

usnesení valné hromady. Protest je možno činit přímo na valné hromadě, což je způsob nejobvyklejší, ale i po skončení valné hromady v jakékoli lhůtě či lhůtě určené stanovami. Pokud má být protest obsažen v zápisu, je nutno protestovat přímo na valné hromadě a o zápis požádat. Protest proti rozhodnutí valné hromady nemá na platnost a účinnost usnesení žádný vliv.⁴¹

Valná hromada zanikající společnosti

Čl. 7 Nařízení dává možnost umístit sídlo evropské společnosti do libovolného členského státu. Lze tedy předpokládat, že většina českých zúčastněných společností fúzí zanikne a stane se pouze organizačními složkami evropských společností umístěných v jurisdikcích s přehlednějším právním řádem a mírnější daňovou zátěží (např. v Nizozemsku či na Kypru).

Většina valných hromad českých zúčastněných společností tak bude rozhodovat o svém zrušení bez likvidace a přechodu jmění na evropskou společnost. Notářský zápis o tomto rozhodnutí bude uložen do sbírky listin dle § 38i odst. 1 písm. d) ObchZ. Ke zrušení společnosti a přechodu jejího jmění na nástupnickou společnost dochází podle čl. 27 Nařízení zápisem fúze do ústředního registru v místě sídla evropské společnosti a následný výmaz zanikajících společností má pouze deklaratorní účinky. Valná hromada zanikající společnosti bude dále schvalovat svou konečnou, popř. mezitímní závěrku. Předmětem schválení nebude zahajovací rozvaha nástupnické evropské společnosti.⁴²

Valná hromada tuzemské nástupnické společnosti

Usnesení valné hromady tuzemské zúčastněné společnosti, která se má fúzí sloučením transformovat na evropskou společnost, obsahuje kromě souhlasu s projektem fúze dále souhlas s převzetím jmění zanikajících společností s uvedením jejich firem a sídel.⁴³

Vedle konečné účetní závěrky a případné mezitímní závěrky schválí valná hromada rovněž zahajovací rozvahu. Pokud budou vydávány nové akcie, obsahuje rozhodnutí

⁴¹ Viz *Dědič*, str. 2823.

⁴² Viz *Dědič*, *Kříž*, *Štenglová*, str. 537 a *Dědič*, str. 2812.

⁴³ Viz *Dědič*, *Kříž*, *Štenglová*, str. 537.

i určení druhu, podoby, formy, počtu a jmenovité hodnoty akcií, jež budou vydány pro účely výměny za akcie zanikajících společností. Alternativně může valná hromada pověřit představenstvo jejich vydáním. Obligatorní součástí zápisu je i podoba, druh, forma, jmenovitá hodnota a počet akcií nástupnické společnosti po zápisu evropské společnosti do obchodního rejstříku.⁴⁴

Poslední součástí zápisu, kterou zákon ukládá, je celková výše základního kapitálu evropské společnosti, který je tvořen součtem základního kapitálu nástupnické společnosti před fúzí a jmenovitými hodnotami akcií, jež mají být vydány za účelem výměny pro akcionáře zanikajících společností. Celková výše základního kapitálu nesmí být nižší než 120.000 € dle čl. 4 odst. 2 Nařízení.

Jestliže se zvyšuje jmenovitá hodnota akcií stávajících akcionářů nástupnické společnosti, spočítá se výše základního kapitálu analogicky jako v předchozím případě a tato částka bude dále navýšena o celkovou částku zvýšení jmenovitých hodnot všech akcií stávajících akcionářů nástupnické společnosti. Při snížení jmenovitých hodnot akcií akcionářů nástupnické společnosti bude postup obdobný s jediným rozdílem, že celková částka snížení jmenovitých hodnot všech akcií stávajících akcionářů bude odečtena.

Nabývání akcií nástupnickou společností při sloučení za účelem výměny

Zúčastněná společnost, která se má při založení evropské společnosti sloučením transformovat, může některé své akcie určené pro výměnu za akcie zanikajících společností získat jejich nabytím. Společnost může nabývat své vlastní akcie, pokud se na tom usnese valná hromada a na tento proces se budou aplikovat ustanovení § 161 až § 161f ObchZ.

Zápis usnesení valné hromady musí obsahovat nejvyšší množství akcií, které může společnost nabýt. Zákonem stanovený limit omezující množství nabývaných vlastních akcií je stanoven jako 10 % základního kapitálu společnosti počítaný ze souhrnné jmenovité hodnoty všech akcií a zatímních listů v majetku společnosti. Zápis musí dále obsahovat dobu, na kterou může společnost akcie nabýt a která nesmí přesahovat dobu 18 měsíců a, pro případ jejich nabytí za úplatu, jejich nejvyšší a nejnižší cenu, za kterou lze akcie nabýt.⁴⁵

⁴⁴ Viz *Dědič*, str. 2812.

⁴⁵ Viz *Dědič*, str. 2839 a *Dědič, Kříž, Štenglová*, str. 538.

V rámci založení evropské společnosti může dojít rovněž k výměně dosavadních akcií nástupnické společnosti za akcie o vyšší jmenovité hodnotě. Pak rozhodnutí valné hromady společnosti musí obsahovat celkovou částku, o kterou budou zvýšeny jmenovité hodnoty akcií dosavadních akcionářů společnosti. Tato částka nesmí být vyšší než rozdíl mezi částkou vlastního kapitálu a součtem výše základního kapitálu a nedisponibilních rezervních fondů. Rozhodnutí musí dále specifikovat vlastní zdroj nebo jiný zdroj společnosti v účetní závěrce pro takové zvýšení. Tímto zdrojem nemůže být rezervní fond v zákonem stanoveném rozsahu, jehož využití je vázáno pouze na krytí ztrát, a ani jiné vlastní zdroje účelově vázané. Rozhodnutí valné hromady nesmí opomenout určit, o kolik se zvýší jmenovité hodnoty jednotlivých akcií a lhůtu pro předložení listinných akcií nebo zatímních listů, pokud byly vydány, k výměně nebo vyznačení nové jmenovité hodnoty. Lhůta pro předložení bude stanovena analogicky dle § 208 odst. 6 ObchZ a její počátek nemůže předcházet den zápisu evropské společnosti do příslušného národního rejstříku. Lhůta nesmí pravděpodobně překračovat jeden měsíc od zveřejnění zápisu evropské společnosti do příslušného národního rejstříku v souladu s § 220a odst. 7 ObchZ. Lhůtu jednoho měsíce by bylo možné teoreticky počítat i od zveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie, ale toto zveřejnění má čistě informační účely dle čl. 14 Nařízení.

Analogický bude postup, pokud má v rámci založení evropské společnosti dojít k výměně dosavadních akcií nástupnické společnosti za akcie o nižší jmenovité hodnotě. Zápis o rozhodnutí valné hromady musí obsahovat poměr, v jakém budou sníženy jmenovité hodnoty dosavadních akcií. Poměr musí být stejný pro akcie různých jmenovitých hodnot, druhů, forem či podob. Akcie v držení společnosti samotné či jí ovládající osoby nejsou ze snížení nominální hodnoty vyjmuty. Celková částka snížení jmenovitých hodnot akcií musí respektovat minimální výši základního kapitálu pro založení evropské společnosti tzn. částku 120.000 €. Zcela analogické je stanovení lhůty pro předložení listinných akcií nebo zatímních listů k výměně nebo vyznačení nižší jmenovité hodnoty. Rozhodnutí se musí zmínit i o osudu částky, o niž se sníží jmenovité hodnoty akcií. Tato částka může být vyplacena akcionářům ve lhůtě, jejíž počátek nesmí předcházet vznik evropské společnosti a zajištění pohledávek věřitelů zúčastněných společností, nebo může být zúčtována na jiné účty vlastního kapitálu, např. na účet rezervního fondu, či se použije k úhradě ztrát. Vlastní účetní operace se provede až po nabytí účinnosti zápisu evropské společnosti, ke kterému se váže

účinnost snížení jmenovitých hodnot akcií. Pokud bude společnost vlastníkem svých akcií, tak závazek zanikne splnutím a společnost si sama sobě nic nevyplatí.⁴⁶

6.7. Zjednodušené postupy fúze

Nařízení v čl. 31 připouští v některých případech tzv. zkrácené fúze, podobné úpravě obsažené ve Třetí směrnici, kdy se pro zjednodušení celého procesu fúze některé kroky formálního a informačního charakteru nepoužijí. Zjednodušení založení evropské společnosti je možné jednak za situace, kdy jedna společnost je vlastníkem všech cenných papírů s hlasovacími právy jiné společnosti, nebo když se tato účast pohybuje nad hranicí 90 % akcií v jiné společnosti.⁴⁷

Zjednodušené postupy se budou používat zejména při fúzi sloučením, tzv. *upstream mergeru*, kdy ovládající společnost převezme jmění a aktivity ovládané společnosti a zachová svou korporátní i tržní historii. Zjednodušené postupy nejsou ale výhradou pouze pro zakládání evropské společnosti, ale počítá s nimi i čl. 15 směrnice o přeshraničních fúzích kapitálových společností a národní právní řády pro účely vnitrostátních fúzí. Do národních právních řádů členských států byla ustanovení o zjednodušení fúze transponována společně s harmonizací fúzí (čl. 24 a násl. Třetí směrnice).⁴⁸

Ačkoli může z níže uvedených řádků vyplynout, že je zde nesprávně popisováno založení evropské společnosti fúzí dvou českých společností, bude se i zjednodušená forma založení evropské společnosti *lomit* dle příslušných právních řádů, kterými se zúčastněné společnosti budou řídit. V důsledku harmonizované úpravy v členských státech na základě čl. 24 až 29 Třetí směrnice lze předpokládat, že i právní úprava v jiných členských státech je české úpravě velmi podobná a její bližší zkoumání by přesahovalo rozsah této práce.

⁴⁶ Viz *Dědič*, str. 2818 a *Dědič, Kříž, Štenglová*, str. 539.

⁴⁷ Viz *Hejda J.*: Evropská společnost – II., *Právní rádce* 10/2005, str. 6 a 7 a *Evropské právo společností*, str. 155.

⁴⁸ Srov. *Dvořák*, str. 107.

Stoprocentní účast na hlasovacích právech

Pokud majetková účast mateřské společnosti u dceřiné společnosti na jejích všech akciích a ostatních cenných papírů nadaných hlasovacími právy dosahuje hranice 100 %, bude mít projekt fúze méně podstatných náležitostí. Dále bude možné ze zakládacího procesu vypustit některé formální kroky a vznik evropské společnosti bude mít odlišné účinky.

Dle doslovného znění jsou rozhodujícím faktorem hlasovací práva, nikoli podíl na základním kapitálu, ačkoli tyto skutečnosti budou často splývat. Akciemi bez hlasovacího práva jsou podle českého práva např. prioritní akcie bank dle § 20 odst. 2 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách. Pokud jsou na valné hromadě zastoupeny akcie různých druhů, hlasuje se odděleně, tzn. zvlášť kmenové a zvlášť prioritní akcie. Založení evropské společnosti v rámci bankovního sektoru se jeví jako problematické s ohledem na veřejnoprávní oprávnění k podnikání v bankovníctví, tzn. bankovní licenci vydanou Českou národní bankou. Podrobnější rozbor této problematiky by bylo nad rámec této diplomové práce.

Zjednodušení projektu fúze spočívá v tom, že projekt fúze nemusí obsahovat údaj o výměnném poměru akcií a částku případného doplatku, podmínky pro přidělení akcií v evropské společnosti a den, od kterého majiteli akcií evropské společnosti vzniká právo na podíl na zisku, protože akcionářská struktura mateřské společnosti se bude shodovat s akcionářskou strukturou evropské společnosti. Dále se nebude aplikovat ustanovení čl. 29 odst. 1 psím. b) Nařízení, podle kterého se akcionáři zanikající dceřiné společnosti stávají akcionáři evropské společnosti jako jeden z důsledků fúze.⁴⁹

Dle čl. 31 Nařízení se budou aplikovat národní předpisy týkající se zjednodušených forem fúze, pokud jsou v souladu s příslušnými ustanoveními Třetí směrnice. Zjednodušení procesu zakládání fúzí spočívá podle § 220e odst. 14 ObchZ ve vypuštění požadavku na vyhotovení zprávy znalců o fúzi. Dále není vyžadována zpráva představenstva a její přezkum dozorčí radou.

Zjednodušený projekt fúze schvaluje za podmínek § 220e odst. 14 ObchZ představenstvo české mateřské společnosti, pokud si akcionáři mateřské společnosti, kteří představují alespoň 5 % jejího základního kapitálu, nevyžádají svolání valné hromady podle § 220e odst. 13 ObchZ.⁵⁰ Schválení projektu představenstvem není v rozporu s čl. 23 odst. 1 Nařízení, který se zmiňuje o schválení projektu valnou

⁴⁹ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 114.

⁵⁰ Viz *Dvořák*, str. 107.

hromadou, neboť speciální ustanovení čl. 31 Nařízení odkazující na národní úpravu má aplikační přednost před obecnou úpravu čl. 23 odst. 1 Nařízení.

Přestože výše uvedený paragraf nestanoví představenstvu mateřské společnosti plnění informační povinnosti podle § 220d odst. 1, 2 a 4 ObchZ a povinnost upozornit na právo požádat představenstvo o svolání valné hromady za účelem schválení projektu fúze, musí představenstvo mateřské společnosti tyto povinnosti plnit jako u klasického založení evropské společnosti fúzí.⁵¹

Představenstva obou společností rozhodují o schválení projektu fúze většinou hlasů svých členů určenou stanovami, jinak většinou hlasů všech svých členů. O průběhu zasedání se pořizuje zápis podepsaný předsedou představenstva a zapisovatelem. Zápis o rozhodnutí představenstva musí obsahovat podobné náležitosti jako notářský zápis o rozhodnutí valné hromady schvalující projekt fúze, tedy vyjadřovat souhlas s převzetím jmění zanikajících společností, schválení projektu fúze, schválení konečné, popřípadě mezitímní účetní závěrky, schválení zahajovací rozvahy a výši základního kapitálu evropské společnosti.

Zjednodušený projekt fúze schvaluje představenstvo české dceřiné zanikající společnosti. Rozhodnutí musí obsahovat souhlas se zrušením společnosti bez likvidace s přechodem jmění na mateřskou evropskou společnost, schválení projektu fúze, schválení konečné, popřípadě mezitímní účetní závěrky a souhlas se stanovami evropské společnosti.⁵² O rozhodnutí představenstva dceřiné společnosti se rovněž neseepisuje notářský zápis.

Zmaření rozhodnutí představenstva nástupnické společnosti

Při založení evropské společnosti fúzí sloučením, kdy se nástupnická společnost řídící se českým právem transformuje na evropskou společnost, může být rozhodnutí o sloučení představenstva nástupnické společnosti zmařeno žádostí oprávněných akcionářů o svolání valné hromady podle § 220e odst. 13 ObchZ. Toto právo náleží akcionáři nebo akcionářům reprezentujícím alespoň 5 % základního kapitálu české mateřské společnosti a pro posouzení splnění hranice se do základního kapitálu nezapočítávají akcie bez hlasovacího práva. Stanovy mohou upravit právo dožadovat se

---

⁵¹ Viz *Dědič*, str. 2828.

⁵² Viz *Dědič*, str. 2829.

svolání valné hromady i při nižším podílu na základním kapitálu, ale opět jen u akcií s hlasovacím právem.

Na postup svolání valné hromady se aplikuje § 181 odst. 2 ObchZ, podle nějž musí být valná hromada svolána tak, aby se konala nejpozději do 40 dnů ode dne doručení žádosti.

Právo musí akcionář nebo akcionáři uplatnit do jednoho měsíce ode dne zveřejnění uložení projektu fúze v Obchodním věstníku a upozornění pro akcionáře na jejich práva podle § 220d odst. 2 a 4 ObchZ, na právo vyžadovat svolání valné hromady a zveřejnění upozornění pro věřitele společnosti na jejich práva podle § 220j odst. 1 a 2 ObchZ. Oprávnění akcionáři se mohou práva na svolání valné hromady vzdát v písemné formě mimo valnou hromadu a jejich podpisy musí být úředně ověřeny. Vzdát se práva má účinky i vůči právnímu nástupci akcionáře bez ohledu na způsob nabytí akcií.⁵³

Pokud je mateřská společnost disponující sto procenty hlasovacích práv zároveň ovládána jediným akcionářem, který může sám kdykoli vykonávat působnost valné hromady, může se tento jediný akcionář domáhat toho, že rozhodne o schválení projektu fúze sám podle § 190 ObchZ ve stejné lhůtě, v jaké mohou akcionáři uplatnit právo na svolání valné hromady. Jeho rozhodnutí musí mít písemnou formu a musí být opatřeno jeho podpisem resp. podpisy členů statutárních orgánů nebo zástupců.⁵⁴

Devadesátí- až stoprocentní účast v dceřiné společnosti

V případě propojení společností, kdy mateřská společnost vlastní devadesát a více procent akcií a cenných papírů opravňujících hlasovat na valných hromadách dceřiné společnosti, avšak ne všechny, se podle čl. 31 odst. 2 Nařízení zprávy řídicích nebo správních orgánů a listiny potřebné k přezkoumání fúze vyžadují jen tehdy, pokud to požadují vnitrostátní právní předpisy, kterými se řídí nástupnická nebo zanikající společnost. Potřebnost uvedených dokumentů se tedy bude posuzovat odděleně podle národních právních řádů podle místa sídla jednotlivých zúčastněných společností.

Projekt fúze může tedy obsahovat závazek nástupnické společnosti odkoupit akcie od menšinových akcionářů dle § 220m odst. 1 ObchZ. Pokud projekt fúze bude tento závazek obsahovat, odpadá informační povinnost vůči akcionářům, kteří již nemají další zájem na výkonu svých práv. Společnosti tak nemusí vyhotovit zprávy představenstva,

⁵³ Viz *Dědič, Kříž, Štenglová*, str. 536.

⁵⁴ Viz *Dědič*, str. 2828 a 2829.

dozorčí rady, nechat vyhotovit znalecké zprávy a rovněž množství dokumentů uložených v sídle společnosti je redukováno o výše uvedené zprávy a účetní závěrky zúčastněných společností. Akcionáři zanikající zúčastněné společnosti řídicí se českým právem musí být ve zveřejnění podle § 220d odst. 1 ObchZ upozorněni na závazek nástupnické společnosti odkoupit jejich akcie. Odkup bude mít formu veřejného návrhu smlouvy podle § 220m odst. 4 ObchZ a musí být učiněn nejpozději do dvou týdnů ode dne vzniku evropské společnosti.⁵⁵

Jinak druhý odstavec čl. 31 odst. 2 Nařízení již neodkazuje na národní úpravu a není tedy možná aplikace § 220e odst. 14 ObchZ o schválení projektu fúze představenstvem.⁵⁶

6.8. Osvědčení

V rámci celého procesu zakládání evropské společnosti fúzí budou aplikovány normy několika právních řádů. Východiskem z kolize je nově zavedený institut *osvědčení*, který mezi nimi funguje jako spojovací most a, jak bylo naznačeno v části věnované stádiím fúze (kapitola č. 6.2), osvědčení posvětí dosavadní průběh zakládání pro účely její druhé fáze. Zároveň se jedná o poslední formální krok před zápisem fúze do příslušného rejstříku.⁵⁷

Subjekty oprávněné vydávat osvědčení mohou být dle čl. 25 odst. 2 Nařízení soud, notář nebo jiný příslušný úřad. Náš Zákon o SE v § 16 odst. 1 svěřuje pravomoc vydávat osvědčení pouze notáři, na kterého je přesunuta odpovědnost za přezkum některých skutečností u nadnárodních fúzí. Notář je tak poprvé postaven do role, aby, v rámci obdobné transakce a na místo rejstříkových soudů, posoudil splnění všech úkonů a formalit. Oproti běžnému přezkumu v rámci rejstříkových řízení je notář oprávněn pouze osvědčení vydat nebo nevydat.

V České republice není příslušnost notáře pro vydání osvědčení dána. Odmítnutí vydání osvědčení nezakládá překážku *rei iudicatae*, je tedy možné se opakovaně obracet na stejného či jiného notáře do úspěšného získání osvědčení a to bez odstranění vad, pro které bylo vystavení osvědčení odmítnuto. Podobným pokusům o vydání osvědčení

⁵⁵ Viz *Dědič, Kříž, Štenglová*, str. 535.

⁵⁶ Viz *Evropské právo společností*, str. 156 a *Evropská akciová společnost*, str. 114.

⁵⁷ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 128.

u jednotlivých notářů lze zabránit zavedením evidence u Notářské komory o vydaných a nevydaných osvědčeních s důvody jejich odmítnutí.⁵⁸

Zákon rovněž nevylučuje, aby jeden a týž notář vystavil osvědčení pro několik zúčastněných společností řídicí se českým právem, což bude obchodní argument pro nalezení vhodného notáře. Tento notář bude po prvním osvědčení dokonale obeznámen s charakterem transakce a vyhotovení dalších osvědčení tak bude časově i finančně méně náročné. Fakticky se nebude jednat o jedno společné osvědčení, ale o vystavení jednotlivých osvědčení pro každou zúčastněnou společnost.⁵⁹

Při transakcích obdobného charakteru spočívá velké riziko v napadení usnesení valné hromady schvalující projekt fúze minoritními akcionáři. Minoritní akcionáři často úmyslně prodlužují jednání valné hromady žádostmi o vysvětlení záležitostí týkajících se společnosti dle § 180 ObchZ a dále podávají žaloby na neplatnost usnesení valných hromad společně s předběžnými opatřeními, které brání realizaci valnou hromadou přijatých rozhodnutí. Nežádka je to pouze nátlaková metoda se snahou dosáhnout výhodného odkupu vlastních akcií.

Zákon o SE ani Nařízení neupravují, zda může notář vydat osvědčení před uplynutím lhůty jednoho roku pro napadnutí usnesení valné hromady pro neplatnost dle § 131 ObchZ. Notář by měl na základě předložených podkladů posoudit zákonnost všech dosud učiněných kroků a zvážit riziko napadnutí usnesení případnou žalobou a úspěch takové žaloby. Pokud si je jist, že usnesení netrpí vadami, pro které by je bylo možné prohlásit neplatným, nemusí vyčkávat uplynutí dané lhůty a může osvědčení vystavit. S uvedenou nejasností, dalo by se říci, počítá i vyhláška ministerstva spravedlnosti 293/2005 Sb., o dokumentech, které je třeba předložit notáři k vydání osvědčení při přemístění zapsaného sídla evropské společnosti a při založení evropské společnosti fúzí (dále jen „**Vyhláška**“), která v § 6 ukládá členům představenstva povinnost předložit notáři čestné prohlášení o tom, že jim není známo, že byl podán návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, nebo předložit doklad o tom, že řízení o tomto návrhu bylo pravomocně zastaveno, popřípadě že návrh byl pravomocně zamítnut, anebo že se všechny oprávněné osoby vzdaly práva na podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady.⁶⁰

Osvědčení musí obsahovat náležitosti uvedené v Nařízení, tedy potvrzení o splnění všech předpisů stanovených úkonů a formalit. Předmětem zkoumání notáře není pouze

⁵⁸ Viz *Ad notam*, str. 30 a *Evropská akciová společnost*, str. 129.

⁵⁹ Viz *Ad notam*, str. 30 a *Evropská akciová společnost*, str. 129.

⁶⁰ Viz *Ad notam*, str. 31 a *Evropská akciová společnost*, str. 131 an.

správnost formální, ale i materiální. Skutečnosti, které musí být notáři osvědčeny předložením určitých dokumentů, jsou vypočteny v § 4 a násl. Vyhlášky. Navíc si může notář dle § 2 odst. 1 Vyhlášky vyžádat předložení i dalších dokumentů, bude-li to považovat za nutné.

Podle Vyhlášky musí být zúčastněnou společností notáři předloženy aktuální výpis z obchodního rejstříku a aktuální znění stanov. Pro účely kontroly zákonnosti valné hromady je nutné předložit stejnopis notářského zápisu o usnesení valné hromady, která schválila projekt fúze. Dále je třeba doložit schválení participace zaměstnanců na řízení evropské společnosti dle § 7 Vyhlášky buď uzavřenou písemnou dohodou o způsobu a rozsahu zapojení zaměstnanců a zápisem usnesení valné hromady, nebo čestným prohlášením členů představenstva zúčastněné společnosti o tom, že marně uplynula lhůta pro uzavření dohody. Notáři musí být prokázáno splnění publikačních povinností dle § 220d ObchZ o poskytování informací a opatřeních přijatých v souladu s čl. 24 Nařízení ve svém sídle, dále musí být prokázáno splnění opatření uložených k ochraně věřitelů a minoritních akcionářů popř. jiných předpokladů plynoucích z tuzemského práva např. pravomocná rozhodnutí příslušných státních orgánů vykonávajících dozor, doklad o uložení peněžních prostředků potřebných k vyplacení doplatků na dorovnání, doklad o předání listinných akcií osobě obstarávající výměnu apod. Pokud budou dokumenty v jiném jazyce než českém nebo slovenském, musejí k nim být přiloženy jejich úředně ověřené překlady do českého nebo slovenského jazyka.

Zákon o SE v § 14 odst. 2 dále za obligatorní náležitosti osvědčení stanoví jméno a příjmení notáře a jeho sídlo, místo, den, měsíc a rok sepsání osvědčení, obchodní firmu nebo název, identifikační číslo a sídlo zúčastněné společnosti, které se osvědčení vydává, údaj, jak byla ověřena existence zúčastněné společnosti, prohlášení notáře obsahující potvrzení o provedení všech nutných úkonů a splnění formalit, otisk úředního razítka notáře a jeho podpis. Osvědčení se vydává pro každou zúčastněnou společnost, i kdyby měla vznikající společnost sídlo na území České republiky. Obdobně je tomu i při vydávání osvědčení při přemístění sídla.

Osvědčení je podle § 16 odst. 1 Zákona o SE veřejnou listinou, proto bude vystaveno vždy v českém jazyce. Další požadavky ohledně formy a obsahu jeho případného překladu do úředního jazyka státu, ve kterém se bude evropská společnost zapisovat do rejstříku, vyplnou z práva cílového státu.

Podle čl. 25 odst. 3 Nařízení musí osvědčení obsahovat informaci o tom, že na základě žaloby oprávněné osoby probíhá před soudem v České republice řízení proti

zúčastněné společnosti o určení přiměřeného výměnného poměru akcií, resp. výše doplatku.

6.9. Právo akcionáře na výměnu akcií a doplatek

Sloučení je většinou spojené s výměnou akcií akcionářů zanikající společnosti za akcie přejímající společnosti v poměru stanoveném v projektu fúze. Stanovení poměru, v němž budou akcie zanikající společnosti vyměněny za akcie nástupnické společnosti, je klíčovým ekonomickým i právním problémem fúzí. Je třeba vycházet z toho, že hodnota účasti na evropské společnosti by měla odpovídat hodnotě účasti na zanikající společnosti tak, aby akcionáři sloučením neutrpěli újmu, ale aby nebyli ani zvýhodněni. Pro zjednodušení budeme uvažovat, že evropská společnost vznikne transformací při fúzi sloučením a bude mít sídlo na území České republiky.

Zákonný požadavek vyjádřený v § 220f odst. 3 ObchZ ukládá povinnost, aby součet jmenovitých hodnot akcií nepřesahoval znalecky oceněnou výši čistého obchodního majetku zanikající společnosti. Představenstvo musí výměnný poměr v projektu fúze odůvodnit, podrobněji se k němu vyjádří znalci pro fúzi.

Nástupnická společnost ve formě evropské akciové společnosti bude muset zajistit výměnu akcií a dále se vypořádat s akcionáři formou doplatku, pokud hodnota akcií evropské společnosti je nižší než hodnota akcií zanikající společnosti. K výměně akcií nedochází v případě, kdy akcionářská struktura zanikajících a nástupnické společnosti je zcela shodná a dále u zjednodušené formy založení evropské společnosti v případě vlastnictví všech akcií dceřiné společnosti mateřskou společností.

Určení způsobu získání akcií nástupnické společnosti je jednou z obligatorních náležitostí projektu fúze stanovených Nařízením. Lze jen doporučit, aby projekt fúze založený na smluvním principu obsahoval co nejpodrobnější úpravu výměny akcií respektující právní řád cílového státu.

Projekt může obecně stanovit, že mají být pro výměnu za akcie zanikající společnosti použity akcie nástupnické společnosti v jejím majetku, které nástupnická společnost získala před nebo po schválení projektu, či které nabude od zanikajících společností generálním nástupnictvím. Akcie určené pro výměnu mohou být získány rovněž vydáním zcela nových cenných papírů.

Bez ohledu na podobu, formu a vyzvednutí nebo nevyzvednutí akcií se akcionáři zaniklých společností stávají akcionáři evropské společnosti účinností zápisu evropské společnosti do příslušného rejstříku dle čl. 29 odst. 1 písm. b) Nařízení. Případné nevyzvednutí listinných akcií nemůže mít vliv na jejich postavení akcionáře.

Výměna akcií nástupnickou společností při fúzi sloučením

Pokud bude evropská společnost zakládána při fúzi sloučením transformací zúčastněné společnosti řídicí se českým právním řádem, tak valná hromada nástupnické společnosti rozhodující o schválení projektu fúze musí do svého usnesení podle § 220e odst. 5 ObchZ zahrnout též určení druhů, podoby, formy, počtu a jmenovité hodnoty akcií, jež budou vydány pro akcionáře zanikající společnosti. Druhou možností je, aby valná hromada nástupnické společnosti pověřila představenstvo rozhodnutím o vydání nových akcií v rozsahu, který je nezbytný pro výměnu.⁶¹

V případě, že budou pro výměnu určeny listinné akcie, musí být ještě před vydáním osvědčení předány obchodníkovi cennými papíry nebo bance, pověřené obstaráním výměny, protože obchodník potvrzuje jejich převzetí vystavením dokladu, který je následně podkladem notáře. Jestliže nebudou všechny náležitosti cenných papírů v době předání známy, musí být doplněny představenstvy nebo obchodníkem samotným bez zbytečného odkladu poté, co se stanou známými nebo bude jejich uvedení možné. Akcie nástupnické společnosti v majetku zúčastněných společností jsou obchodníkovi předány jejich statutárními orgány.⁶²

Po vzniku evropské společnosti musí akcionáři ve lhůtě stanovené projektem fúze akcie nebo zatímní listy zaniklých společností vrátit a výměnou za ně jim budou vydány akcie nebo zatímní listy evropské společnosti. Nevyzvednuté akcie nemohou být dle § 220g odst. 8 ObchZ prohlášeny představenstvem za neplatné.

V případě prodlení s předložením akcií k výměně vyzve buď představenstvo nebo pověřený obchodník s cennými papíry akcionáře k předložení v dodatečně přiměřené lhůtě. Dále budou akcionáři upozorněni, že jinak budou nepřevzaté akcie prodány. Toto upozornění je zároveň zveřejněno v Obchodním věstníku. Po marném uplynutí dodatečné lhůty budou kótované akcie prodány na veřejném trhu, jinak ve veřejné dražbě. O konané dražbě musí být informována i oprávněná osoba, tzn. akcionář. Údaje

⁶¹ Viz *Dědič, Kříž, Štenglová*, str. 552.

⁶² Viz *Dědič*, str. 2839.

o konání dražby, tj. místo, doba a předmět dražby, musí být dle § 214 odst. 4 ObchZ zveřejněny představenstvem nejméně dva týdny před jejím konáním. Výtěžek z prodeje po odečtení pohledávek souvisejících s jejich prodejem vyplatí představenstvo oprávněné osobě. Nepodaří-li se prodej uskutečnit, uloží se akcie nebo zatímní listy do úřední úschovy.⁶³ S ohledem na účel zveřejnění, kterým má být akcionář upozorněn na budoucí prodej jeho akcií, se domnívám, že pokud bude mít evropská společnost sídlo mimo území České republiky, bude upozornění zveřejněno jednak ve státu jejího sídla a dále ve státu sídla zaniklé společnosti, resp. České republiky.

V případě zaknihovaných cenných papírů, ať už při vydání nových nebo změně údajů u dosavadních akcií, je představenstvo povinno požádat příslušný orgán, v případě České republiky to bude depozitář cenných papírů, o jejich vydání nebo je informovat o požadované změně údajů. Povinnost musí představenstvo nástupnické společnosti splnit ve lhůtě určené projektem fúze.

Nejobvyklejším způsobem nabytí akcií k výměně pro akcionáře zanikající společnosti bude vydání nových akcií podle §220f ObchZ obdobné zvýšení základního kapitálu akciové společnosti. Celková jmenovitá hodnota nových akcií vydávaných nástupnickou společností odpovídá čistému obchodnímu majetku zanikajících společností, který přechází na nástupnickou společnost. Z toho plyne i požadavek na jeho znalecké ocenění, aby byla zajištěna skutečná tvorba základního kapitálu. Čistý obchodní majetek vyjadřuje rozdíl mezi reálnou hodnotou obchodního majetku podnikatele a hodnotou závazků bez ohledu na to, zda se o nich účtuje či nikoli. V případě fúze a zániku několika společností bude nutné provést znalecké ocenění čistého obchodního majetku všech těchto společností, aby jmenovité hodnoty akcií vyměňované novým akcionářům odpovídaly reálné hodnotě akcií před fúzí. Ocenění jmění je tedy institutem ochrany akcionářů. Pokud nástupnická společnost získala akcie pro výměnu jiným způsobem, nebo když se ve výjimečných případech akcie nevyměňují, nebude jmění zanikající společnosti předmětem povinného znaleckého ocenění.⁶⁴

Výměna zaknihovaných akcií za nové bude provedena změnou elektronických údajů u depozitáře cenných papírů, kde budou údaje o akciích zanikající společnosti nahrazeny údaji o nových akciích nástupnické společnosti.

⁶³ Viz *Dědič, Kříž, Bělina*, str. 554.

⁶⁴ Viz *Dědič*, str. 2843.

Nástupnická společnost nemusí nutně pro výměnu vydávat nové akcie, v souladu s § 220g odst. 4 ObchZ může použít i vlastní akcie, které má ve svém majetku, stejně tak může použít pro výměnu akcie, které svým jménem, avšak na účet nástupnické společnosti, drží třetí osoba. Při nabytí vlastních akcií pro účely výměny musí nástupnická společnost dodržet limity stanovené v ustanovení § 161a ObchZ. Pro výměnu mohou být použity i vlastní akcie v majetku zanikající společnosti, které na přejímací společnost přejdou v důsledku sloučení, v tomto případě neplatí limity pro nabývání vlastních akcií v rozsahu 10 % a další podmínky stanovené §161a ObchZ. Nabytí akcií pro výměnu může být kombinací výše uvedených způsobů.

Zákon počítá i s možností výměny akcií akcionářům nástupnické společnosti v případě, že ze stanoveného výměnného poměru vyplyne nutnost zvýšit či snížit jmenovitou hodnotu akcií evropské společnosti vzniklé fúzí sloučením. Při sloučení může též dojít ke štěpení akcií nástupnické společnosti, změně jejich podoby, druhu či formy. Z toho může vyplynout povinnost vyplatit doplatek vlastním akcionářům se stejným limitem jako u doplatku novým akcionářům tzn. 10 % původní jmenovité hodnoty akcií. V případě zaknihovaných akcií dá představenstvo evropské společnosti Depozitáři cenných papírů příkaz ke změně údajů o zaknihovaných akciích.⁶⁵

Pro případ žaloby na určení přiměřeného výměnného poměru akcií a za nedodržení podmínek v čl. 25 odst. 3 Nařízení stanoví § 17 Zákona o SE pro její podání preklusivní lhůtu tří měsíců od konání valné hromady, která projekt fúze schválila. Po jejím marném uplynutí právo zaniká.

Doplatek

Pokud výměnný poměr neodpovídá hodnotě majetkové účasti akcionáře v zaniklé společnosti, řeší se tyto případy formou doplatku, který je dle čl. 20 odst. 1 písm. b) Nařízení součástí projektu fúze. Jde o peněžní částku, kterou akcionáři obdrží vedle akcií nástupnické společnosti jako finanční vyrovnání výměnného poměru. Ačkoli český překlad Nařízení mluví nesprávně o *dorovnání*, které má dle českého práva odlišný význam, myslí tím Nařízení doplatek. Vhodnější by bylo přeložit anglický termín *compensation* terminologicky správným výrazem *doplatek* nebo, jako např. ve Třetí směrnici, *doplatek na dorovnání*.

---

⁶⁵ Viz *Dědič*, str. 2838.

Akcionáři zanikající společnosti jsou chráněni pro případ, kdy souhrn jmenovitých hodnot nových akcií je nižší, než hodnota na ně připadajícího čistého obchodního majetku. Celková výše doplatku je limitována na 10 % původní jmenovité hodnoty akcií.

Představenstvo české zúčastněné společnosti musí podle § 220g odst. 7 ObchZ pověřit vyplacením doplatků obchodníka s cennými papíry nebo banku a předat těmto pověřeným osobám peněžní prostředky na doplatky před podáním žádosti o vydání osvědčení. Doplatek je poskytován z majetku té zúčastněné společnosti, jejímiž společníky byli oprávnění akcionáři před sloučením. Prostředky nemohou být vyplaceny dříve, než dojde ke vzniku evropské společnosti.⁶⁶

Protože se jedná o část procesu vzniku evropské akciové společnosti fúzí před vydáním osvědčení, budou se na vyplácení doplatků uplatňovat národní právní předpisy. Domnívám se, že není problém s vyplácením doplatků do zahraničí, např. česká akciová společnost německému akcionáři. Protože výplatu má provést banka či obchodník s cennými papíry, bude muset takový český pověřený subjekt zmocnit v např. v Německu obdobný subjekt, který výplatu doplatku provede, aby bylo dodrženo výše uvedené ustanovení Obchodního zákoníku.

Dojde-li v rámci procesu zakládání společnosti ke změně sídla z jednoho členského státu do jiného, např. z České republiky na Kypr, domnívám se, že se stále uplatní národní právo členského státu starého sídla a bude se postupovat dle výše popsaného postupu. Veškeré kroky související s vyplacením doplatku, až na samotnou výplatu, bude provádět zúčastněná společnost v rámci přípravy na svůj zánik. Nová evropská společnost po svém vzniku pak již jen vstoupí do práv a povinností zúčastněné společnosti a na základě notifikace bance či obchodníku s cennými papíry se provede samotná výplata doplatku. Bez hlubšího studia zahraničních právních předpisů týkajících se zakládání společností přeshraniční fúzí si troufnu odhadnout, že zvláštní úpravu doplatků pro proces vzniku nebudou obsahovat, což podporuje můj výše uvedený názor. Dále se domnívám, že právě výměně akcií a vyplácení doplatků by měla být věnována v Nařízení větší pozornost, která uvedené záležitosti jednotně upraví.

Pro případ podání žaloby na určení výše doplatku musí být dodrženy shodné podmínky, jako pro případ podání žaloby na určení přiměřeného výměnného poměru.⁶⁷

⁶⁶ Viz *Dědič*, str. 2841.

⁶⁷ Viz *Dvořák*, str. 113.

Nepřípustnost výměny

Výjimkou z práva na výměnu akcií zanikající společnosti je podle § 220g odst. 1 až 3 ObchZ situace, kdy by nástupnická evropská akciová společnost se sídlem na území České republiky měla vyměňovat akcie zanikající společnosti sama sobě. Může se jednat o akcie jakékoliv zanikající společnosti v majetku nástupnické evropské společnosti, akcie zanikající společnosti v majetku jakékoliv zanikající společnosti či v držení třetí osoby na účet některé ze zúčastněných společností.

Druhým případem je dle § 220g odst. 2 ObchZ situace, kdy akcionáři české zanikající společnosti, kteří by jinak měli právo na výměnu svých akcií za akcie evropské společnosti, se mohou tohoto práva vzdát, přičemž akcie přechází již bez tohoto práva i na další akcionáře. Pokud by se akcionář svého práva vzdával na valné hromadě, musí být tato skutečnost uvedena v notářském zápisu o rozhodnutí valné hromady. Mimo valnou hromadu tak musí akcionář učinit písemnou formou s úředně ověřeným podpisem. Může tomu tak být před i po konání valné hromady rozhodující o schválení projektu fúze. Před konáním valné hromady bude vzdání se možné až poté, co se akcionář od představenstva dověděl, že akcionáři právo na výměnu vznikne a jeho rozsah. Jedná se o princip přirozeného práva, které brání vzdání se budoucích práv.⁶⁸

Třetí důvod, kdy nástupnická evropská společnost může upustit od výměny akcií je situace, kdy se titíž akcionáři zanikající a nástupnické společnosti podílejí ve stejném poměru na obou společnostech a projekt fúze s tím počítá. Výměna by logicky neměla smysl, protože podíl akcionářů na základním kapitálu se nemění a založením evropské společnosti sloučením dojde pouze ke zvýšení reálné hodnoty akcií jako důsledek vyšší hodnoty čistého obchodního majetku. Výjimkou je situace, kdy v rámci zakládání evropské společnosti zároveň dojde ke zvýšení základního kapitálu nástupnické evropské společnosti a zvýšení jmenovité hodnoty jejích akcií. Celkové zvýšení jmenovité hodnoty akcií se může rovnat maximálně výši čistého obchodního majetku zanikající společnosti stanovené posudkem znalce. Jmenovitá hodnota všech akcií nástupnické společnosti musí být zvýšena ve stejném poměru. U listinných akcií dojde k jejich výměně nebo se vyznačí nová jmenovitá hodnota. V případě zaknihovaných akcií se vyznačí změna výše nominální hodnoty v evidenci deponenta cenných papírů.⁶⁹

⁶⁸ Viz *Dědič, Kříž, Štenglová*, str. 551.

⁶⁹ Viz *Dědič*, str. 2834.

Od výměny nelze v případě stejné akcionářské struktury u zanikající i nástupnické společnosti upustit v případě, že dosud nebyl splacen emisní kurs akcií zanikající společnosti a jsou v oběhu její zatímní listy. Prominutí splacení emisního kursu nelze prominout, a tak budou zatímní listy zanikající společnosti vyměněny za zatímní listy nástupnické společnosti.

6.10. Dorovnání

Institut dorovnání slouží v tuzemské právní úpravě k ochraně práv akcionářů, pokud výměnný poměr společně s doplatky při fúzi není přiměřený. Obecně nemůže být nepřiměřený výměnný poměr akcií včetně případných doplatků důvodem pro prohlášení neplatnosti sloučení podle § 220h ObchZ, a tak byl na majetkových právech zkráceným osobám poskytnut jiný nástroj ochrany. Akcionář zúčastněné společnosti se může domáhat práva na dorovnání u soudu. Pokud se svou žalobou uspěje, je toto soudní rozhodnutí závazné pro zúčastněnou společnost i vůči ostatním akcionářům.

I ve věci dorovnání odkazuje Nařízení na národní úpravu obsaženou v § 220k ObchZ., ale s některými odlišnostmi. Okruh subjektů, jimž bude zajištěna ochrana institutem dorovnání u založení evropské společnosti fúzí, se oproti české úpravě zužuje aplikací čl. 24 odst. 2 Nařízení pouze na akcionáře, kteří s fúzí nesouhlasí, resp. projeví svůj nesouhlas v okamžiku, kdy se k projektu fúze vyjádřit mohli, tedy při schvalování projektu fúze valnou hromadou. Oproti českému znění se anglické i německé znění Nařízení vyjadřují v minulém čase.⁷⁰ Český překlad zde je nesprávný, neboť z podstaty věci plyne, že rozhodný je pouze jediný okamžik, ve kterém akcionáři mohli svou vůli projevit, a to hlasování valné hromady o schválení projektu fúze.

Předpisy týkající se poměrů evropské společnosti ve vztahu k akcionářům zúčastněných společností jsou v členských státech odlišné, a tak bylo nutné zajistit právo akcionářů zanikajících společností na vypořádání i v jurisdikcích, které obdobnou úpravu neznají. Tento střet národních legislativ je v čl. 25 odst. 3 Nařízení vyřešen rovným zacházením vůči všem akcionářům všech zúčastněných společností a přenesením práva na dorovnání a práva na odkup přímo do projektu fúze a zavazuje tak evropskou společnost.

---

⁷⁰ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 173.

Podle čl. 25 odst. 3 Nařízení je výše popsané právo na dorovnání mimo jiné podmíněno souhlasem valné hromady společnosti nacházející se v jurisdikci, která právo na vypořádání menšinových akcionářů nezná, s tím, že se zahraniční akcionáři ostatních jurisdikcí, které tato či obdobná práva znají, mohou zmíněných práv dovolávat. Pokud bude takový souhlas udělen, či pokud se budou všechny zúčastněné společnosti řídit právními řády přiznávajícími akcionářům právo na dorovnání, mohou se akcionáři svého práva úspěšně domáhat. Pokud takový souhlas udělen nebude, právo na dorovnání nevznikne nikomu z akcionářů.

Nařízení v poslední větě čl. 25 odst. 3 pamatuje na přeshraniční působnost případných soudních rozhodnutí. Rozsudek přiznávající dorovnání je závazný pro evropskou společnost a všechny její akcionáře.⁷¹

Akcionář se může dle § 17 odst. 1 Zákona o ES domáhat práva na dorovnání po dobu tří měsíců ode dne konání valné hromady, která schválila projekt fúze. Pak se právo prekluduje. Nepoužije se tedy obecná lhůta o délce jednoho roku pro podání žaloby na dorovnání plynoucí navíc ode dne účinnosti zápisu do rejstříku. Zkrácení lhůty má za následek, že žaloba bude vždy směřovat proti zúčastněné společnosti a místně příslušným soudem bude soud v České republice.⁷² V této tříměsíční hmotněprávní lhůtě musí být žaloba příslušnému soudu doručena a nestačí předání držiteli poštovní licence či zaslání faxem v poslední den lhůty.

Pokud bude řízení o výši dorovnání zahájeno před vydáním osvědčení, musí o něm v souladu s čl. 25 odst. 3 Nařízení být učiněna poznámka v osvědčení. Notář se o řízení dozví zejména z vlastního zkoumání předložených podkladů či od představenstva prostřednictvím čestného prohlášení vystaveného dle § 10 odst. 1 písm. b) Vyhlášky.

Jak je uvedeno výše, nepřiměřený výměnný poměr akcií včetně případných doplatků nemůže být podle § 220h odst. 2 ObchZ zpravidla důvodem pro prohlášení neplatnosti usnesení valné hromady schvalující projekt fúze. Toto pravidlo je prolomeno v § 17 odst. 2 Zákona o SE v souladu s čl. 25 odst. 3 Nařízení. Pokud nebudou splněny podmínky čl. 25 odst. 3 týkající se možnosti akcionáře domáhat se dorovnání, je nepřiměřený výměnný poměr akcií včetně doplatků důvodem pro zahájení řízení na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady.⁷³

Jinými slovy, pokud akcionář zúčastněné společnosti řídící se českým právem nebude moci postupovat podle § 220 k ObchZ a domáhat se práva na dorovnání, je mu

⁷¹ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 175 a *Ad notam*, str. 35.

⁷² Viz *Evropská akciová společnost*, str. 178.

⁷³ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 177 a *Ad notam*, str. 35.

dán do rukou jiný nástroj pro obranu jeho majetkových práv. Jiným důvodem pro domáhání se neplatnosti usnesení valné hromady mohou dle § 17 odst. 2 ObchZ být skutečnosti, že údaje týkající se výměnného poměru akcií uvedené ve zprávách o fúzi, zprávě o přezkoumání nebo znalecké zprávě nejsou v souladu s právními předpisy.

Právo na dorovnání může být dle § 220k odst. 2 ObchZ přiznáno pouze osobě, která byla akcionářem zúčastněné společnosti v době konání valné hromady schvalující projekt fúze a do doby podání žaloby nezískala žádnou akcii zúčastněné společnosti a nevzdala se svého práva na dorovnání. Daná úprava se snaží zamezit spekulacím nákupům akcií, které by mohly vést k nátlakům na společnost, např. na odkoupení akcií za nereálné ceny atd.

Výjimka z tohoto obecného pravidla je dle § 220k odst. 3 ObchZ učiněna ve prospěch akcionářů, kteří se účastní na společnosti alespoň jedním procentem základního kapitálu, nebo množstvím akcií, jejichž jmenovitá hodnota dosahuje alespoň 100.000 Kč. Tento akcionář se může dožadovat dorovnání, i když nebyl v den konání valné hromady o sloučení akcionářem a do doby podání nezískal žádnou z akcií.

Dorovnání je svou podstatou náhrada majetkové újmy a vylučuje paralelní uplatnění práva na náhradu škody podle § 373 a násl. ObchZ vůči zúčastněné společnosti, nikoli ale odpovědnost za škodu podle § 220l ObchZ vůči členům představenstva, dozorčí rady či znalcům jmenovaným pro fúzi. Akcionář si ale může zvolit mezi jednotlivými prostředky.⁷⁴

Dorovnání musí být poskytnuté v penězích ve výši majetkové újmy, ačkoli nelze vyloučit dohodu stran o nepeněžitém plnění. Ideálním případem je situace, kdy je dorovnání poskytnuto zúčastněnou společností dobrovolně po vznesení odůvodněného požadavku, s nímž se ale v praxi sotva setkáme. Je-li nutná žaloba, bude se jednat o žalobu určovací, v jejímž rámci bude výše dorovnání určena, a na jejímž základě bude platba vymáhána.⁷⁵

Projekt fúze může dle § 220k odst. 1 ObchZ připouštět právo domáhat se dorovnání v rozhodčím řízení. I zde se pro uplatnění práva použije tříměsíční preklusivní hmotněprávní lhůta pro uplatnění nároku v rámci arbitrážního řízení.

Pokud je akcionáři přiznáno právo na dorovnání, je dále v § 220k odst. 7 ObchZ stanoveno, že zadržovaná částka se úročí ve výši dvojnásobku diskontní sazby České

⁷⁴ Viz *Dědič*, str. 2869 a *Dědič, Kříž, Štenglová*, str. 557.

⁷⁵ Viz *Dědič*, str. 2869.

národní banky v den zápisu evropské společnosti do rejstříku. Ve stejný den začíná běžet i lhůta pro úročení zadržovaného dorovnání.

6.11. Odkoupení akcií evropskou společností

Právní úprava odkoupení akcií evropskou společností je obdobná právní úpravě dorovnání, protože oba instituty zajišťují ochranu minoritních akcionářů. Odkoupení se mohou opět domáhat pouze akcionáři, kteří dle § 17 odst. 3 Zákona o SE hlasovali na valné hromadě proti schválení projektu fúze. Akcionáři, kteří se valné hromady nezúčastnili nebo na ní nebyli ani zastoupeni, či akcionáři, kteří se zdrželi hlasování, se nebudou moci odkupu svých akcií domáhat.

Ustanovení § 220m odst. 2 až 6 ObchZ se opět aplikují jen při splnění další podmínky uvedené v čl. 25 odst. 3 Nařízení. Závazek bude mít díky svému uvedení v projektu fúze smluvní základ⁷⁶ a nebude nutné řešit otázku vázanosti evropské společnosti sídlící v zahraničí cizím a tím i českým právem. Akcionář domáhající se odkupu akcií musí dále splňovat podmínku uvedenou v § 220m odst. 2 písm. a) ObchZ, podle níž musel být akcionářem v době konání valné hromady schvalující projekt fúze. V případě zcizení akcií akcionářem, který byl vlastníkem akcií v době konání valné hromady, právo na odkoupení akcií nepřechází na nabyvatele akcií.

Základem pro odkup akcií je situace, kdy se v důsledku vzniku evropské společnosti změni právní postavení akcionářů tím, že akcionáři získají např. akcie jiného druhu, dojde ke změně práv spojených s určitým druhem akcií, vyměňují se kótované akcie za akcie nekótované či se mění akcie bez omezené převoditelnosti za akcie s omezenou převoditelností.⁷⁷ Právě umístění sídla evropské společnosti do jiné jurisdikce bude mít za následek splnění podmínky uvedené výše dle § 220m odst. 2 ObchZ, protože národní akciové právo vyvolá minimálně dílčí změny v rozsahu práv akcionáře.⁷⁸

Notář v rámci vydání osvědčení není sice s to zkoumat rozdíly v právech spojených s akciemi mezi jednotlivými jurisdikcemi, ale dostatek informací je možné získat ze samotného projektu fúze a notářského zápisu o rozhodnutí valné hromady schvalující projekt fúze. V rámci zkoumání projektu bude jistě vhodné porovnat znění stanov budoucí evropské společnosti se stanovami zúčastněné společnosti. Pravděpodobně

⁷⁶ Viz *Ad notam*, str. 36 a *Evropská akciová společnost*, str. 180.

⁷⁷ Viz *Dědič*, str. 2876.

⁷⁸ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 180.

pouhé umístění sídla evropské společnosti např. na Slovensko nebude považováno za změnu právního postavení pro české akcionáře, neboť slovenská i česká úprava obchodního práva je obdobná.

Pokud závěr notáře bude ten, že ke změně práv spojených s akciemi dochází, tak následně ověří, že projekt fúze obsahuje závazek evropské společnosti k odkupu akcií. Kromě toho musí notář ověřit, zda má zúčastněná společnost dostatek peněžních prostředků nebo likvidního majetku, jenž slouží jako jistota pro oprávněné akcionáře ve smyslu § 220i odst. 1 písm. n) ObchZ.

Závazek k odkupu akcií obsažený v projektu bude analogicky rozšířen i o poukázky na akcie a zatímní listy, pokud byly vydány. Odkup se bude řídit pravidly veřejného návrhu smlouvy, která se bude řídit přiměřeně ustanoveními o nabídce převzetí.

Jak bylo zmíněno, o rozhodnutí valné hromady schvalující projekt fúze musí být pořízen notářský zápis podle § 80a a násl. NotŘ., který v tomto případě bude nad rámec zákonem stanovených požadavků obsahovat i jména akcionářů, kteří v souladu s § 17 odst. 3 Zákona o SE hlasovali proti schválení projektu fúze a závazek evropské společnosti k odkupu akcií obsažený v projektu fúze. Notář již ale nebude prověřovat, zda zúčastněná společnost akcie odkoupila.⁷⁹ Hlasování musí být tedy technicky zabezpečeno tak, aby notář mohl zachytit jména osob, např. prostřednictvím formulářů s uvedeným čárkovým kódem, z nichž budou vybrány hlasy proti návrhu a k nim z databáze zúčastněných akcionářů přiřazena jejich jména. Pokud se bude valné hromady účastnit správce zaknihovaných akcií, musí uvést, za jakého akcionáře na valné hromadě hlasuje, i když není uveden ve výpisu z registru emitenta, protože notář uvádí do zápisu jméno akcionáře, nikoli jeho zástupce.

Dle § 220m odst. 4 ObchZ je evropská společnost je povinna učinit vůči akcionářům veřejný návrh nejpozději do dvou týdnů ode dne, v němž nabyl účinnosti zápis evropské společnosti do příslušného rejstříku. Přes svůj veřejný charakter se návrh neřídí ustanoveními o veřejném návrhu smlouvy podle § 276 a násl. ObchZ, ale právní úpravou nabídky převzetí dle § 183a, § 183c, § 183e až § 183g ObchZ.

Z § 183a odst. 4 ObchZ plyne, že písemný návrh musí být zpracován a uveřejněn tak, aby se jeho adresáti mohli včas a řádně rozhodnout s plnou znalostí věci. Podle § 183a odst. 2 ObchZ bude návrh učiněn uveřejněním způsobem určeným zákonem, dále způsobem určeným stanovami pro svolání valné hromady a navíc v minimálně jednom celostátně distribuovaném deníku.

⁷⁹ Viz *Ad notam*, str. 36 a *Evropská akciová společnost*, str. 182.

Návrh musí dle § 183a odst. 4 ObchZ obsahovat firmu a sídlo evropské společnosti jako navrhovatele, údaj o jmenovité hodnotě, druhu, formě, podobě vlastních akcií a zatímních listů. U kótovaných akcií je nutné uvést i ISIN, tedy označení podle mezinárodního systému číslování pro identifikaci cenných papírů. Pro akcionáře bude nejdůležitější náležitostí návrhu cena za jednu akcii určitého druhu, formy, podoby a jmenovité hodnoty s uvedením metody, kterou byla cena určena. Cena musí být dle § 186a odst. 4 ObchZ přiměřená hodnotě kupovaných akcií a pro její přiměřenost je stěžejní posudek znalce, přičemž se přihlédne k váženému průměru cen, za něž byly uskutečněny obchody s akciemi v době šest měsíců před vznikem povinnosti učinit nabídku převzetí.⁸⁰ Cena nepřiměřená hodnotě akcií nezakládá neplatnost uzavřené smlouvy o převodu akcií a je možné se domáhat pouze doplatku na dorovnání dle § 220m odst. 5 ObchZ v souladu s čl. 28 Třetí směrnice, který zakotvuje právo akcionáře obdržet peněžní vypořádání odpovídající hodnotě jeho akcií. Doplatek na dorovnání není oproti dorovnání podle § 220k ObchZ omezen preklusivní lhůtou, ale pouze se promlčuje v obecné době čtyř let ode dne, kdy právo na doplatek mohlo být uplatněno poprvé, což je den, kdy došlo k uzavření kupní smlouvy.⁸¹ Projekt fúze může určit, že o doplatku na dorovnání bude rozhodováno v rozhodčím řízení. Soudní rozhodnutí přiznávající dorovnání bude závazné pro evropskou společnost dle čl. 25 odst. 3 Nařízení, i když nebude sídlit na území České republiky.

V návrhu je třeba dále oznámit způsob přijetí veřejného návrhu smlouvy resp. označení veřejného trhu, na němž má být smlouva uzavřena, postup při převodu cenných papírů a dobu závaznosti veřejného návrhu smlouvy, která musí zpravidla činit minimálně čtyři a maximálně deset týdnů od uveřejnění návrhu. Návrh nesmí opomenout zmínit podmínky placení ceny, jejíž splatnost nesmí být delší než jeden měsíc od uzavření smlouvy, pravidla postupu při odvolání přijetí veřejné nabídky před uzavřením vlastní smlouvy a možnost odstoupení od smlouvy do uplynutí doby závaznosti nabídky převzetí. Návrh dále nesmí opomenout zmínit záměry týkající se budoucí činnosti společnosti, jejích zaměstnanců a členů jejích orgánů, včetně plánovaných změn podmínek zaměstnanosti a způsob financování odkupu akcií a údaj o důvodu odkupu. Pro účely odkupu se účastnické cenné papíry vždy považují za neomezeně převoditelné.

⁸⁰ Viz *Dědič, Kríž, Štenglová*, str. 561.

⁸¹ Viz *Dědič*, str. 2884.

Z § 183c odst. 2 ObchZ plyne, že odvolání veřejného návrhu smlouvy je nepřípustné a po uveřejnění jej lze měnit pouze tak, že bude pro zájemce výhodnější. Změna návrhu musí být uveřejněna stejným způsobem jako nabídka převzetí. Pokud nová nabídka obsahuje zvýšenou cenu nebo směnný poměr, mění se podle § 183a odst. 5 ObchZ stejným způsobem i již uzavřené smlouvy.

Smlouvy uzavírané ohledně převodu nekótovaných akcií jsou uzavřeny v okamžiku doručení oznámení o přijetí veřejného návrhu smlouvy za předpokladu, že byl dodržen postup v návrhu uvedený. Smlouvy uzavírané na regulovaném trhu se podle § 183a odst. 6 ObchZ řídí pravidly danými jeho organizátorem. Lhůta pro uzavření smlouvy vyjádřená v návrhu je hmotněprávního charakteru a přijetí návrhu tak musí být evropské společnosti jako navrhovateli doručeno do půlnoci posledního dne lhůty. Akcionář si může rovněž svůj záměr rozmyslet a akceptaci návrhu dle § 183a odst. 8 ObchZ odvolat do doby, než dojde k uzavření smlouvy, tedy doručení akceptace navrhovateli. Možnost odvolání akceptu může být vyloučena organizátorem veřejného trhu. Akceptace návrhu i jeho odvolání musí mít písemnou formu, pokud pravidla regulovaného trhu neurčují něco jiného. Po doručení akceptu navrhovateli musí evropská společnost jeho přijetí potvrdit dle § 220a odst. 7 ObchZ.

Rovnost zacházení se všemi vlastníky akcií vyjádřená v § 183a odst. 10 ObchZ znamená, že během doby platnosti návrhu nesmí dojít k únikům informací byť i jen s potenciálním vlivem na hodnotu akcií.⁸² V praxi se jedná o úniky kurzotvorných údajů týkající se budoucích aktivit společnosti, údajů z konkurenčních znaleckých posudků či odhadů, které jsou předmětem obchodního tajemství společnosti. Pro členy představenstva to znamená, že v rámci jim uložené péče řádného hospodáře nebude docházet k únikům informací a společnost učiní v souladu s § 183e odst. 1 ObchZ veškerá možná opatření, aby zabránila předčasnému a nerovnému šíření bližších informací. Osoby, které záměry znají, musí být poučeny o zákazu využívat důvěrné informace. Představenstvo zajistí přijetí potřebných organizačních opatření a kontrolu jejich dodržování. Pokud se bude jednat o kótované akcie a během odkupu dojde ke značným výkyvům kurzu akcií nebo vznikly spekulace ohledně připravovaného odkupu s potenciálním vlivem na přípravu veřejného návrhu smlouvy, je společnost povinna dle § 183e odst. 4 ObchZ zajistit bez zbytečného odkladu rovné zacházení se všemi akcionáři. Rovného zacházení dosáhne tak, že vhodným způsobem uveřejní informace o skutečnostech, které byly nebo mohou být příčinou uvedených výkyvů či

---

⁸² Viz *Dědič*, str. 2275 a 2883.

spekulací. Po dobu trvání návrhu je akcionářská struktura společnosti nejasná, a tak představenstvo nesmí dopustit, aby návrh zatěžoval společnost po zbytečně dlouhou dobu.⁸³

Po dobu závaznosti návrhu je evropská společnost a osoby jednající s ní ve shodě omezena v dispozici s předmětnými akciemi. Dle § 183a odst. 12 ObchZ nesmí tyto osoby smluvně nabývat nebo zcizovat předmětné akcie kromě výjimečných případů a dále nejsou oprávněny nabývat nebo zcizovat opce na tyto akcie a uzavírat smlouvy o budoucích smlouvách. Jestliže by společnost v rozporu s výše uvedeným nabyla předmětné akcie, opce nebo uzavřela smlouvu o uzavření budoucí smlouvy a cena za akcie by byla vyšší než cena uvedená ve veřejném návrhu smlouvy, je společnost podle § 183a odst. 13 ObchZ povinna za akcie, které nabude na základě veřejného návrhu smlouvy, tuto vyšší cenu rovněž zaplatit.

Po uplynutí doby závaznosti veřejného návrhu smlouvy je společnost podle § 183a odst. 14 ObchZ povinna bez zbytečného odkladu uveřejnit výsledky odkupu stejným způsobem, jakým byl uveřejněn návrh.

Pokud evropská společnost neučiní veřejný návrh smlouvy ve lhůtě dvou týdnů od zveřejnění zápisu evropské společnosti do příslušného národního rejstříku, ačkoli tak učinit měla, mohou osoby oprávněné k využití odkupu učinit dle projektu fúze a v souladu s § 183g ObchZ sami evropské společnosti písemný návrh na uzavření smlouvy za přiměřenou cenu. Akcionáři mají právo učinit tento návrh ve lhůtě šesti měsíců od posledního dne lhůty pro učinění nabídky evropskou společností. Jestliže společnost nepřijme návrh smlouvy do 15 dnů od doručení návrhu smlouvy, je akcionář oprávněn domáhat se uzavření smlouvy u soudu nebo může požadovat náhradu škody způsobené mu porušením závazku uzavřít smlouvu včetně náhrady účelně vynaložených nákladů.

Pokud budou předmětem odkupu kótované akcie, musí dle § 183e odst. 7 ObchZ navrhovatel nejprve získat souhlas České národní banky (dále jen „ČNB“) na základě předložení návrhu na odkup a znaleckého posudku dokládajícího přiměřenost ceny. ČNB může společnosti do osmi pracovních dnů od podání žádosti uložit povinnost změnit navrhovanou cenu s ohledem na obvykle používaná objektivní kritéria ocenění a zvláštnosti společnosti. Po doručení změněného veřejného návrhu běží osmidenní lhůta znovu. Pokud není v uvedeném termínu odesláno stanovisko ČNB, ani není udělen souhlas nebo veřejný návrh smlouvy o koupi akcií zakázán, platí zákonná

---

⁸³ Viz *Dědič*, str. 2129.

domněnka, že s odkupem souhlasí. ČNB může po společnosti vyžadovat prokázání původu a dostatku zdrojů pro splnění závazků plynoucích z návrhu. V případě pochybností může ČNB stanovit povinnost, aby evropská společnost složila stanovenou zálohu na účet u banky. Pokud ČNB uloží navrhovateli některou z uvedených povinností, dvoutýdenní lhůta pro učinění veřejného návrhu se o danou lhůtu pro jejich splnění prodlužuje.⁸⁴

Dále je v pravomoci ČNB dle § 183e odst. 5 ObchZ povolit odložení povinnosti uveřejnit informace, které vyvolaly nebo mohly vyvolat značné výkyvy kursu nebo zapříčinily vznik spekulací ohledně připravovaného odkupu. Odklad je možné povolit na žádost společnosti a s přihlédnutím k zájmům majitelů registrovaných akcií jen tehdy, pokud by tím mohly být ohroženy oprávněné zájmy společnosti nebo osob jednajících s ní ve shodě.

6.12. Neplatnost založení evropské společnosti

Podle čl. 30 Nařízení nemůže být evropská společnost prohlášena za neplatnou poté, co byla zapsána do rejstříku, může tak nastat pouze její zrušení a likvidace. Zrušení může být nařízeno, pokud neproběhlo přezkoumání souladu fúze s právem v rámci první a druhé fáze zakládání evropské společnosti podle čl. 25 a 26 Nařízení. Ze znění právních předpisů není zřejmé, zda podmínkou zrušení jsou vady vzniklé v průběhu zakládání nebo opomenutí přezkumu jako takového, které je v České republice svěřeno notáři pro první fázi a rejstříkovému soudu pro druhou fázi zakládání. Jednalo by se tak např. o předložení nepravého osvědčení či zápisu evropské společnosti omylem jako důsledek administrativní chyby. Čl. 63 Nařízení dále stanoví, že ve věcech zrušení se evropská společnost řídí právními předpisy státu, ve kterém se nachází její sídlo.

Obdobně jako Nařízení v čl. 30 i český právní řád předpokládá, že po právní moci rozhodnutí soudu, jímž se povoluje zápis evropské společnosti do obchodního rejstříku, nelze podat návrh na neplatnost usnesení valné hromady či návrh na neplatnost projektu fúze. Faktické důsledky úprav jsou stejné a navrhovatel nebude úspěšný. Dále dojde ke změně účastníka řízení, kterým bude evropská společnost jako právní nástupce zúčastněné společnosti, pokud bude sídlo evropské společnosti na území České

⁸⁴ Viz *Dědič*, str. 2147 a *Dědič, Kříž, Štenglová*, str. 559.

republiky, či organizační složka evropské společnosti, pokud sídlo samotné evropské společnosti bude v jiném členském státu.

V Nařízení i v obchodním zákoníku se projevuje tendence soukromého práva preferovat platnost soukromoprávních jednání proti jejich násilnému zneplatňování i pro marginální pochybení formálního rázu. Znamená to ale rovněž omezení možnosti domáhat se úspěšně svých subjektivních práv, pokud došlo k podstatnému porušení právních předpisů, ale bez závažných následků.⁸⁵

Před vznikem evropské společnosti tak může být proces zakládání zastaven prohlášením usnesení valné hromady schvalující projekt fúze či samotného projektu fúze za neplatné. Oba instituty jsou v ObchZ relativně podrobně upraveny v souladu s čl. 22 Třetí směrnice. Po vzniku evropské společnosti je preferována ochrana práv třetích osob nabytých v dobré víře, a tak v zahájených řízeních lze pokračovat jen tehdy, dojde-li ke změně předmětu řízení o náhradu škody či řízení na dorovnání v souladu s § 220h odst. 4 ObchZ.

Práva na podání návrhu na vyslovení neplatnosti projektu fúze nebo usnesení valné hromady schvalující projekt fúze je možné se vzdát. Lze tak učinit písemně s úředně ověřeným podpisem či přímo na valné hromadě, která projekt fúze schvaluje, a bude uvedeno v notářském zápisu. Vzdání se má účinky vůči právnímu nástupci akcionáře bez ohledu na to, jak akcie nabyly.⁸⁶

Příslušným soudem v České republice bude krajský soud, který vede obchodní rejstřík, v němž je zúčastněná společnost resp. organizační složka zapsána. Žaloba na neplatnost spadá do nesporné agendy soudu, ve které rozhoduje jediný soudce formou usnesení a pokud nebude prováděno dokazování, nenařizuje se ani jednání. Pokud bude určovacích žalob podáno více, pak dle ustanovení § 83 odst. 2 občanského soudního řádu zahájené řízení zahájí jiných řízení jiných žalobců, ale odkazuje na příslušná ustanovení obchodního zákoníku a obecná úprava určovacích žalob dle § 80 písm. c) občanského soudního řádu je tím derogována.

Neplatnost usnesení valné hromady

Podle § 183 ObchZ se na neplatnost usnesení valné hromady přiměřeně použijí ustanovení § 131 odst. 1, 10 až 12 ObchZ, a tak důvody pro prohlášení usnesení valné

⁸⁵ Viz *Dědič*, str. 2847.

⁸⁶ Viz *Dědič, Kříž, Štenglová*, str. 547.

hromady schvalující projekt fúze za neplatné jsou jednak důvody obecné dle § 131 ObchZ a jednak důvody zvláštní dle § 220h odst. 1 ObchZ. Mezi obecné důvody patří rozpor usnesení s právními předpisy, stanovami společnosti či zakladatelskými dokumenty a zvláštním důvodem je rozpor usnesení valné hromady schvalující projekt fúze s projektem fúze samotným.

Dalším důvodem pro podání návrhu na neplatnost usnesení je dle § 17 odst. 2 Zákona o SE nepřiměřenost výměnného poměru akcií a doplatků nebo nesoulad údajů týkajících se výměnného poměru akcií ve zprávě o fúzi, zprávě o přezkoumání fúze nebo ve znalecké zprávě s právními předpisy, obojí pouze při nesplnění podmínky uvedené v čl. 25 odst. 3 Nařízení (viz kapitola č. 6.10). Akcionáři tuzemské zúčastněné společnosti budou moci napadnout nepřiměřenost výměnného poměru buď cestou žaloby podle § 220k odst. 2 ObchZ (právo na dorovnání) nebo návrhem na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, která schvalovala projekt fúze, podle § 183 ObchZ ve spojení s § 131 ObchZ. Kombinace obou možností nikdy nenastane. Pokud dojde ke splnění podmínky stanovené v čl. 25 odst. 3 Nařízení až po konání valné hromady, která schválila projekt fúze, lze v řízení o včas podaném návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady z uvedených důvodů podle § 17 odst. 2 Zákona o SE resp. § 220h odst. 2 ObchZ pokračovat jen tehdy, dojde-li ke změně jeho předmětu na řízení o dorovnání.

Dle § 183 odst. 1 ObchZ ve vazbě na § 131 odst. 1 a 2 ObchZ do okruhu osob aktivně legitimovaných k podání žaloby patří členové představenstva, dozorčí rady, akcionáři, likvidátor a při splnění dalších podmínek i správce konkursní podstaty nebo vyrovnací správce jakékoli zúčastněné akciové společnosti řídicí se českým právem.

Pokud žalují členové představenstva, žalují samostatně svým jménem, nikoliv jako celek nebo za společnost, a při podání žaloby tak není rozhodný způsob jednání za společnost uvedený v obchodním rejstříku. Svým jménem žalují i ostatní členové orgánů, což opakovaně potvrdila soudní rozhodnutí.⁸⁷ Je možné, aby každá osoba žalovala sama, ale mohou v tomtéž sporu vystupovat jako společenství účastníků na straně navrhovatele.⁸⁸ Názor teorie i praxe je, že výčet aktivně legitimovaných osob podle § 131 odst. 1 ObchZ nelze rozšiřovat, přestože není výslovně uvedeno „pouze“ a rovněž není výčet uveden slovem „zejména“. Přesto by ve výčtu měl být zařazen správce dědictví v souladu s § 175 občanského soudního řádu, který bude za platného

⁸⁷ Viz *Dědič*, str. 1166 a *Dědič, Kříž, Štenglová*, str. 224.

⁸⁸ Viz *Dědič, Kříž, Štenglová*, str. 225.

znění aktivně legitimován pouze na základě extenzivního výkladu.⁸⁹ Otázkou zůstává, zda aktivně legitimované osoby musí uvedené podmínky splňovat po celou dobu trvání sporu, či zda postačuje, že byly členem představenstva, dozorčí rady, akcionářem apod. v den konání valné hromady schvalující projekt fúze. Argument podporující druhý názor se bude opírat např. o skutečnost, že členství ve statutárních orgánech nezávisí na osobách samotných. Pro první názor hovoří, že oprávněná osoba musí mít na vyřešení věci zájem, a tak bude nutné, aby zákonem stanový status osoby trval po celou dobu trvání sporu, což bylo opakovaně potvrzeno i Nejvyšším soudem (rozhodnutí 29 Odo 11/2002).⁹⁰

Pasivně legitimovaná je vždy zúčastněná společnost, za kterou běžně jedná její představenstvo resp. některý z jeho členů. Žalují-li pak všichni členové představenstva, jedná před soudem jménem žalované společnosti pověřený člen dozorčí rady. Pokud žalují všichni členové představenstva i dozorčí rady, zvolí valná hromada zástupce nebo opatrovníka pro zúčastněnou společnost, a to do tří měsíců od doručení žaloby. Pokud tak valná hromada neučiní, určí jej soud. Společnost může minimalizovat riziko prohry tím, že svolá novou valnou hromadu, při níž se vyvaruje nedostatků vytknutých v žalobě a schválí nový projekt fúze. Tak se vyhne nepříjemnostem v podobě právní nejistoty po dobu soudního řízení. Jednalo by se ale o extrémně náročný krok, neboť by znamenal změnu projektu fúze pro všechny zúčastněné společnosti.

Doba pro uplatnění práva je kombinací subjektivní a objektivní lhůty a podléhá preklusi. Pokud má být vyslovena neplatnost usnesení pro rozpor s právními předpisy, stanovami nebo zakladatelskými dokumenty, musí být žaloba podána zpravidla do tří měsíců ode dne konání valné hromady. Pokud valná hromada nebyla řádně svolána, běží tříměsíční lhůta ode dne, kdy se oprávněná osoba mohla o konání valné hromady dozvědět. Jiná tříměsíční subjektivní lhůta běží pro situace, kdy žalobou napadené usnesení valná hromada vůbec nepřijala, protože o něm nehlasovala nebo když je obsah usnesení je v rozporu s usnesením, které bylo skutečně přijato. Tehdy běží lhůta navrhovateli ode dne, kdy se o tvrzeném usnesení dozvěděl. Pro obě úpravy platí jednoletá objektivní preklusivní lhůta ode dne konání nebo tvrzeného konání valné hromady. Preklusivní lhůta zabezpečuje stabilitu usnesení valné hromady.⁹¹

Obdobným způsobem jako je prekluse je chráněna i dobrá víra třetích osob, a to i na úkor akcionářů, kteří nebyli s to situaci nikterak ovlivnit. Dle § 131 odst. 3 písm. b)

⁸⁹ Viz *Dědič*, str. 1161.

⁹⁰ Viz *Dědič, Kříž, Štenglová*, str. 225.

⁹¹ Viz *Dědič, Kříž, Štenglová*, str. 227 a *Dědič* 1162.

ObchZ není přípustné prohlášení neplatnosti usnesení tehdy, pokud by mělo prohlášení neplatnosti usnesení za následek podstatný zásah do práv získaných v dobré víře třetími osobami. Dobrá víra zde je zákonnou vyvratitelnou domněnkou a nemusí být dokazována. Objektivně je téměř nemožné, aby založením evropské společnosti nebyla dotčena práva třetích osob. Vznikem evropské společnosti dojde ex lege ke změně v osobách věřitelů a dlužníků všech zúčastněných akciových společností a akcionáři zúčastněných společností se stanou akcionáři evropské společnosti a mohou již některé vyměněné akcie zcizit. Tím by došlo k zásahu do práv třetích osob nabytých v dobré víře. Nejednoduchá odpověď bude již na to, koho rozumět "třetí osobou", zejména zda jí můžeme rozumět i akcionáře společnosti samotné nebo jenom osoby stojící vně společnosti. Smysl úpravy vede k tomu, že za ně musí být považováni i stávající akcionáři. Jestliže totiž např. akcionáři v dobré víře využije přednostního práva a upíše akcie, nemůže být nabytého práva zbaven s odůvodněním, že na rozdíl od upisovatelů, kteří nebyli akcionáři, on není třetí, ale druhou osobou.

Soud nemůže dále vyslovit neplatnost usnesení dle § 131 odst. 3 písm. a) ObchZ tehdy, pokud došlo k nepodstatnému porušení práv osob oprávněných domáhat se vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady v důsledku porušení právních předpisů nebo stanov nebo jestliže porušení nemělo závažné právní následky.

Dle § 131 odst. 3 písm. d) ObchZ nebude usnesení rovněž prohlášeno za neplatné, pokud se neplatnosti domáhá osoba, která valnou hromadu svolala nebo se podílela na jejím svolání v rozporu se zákonem nebo stanovami nebo pokud na valné hromadě svolané v rozporu se zákonem nebo stanovami byli všichni akcionáři, anebo všichni nepřítomní akcionáři následně projevíli s usnesením souhlas.

Osobám, jejichž návrh na vyslovení neplatnosti rozhodnutí valné hromady byl zamítnut právě ze zákonem stanovených důvodů, je podle § 131 odst. 4 ObchZ přiznán nárok na náhradu škody a případnou satisfakci. Jedná se o kompromisní řešení mezi uznáním pochybení většiny společníků a udržením jistoty jejich rozhodnutí. Navíc akcionář většinou nedisponuje dostatečným počtem hlasů a nové přijetí tohoto usnesení zvrátit nemůže, i kdyby byla svolána nová valná hromada. Akcionář může případné zamítnutí návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady vzít v úvahu tak, že formuluje eventuální petit o náhradu škody. Účinnější by bylo spojit obě řízení v jedno, kdy zákonné důvody pro zamítnutí by byly zkoumány v rámci řízení o náhradu škody.⁹²

---

⁹² Viz *Dědič*, str. 1170.

Zahájené řízení ve věcech přeměn obchodních společností brání podle § 83 OSŘ podání žalob jiných žalobců požadujícím nároky z téhož jednání proti témuž žalovanému. Při respektování překážky litispendence se další případní žalobci mohou řízení účastnit pouze jako vedlejší žalobci, jestliže se k řízení připojí. Následné rozhodnutí je pak podle § 159a odst. 2 OSŘ závazné nejen pro účastníky řízení a orgány, ale i další osoby, které by mohly vznést shodné nároky, a to ve stejném rozsahu, jako je výrok pravomocného rozsudku závazný pro účastníky řízení. Po ukončení sporu meritorním rozhodnutím se překážka litispendence mění v překážku rei iudicatae. Jde o uplatnění obecné zásady „ne bis in idem“ upravené v § 159a odst. 5 OSŘ, podle které nemůže být v rozsahu závaznosti výroku rozsudku věc projednána znovu, bez ohledu na to, zda by byli účastníky stejné, či jiné osoby.⁹³

Od výše uvedené situace zahájení řízení je nutno odlišit případy, kdy žalobu na neplatnost usnesení podat vůbec nelze. Jedná se o případy, kdy při splnění podmínky uvedené v čl. 25 odst. 3 Nařízení (viz kapitola č. 6.10) není výměnný poměr akcií a doplatků přiměřený nebo že údaje týkající se výměnného poměru akcií ve zprávě o fúzi, zprávě o přezkoumání fúze nebo ve znalecké zprávě nejsou v souladu s právními předpisy, nebo evropská společnost již vznikla. V těchto případech vůbec nevzniká právo podat návrh na neplatnost sloučení, tzn. na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, nebo neplatnosti projektu fúze. Čistě slovní interpretace ustanovení § 220h odst. 2 a 3 ObchZ by znamenala, že žalobu vůbec není možné podat. Ve skutečnosti nelze nikomu upřít právo domáhat se svého práva u nezávislého a nestranného soudu podle čl. 36 Listiny a důsledkem takto podaného návrhu bude pouze jeho neúspěšnost.

Alternativně mohou akcionáři uplatnit právo na náhradu škody, která jim byla usnesením způsobena, a to podle speciální úpravy odpovědnosti za škodu dle § 220l ObchZ. Obě práva existují nezávisle vedle sebe, ale shodnou částku nelze vymáhat prostředky dorovnání i náhradou škody s ohledem na překážku *plus petitio*. Naopak jsou-li uvedeny jen nesprávné údaje ve zprávách, ale sám výměnný poměr je určen správně, lze pouze zvažovat odpovědnost za škodu podle § 220l ObchZ, jestliže z tohoto důvodu vznikla.

Pokud je důvod, kvůli kterému byl podán návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, napravitelný novým usnesením nebo schválením změněného projektu fúze, je soud povinen poskytnout přiměřenou lhůtu pro přijetí nového usnesení valné hromady schvalující projekt fúze, jestliže o to zúčastněná společnost požádá. Během

⁹³ Viz *Dědič, Kríž, Štenglová*, str. 546.

dodatečně stanovené lhůty nemůže soud vyslovit neplatnost ani usnesení valné hromady, ani projektu fúze.

Rozhodnutí soudu o neplatnosti usnesení valné hromady schvalující projekt fúze se zakládá do sbírky listin podle § 38i odst. 1 písm. f) ObchZ a uložení těchto rozhodnutí do sbírky listin zveřejňuje rejstříkový soud v Obchodním věstníku.

V praxi jsou známy návrhy na zrušení usnesení valné hromady podávané minoritními akcionáři provázené vzkazy, že návrh bude vzat zpět, vykoupí-li společnost jeho akcie za přehnaně vysokou cenu. Vykoupením sice společnost udrží v platnosti své rozhodnutí a akcionář dosáhne svého, ale může mít za následek lavinu podobných šikanózních návrhů ze strany akcionářů.

Nařízení předepisuje, aby řízení o nárocích z postupů předvídaných v čl. 25 odst. 3 Nařízení zahájena v době, kdy notář vystavuje osvědčení podle čl. 25 odst. 2 Nařízení, byla v osvědčení uvedena.

Neplatnost projektu fúze

Neplatnost projektu fúze podléhá obecnému režimu neplatnosti právních úkonů.⁹⁴ Podle § 220a odst. 11 ObchZ musí být návrh na zahájení řízení o neplatnosti projektu fúze spojen s návrhem na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, jinak soud řízení zastaví. Řízení o určení neplatnosti projektu fúze je podřízeno stejné právní úpravě, jako řízení o neplatnosti usnesení valné hromady schvalující projekt fúze.

Zvláštní důvody prohlášení neplatnosti projektu fúze Nařízením ani Zákonem o SE či ObchZ neupravuje.

I v tomto případě může zúčastněná společnost požádat soud o poskytnutí přiměřené lhůty pro vyhotovení nového projektu a jeho případné schválení. Koordinace takového vyhotovení bude značně složitá s ohledem na nutnost schválení projektu fúze všemi zúčastněnými společnostmi ve stejném znění.

Jestliže bude řízení na vyslovení neplatnosti projektu fúze zahájeno před vydáním osvědčení, musí osvědčení obsahovat poznámku, že takové řízení bylo zahájeno.

⁹⁴ Viz Dědič, Kříž, Štenglová, str. 545.

6.13. Odpovědnost za škodu

Čl. 20 a čl. 21 Třetí směrnice stanoví, že členské státy musí zakotvit alespoň občanskoprávní odpovědnost členů správních a řídicích orgánů zúčastněných společností za zaviněná jednání při přípravě a provedení fúze a znalců za zaviněné porušení jejich povinností. Zvláštní úprava odpovědnosti za škodu obsažená v § 220l ObchZ, která se bude na výše uvedené subjekty aplikovat v rámci zakládání evropské společnosti je přísnější, než požadavky Třetí směrnice. Česká právní úprava předpokládá porušení povinností při zakládání evropské společnosti, a tak je odpovědnost konstruována nejen pro případy zaviněného i nezaviněného protiprávního jednání.⁹⁵

Obecnými předpoklady vzniku odpovědnosti jsou vznik škody, porušení právní povinnosti při zakládání evropské společnosti fúzí a příčinná souvislost mezi vznikem škody a porušením právní povinnosti. Nemusí se vždy jednat o škodu způsobenou v rámci závazkové vztahu, a tak se bude, na základě odkazu v § 757 ObchZ, postupovat dle § 373 až § 386 ObchZ.

Škodou může být vznik zbytečně vynaložených nákladů, a to zejména při následném zmaření založení evropské společnosti v důsledku porušení povinností některou z výše uvedených odpovědných osob, vyplácení dorovnáání jako následek špatně vypočteného výměnného poměru akcií nebo výše doplatku. Takto poškozený akcionář se může rozhodnout, zda bude požadovat dorovnáání na evropské společnosti nebo požadovat náhradu škody dle § 220l ObchZ. Věřitelům společnosti může vzniknout škoda tím, že by nevydobyli na nástupnické společnosti své pohledávky, např. v důsledku špatného postupu při zajištění těchto pohledávek.⁹⁶

Členům představenstva může vzniknout odpovědnost dle § 220l ObchZ zejména při porušení povinností v souvislosti se schvalování projektu fúze, který není v souladu s platnými právními předpisy, a dále v souvislosti se zpracováním zprávy o fúzi a plnění oznamovací povinnosti, svoláním a průběhem valné hromady popř. při vyplácení dorovnáání či zabezpečení výměny akcií nebo vyplácení výše doplatku. Členové dozorčí rady zpravidla poruší své povinnosti v souvislosti s přezkumem projektu fúze, zpracováním projektu fúze či plnění povinností na valné hromadě. U znalců je nejrizikovější činností přezkoumávání projektu fúze a zpracování znalecké zprávy.

⁹⁵ Viz *Dědič*, str. 2870.

⁹⁶ Viz *Dědič*, *Kříž*, *Štenglová*, str. 563.

Oprávněnými osobami jsou v důsledku případného vzniku škody akcionáři společnosti, při nesprávně stanoveném výměnném poměru akcií či výši doplatku, nebo věřitelé, pokud nebyla dostatečně zajištěna jejich pohledávka, která se v souvislosti se založením evropské společnosti stala nevymahatelnou. K náhradě škody mohou být oprávněny i zúčastněné společnosti, pokud např. proces založení evropské společnosti ztroskotá při vystavování osvědčení či samotném zápisu evropské společnosti do příslušné evidence nebo při vzniku nutnosti výplat dorovnání jako důsledku špatně vypočítaného výměnného poměru.

Ustanovení § 2201 odst. 1 ObchZ se výslovně zmiňuje o společné a nerozdílné odpovědnosti za škodu. Solidární odpovědnost představuje pro poškozené bezpečnější formu závazku než dílčí odpovědnost. Kterákoliv ze společně zavázaných osob je povinna poskytnout celé plnění, jestliže o to oprávněná osoba požádá, a naopak je oprávněná osoba povinna přijmout plnění nabídnuté kterýmkoli ze spoludlužníků. Po úplném splnění kterýmkoli dlužníkem zaniká celý solidární závazek a podíl mezi spoludlužníky má význam pouze ve vztahu mezi nimi. Dlužník, vůči kterému je uplatněn nárok vyšší, než odpovídá jeho podílu, má právo preventivního regresu před samotným plněním závazku, kdy může požadovat, aby ostatní dlužníci dluh podle podílů na ně připadajících splnili, a dále právo následného regresu v situaci, kdy plnil sám a může požadovat náhradu na ostatních podle jejich podílu. Pokud nemůže některý dlužník plnit, rozvrhne se jeho podíl poměrně na všechny ostatní.

Svým charakterem je odpovědnost za škodu dle § 2201 ObchZ odpovědností objektivní, které se lze zbavit jen využitím liberačních důvodů. Důvody vylučující odpovědnost dle § 374 ObchZ jsou neodvratitelné, nepředvídatelné překážky, které vznikly nezávisle na vůli odpovědné osoby a brání jí v plnění stanovené povinnosti. Speciálním liberačním důvodem dle § 2201 odst. 1 ObchZ je prokázání odpovědné osoby, že jednala s péčí řádného hospodáře. Institut péče řádného hospodáře je zaveden § 194 odst. 5 ObchZ jako měřítko kvality plnění všech povinností člena představenstva a dále jako měřítko odpovědnosti při nedodržení určitých povinností. Oproti institutu odborné péče, který vyžaduje specializaci na určitou oblast, nelze klást na členy představenstva požadavek, aby byly odborníky v celém rozsahu činnosti společnosti, jako auditoři, daňoví poradci atd. Přesto je pro členy představenstva nutná určitá odborná znalost veškerých činností, nikoli ale na úrovni znalostí odborníka. Na první místo je kladen požadavek znalosti vedení a správy korporací a aktivní přístup k plnění povinností. V rámci schopnosti řídit korporaci je nutné se zejména seznamovat

s novými poznatky a uplatňovat je v činnosti i při rozhodování. Nemá-li člen předpokládané odborné znalosti, má uloženu povinnost si potřebné odborné posouzení případu vyžádat. Nedostatek znalostí potřebných k výkonu funkce nebo nedostatek času pro jejich uplatnění nejsou omluvitelnými důvody pro nevynaložení péče řádného hospodáře. Prokázání péče řádného hospodáře není liberačním důvodem jen pro členy představenstva, ale i pro členy dozorčí rady a znalce.⁹⁷

Smlouva o výkonu funkce uzavřená písemně či ústně podle § 66 odst. 2 ObchZ se bude přiměřeně řídit ustanoveními o mandátní smlouvě. Členové představenstva nebo dozorčí rady tedy budou muset jednat v souladu se zájmy mandanta, které znají nebo musí znát dle § 567 odst. 2 ObchZ. Ze znění § 566 ObchZ plyne, že činnost musí vykonávat pro mandanta, tedy zúčastněnou společnost, a v jeho zájmu, nikoli v zájmu třetí osoby, určitého akcionáře nebo ve vlastním zájmu. Při uvedené činnosti se musí při výkonu funkce řídit zásadami a pokyny schválenými valnou hromadou, pokud jsou v souladu s právními předpisy a stanovami. V souvislosti s pokyny valné hromady je důležité poznamenat, že členové představenstva se rozhodně nemohou zprostit odpovědnosti tím, že plnili jakýkoliv pokyn valné hromady.⁹⁸ Některé pravomoci, např. řízení činností společnosti, a obchodní vedení společnosti do kompetence valné hromady vůbec nenáleží. V případě, že je sporné, zda člen představenstva vykonával funkci s péčí řádného hospodáře, musí on sám prokázat, že funkci s péčí řádného hospodáře skutečně vykonával.

Ustanovení § 2201 ObchZ dále svým odkazem na § 66 odst. 8 až 13 ObchZ upravuje zvláštní odpovědnost osob resp. regresní nároky u členů statutární orgánů, kteří jsou poslanci, senátory, úředníky samosprávného celku či zaměstnanci dle služebního zákona.

Soudní rozhodnutí, jímž se přiznává právo na náhradu škody dle § 2201 odst. 1 ObchZ jedné z oprávněných osob, je dle § 2201 odst. 2 ObchZ závazné pro odpovědné osoby co do základu přiznaného práva i vůči ostatním oprávněným osobám. U ostatních oprávněných osob se bude pouze zkoumat výše individuální škody.

Právo na náhradu škody podle § 2201 odst. 3 ObchZ se nepromlčuje v běžné promlčecí době stanovené obchodním zákoníkem, ale po uplynutí lhůty pěti let od zveřejnění vzniku evropské společnosti.

⁹⁷ Viz *Dědič*, str. 2416.

⁹⁸ Viz *Dědič, Kříž, Štenglová*, str. 564.

6.14. Ochrana věřitelů

Ochrana věřitelů zúčastněných společností při zakládání evropské společnosti fúzí vychází z čl. 13 a čl. 14 Třetí směrnice. Princip ochrany spočívá na poskytnutí záruk věřitelům, jejichž pohledávky vznikly před zveřejněním projektu fúze a v okamžiku zveřejnění fúze nejsou splatné. Z uvedeného vyplývá, že pohledávky vzniklé až po zveřejnění projektu fúze nejsou způsobilé požívat zákonem stanovené ochrany. Právo na poskytnutí jistoty rovněž nenáleží pohledávkám, které vzniknou až po vzniku evropské společnosti.

Čl. 24 odst. 1 Nařízení odkazuje ve věci ochrany věřitelů fúzujících společností na právo členského státu s ohledem na přeshraniční povahu fúze a ochranu zájmů věřitelů.

Nařízená uvažuje o věřitelích v širším slova smyslu a zahrnuje mezi ně nejen běžné věřitele z pohledávek za zúčastněnou společností, ale i majitele dluhopisů a majitele cenných papírů jiných než akcie, s nimiž jsou spojena zvláštní práva v zúčastněných společnostech (vyměnitelné a prioritní dluhopisy, opční listy a poukázky na akcie).⁹⁹ Na ochranu věřitelů se aplikuje přiměřeně § 220j ObchZ v souladu s § 13 a § 17 odst. 4 Zákona o SE. Pokud bude sídlo evropské společnosti na území České republiky, použije se na postavení věřitelů kompletně národní úprava bez modifikace § 17 odst. 4 resp. § 13 Zákona o SE týkající se lhůty pro vznesení požadavku na zajištění pohledávek. Vyměnitelné a prioritní dluhopisy, naplňující charakteristiku dluhopisů, ale i cenných papírů se zvláštními právy, budou chráněny v rámci dvou skupin.

Představenstvo zúčastněné společnosti je povinno podle § 220j odst. 1 ObchZ v souladu s § 220d odst. 1 nebo 5 ObchZ upozornit věřitele zúčastněné společnosti na jejich práva v Obchodním věstníku společně se zveřejněním o uložení projektu fúze do sbírky listin. Samo nesplnění povinnosti zveřejnit upozornění pro věřitele by mohlo být důvodem pro odmítnutí vystavení osvědčení a pro vznik odpovědnosti členů představenstva za škodu podle § 220l ObchZ. Povinnost může za představenstvo zanikající společnosti splnit představenstvo resp. jiný statutární orgán nástupnické evropské společnosti při zakládání evropské společnosti sloučením.

Základem ochrany věřitelů při sloučení je jejich oprávnění požadovat na zúčastněné společnosti poskytnutí dostatečné jistoty v případě, že se sloučením zhorší dobytnost jejich pohledávek. Zhoršením dobytnosti pohledávek se myslí takové riziko snížení

⁹⁹ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 162.

poměru majetku a závazků v nástupnické společnosti, že věřitelé nemohou být uspokojeni. Zajišťovací povinnost musí být pak splněna nejpozději v den předcházející dni podání žádosti o vydání osvědčení. Pokud společnost svou povinnost nesplní, nevydá jí notář osvědčení o splnění nezbytných formalit a úkonů ve smyslu čl. 25 odst. 2 Nařízení. Společnost poskytující jistotu bude se zajištěním pohledávek vyčkávat do okamžiku, dokud založení evropské společnosti nebude vysoce pravděpodobné, popř. zajištění podmíní rozvazovací podmínkou.

Národní úprava rozlišuje dva případy pro poskytnutí jistoty. V prvním případě dojde k podstatnému zhoršení dobytnosti pohledávky a lze požadovat poskytnutí dostatečné jistoty ještě před zápisem sloučení do obchodního rejstříku. Ve druhém případě dojde k jakémukoli zhoršení dobytnosti nesplacené pohledávky a pohledávky budou přihlášeny do šesti měsíců ode dne zápisu do obchodního rejstříku a do doby jejich přihlášení nenastane jejich splatnost.¹⁰⁰

Pokud bude mít evropská společnost sídlo na území České republiky a neuplatní se modifikace podle § 17 odst. 4 a § 13 Zákona o SE, mohou věřitelé v prvním případě požadovat poskytnutí jistoty, pokud pohledávky přihlásí, ještě před zápisem sloučení do obchodního rejstříku, jinak do šesti měsíců ode dne zveřejnění vzniku evropské společnosti v Obchodním věstníku. Ve druhém případě se mohou věřitelé domáhat zřízení jistoty pro přihlášené pohledávky ve lhůtě šesti měsíců ode dne účinnosti zápisu v obchodním rejstříku vůči třetím osobám.¹⁰¹

Bude-li mít evropská společnost sídlo v jiném členském státě, tak se v prvním případě jeví problematické posouzení změny míry dobytnosti pohledávky v souvislosti se změnou sídla zavázaného do jiného členského. Přestože existuje řada procesních předpisů upravujících spolupráci soudů na jednotném evropském trhu bude problematické posoudit, zda změna sídla dlužníka zároveň znamená i zhoršení dobytnosti pohledávky.¹⁰² Pokud budou ostatní zúčastněné společnosti např. společnosti čistě ztrátové nebo s nízkou hodnotou aktiv, bude užití daného ustanovení zřejmé. Ve druhém případě není rozhodné kritérium zhoršení dobytnosti pohledávky, ale je nutné splnění povinnosti přihlášení pohledávek u dlužníka. Pro oba případy platí modifikace Nařízení, a to že oprávnění věřitelé mohou požadovat jistotu ve lhůtě 3 měsíců od zveřejnění projektu fúze. Oproti národní úpravě je tak ochrana věřitelům poskytnuta ještě před zápisem evropské společnosti do rejstříku, směřuje přímo proti

¹⁰⁰ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 163 a *Ad notam*, str. 32.

¹⁰¹ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 163 a *Ad notam*, str. 32.

¹⁰² Viz *Evropská akciová společnost*, str. 165.

zúčastněné společnosti a odpadá tak potřeba rozlišovat ochranu před zápisem evropské společnosti a po tomto zápisu.¹⁰³

Poskytnutí jistoty není žádným zvláštním zajišťovacím prostředkem, jedná se o stanovení způsobu, jakým je možno zajistit závazek. Podle § 555 a násl. zákona č. 40/1964, občanského zákoníku, lze závazek poskytnout jistotu splnit zejména zřízením zástavního práva nebo způsobilými ručiteli. Vzhledem k demonstrativnímu výčtu v ustanovení zákona může však jít o jakýkoliv jiný způsobilý zajišťovací institut. Věřitel není povinen přijmout věc nebo právo jako jistotu do částky vyšší, než kolik činí dvě třetiny jejich odhadní ceny, přičemž vklady v bankách a státní cenné papíry jsou způsobilou jistotou do celé své výše. Nedojde-li mezi společností a věřiteli k dohodě o způsobu zajištění pohledávky, rozhodne o dostatečném zajištění soud s ohledem na druh a výši pohledávky.

Věřitelé evropské společnosti se sídlem u nás nemají právo na poskytnutí jistoty ve vztahu k pohledávkám, ke kterým jim přísluší právo na přednostní nebo oddělené uspokojení v konkursu uvedené v § 32 odst. 1 zákona o konkursu a vyrovnání (dále jen „ZKV“). Při založení evropské společnosti přicházejí v úvahu pouze pohledávky za podstatou dle § 31 odst. 2 ZKV, resp. pohledávky za majetkovou podstatou dle § 168 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen „Insolvenční zákon“), a pracovní nároky dle § 31 odst. 3 ZKV, resp. pohledávky postavené naroveň pohledávkám za majetkovou podstatou dle § 169 Insolvenčního zákona. Na oddělené uspokojení v konkursu mají právo věřitelé, jejichž pohledávky jsou zajištěny zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitostí, zajišťovacím převodem práva nebo zajišťovacím postoupením pohledávky podle § 28 odst. 1 ZKV, resp. zajištění věřitelé dle § 167 odst. 1 Insolvenčního zákona.

Pokud bude mít evropská společnost sídlo v jiném členském státě, bude nutné považovat za odděleného či přednostního věřitele také takového věřitele, jehož postavení v rámci konkurzního řízení je obdobné postavení odděleného či přednostního věřitele dle českého práva. Praktickým řešením nejasností ohledně povinnosti zřídit jistotu či nikoliv může být zajištění pohledávek všech věřitelů, kteří se přihlásí.¹⁰⁴ Nebude tak nutné zkoumat zahraniční insolvenční právo a postavení konkrétních věřitelů, což na jednu stranu přinese časovou i finanční úsporu, na druhou stranu zřízení jistot v širším rozsahu bude dalším výdajem transakce.

¹⁰³ Viz *Ad notam*, str. 32.

¹⁰⁴ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 168.

Ochrana majitelů dluhopisů

Zákon o dluhopisech v § 21 odst. 1 ukládá zúčastněné společnosti, která je emitentem, aby neprodleně svolala schůzi vlastníků, jestliže byl vznesen návrh na přeměnu emitenta. Představenstvo společnosti musí svolat schůzi majitelů dluhopisů neprodleně po zveřejnění oznámení o uložení projektu fúze do sbírky listin. S ohledem na slovo „neprodleně“ se bude valná hromada schvalující projekt fúze konat až po schůzi vlastníků a bude moci přihlédnout k závěru schůze majitelů dluhopisů.¹⁰⁵ Nesvolání schůze by bylo v rozporu s § 21 zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech (dále jen „ZDluh“), protože přeměna emitenta je jedna ze změn zásadní povahy, které vyžadují po emitentovi neprodleně svolat valnou hromadu a vyžádat si její stanovisko k návrhu projektu fúze. Svolání schůze, nikoli souhlas schůze¹⁰⁶, podléhá přezkumu notáře při vydávání osvědčení podle čl. 25 odst. 2 Nařízení. Podle § 23 odst. 6 ZDluh musí být pořízen notářský zápis podle § 80a a násl. NotŘ o projednání změn zásadní povahy, mezi které přeměna emitenta dle § 21 odst. 1 písm. b) ZDluh patří.

Protože bude řešena záležitost společná pro všechny emise dluhopisů, bude svolána společná schůze vlastníků dluhopisů všech dosud vydaných emisí v souladu s § 23 odst. 1 ZDluh. Schůze bude způsobilá se usnášet, pokud zúčastnění vlastníci budou představovat více než 30 % jmenovité hodnoty každé dosud vydané emise. Rozhodnutí schůze vlastníků je přijato, pokud je odsouhlaseno prostou většinou hlasů přítomných vlastníků dluhopisů, přičemž počet hlasů jednotlivých vlastníků dluhopisů odpovídá podílu na celkové jmenovité hodnotě nesplacených dluhopisů.

Majitelé dluhopisů mohou uplatnit své právo na ochranu samostatně nebo prostřednictvím společného zástupce, jehož si zvolí schůze majitelů dluhopisů podle § 24 odst. 1 ZDluh. Společný zástupce všech vlastníků dluhopisů je pověřen společným uplatněním práv u soudu nebo u jiného orgánu v rozsahu stanoveném schůzí majitelů dluhopisů. Dále je společný zástupce oprávněn kontrolovat plnění emisních podmínek a činit jménem všech vlastníků dluhopisů další úkony či jinak chránit jejich zájmy způsobem a v rozsahu stanoveném v rozhodnutí.

¹⁰⁵ Viz *Dědič, Kříž, Bělina*, str. 150.

¹⁰⁶ Viz *Ad notam*, str. 34.

Zajištění pohledávek plynoucích z dluhopisů vydaných společností se však nevyžaduje, pokud schůze majitelů dluhopisů dala souhlas k fúzi. V ideálním případě se zúčastní schůze všichni majitelé dluhopisů a všichni vysloví s fúzí souhlas.

Pokud schůze majitelů dluhopisů vysloví se sloučením souhlas, ale někteří majitelé dluhopisů s fúzí nesouhlasí, uvedou se v notářském zápisu jejich jména a počty kusů dluhopisů, které má každý z těchto majitelů k rozhodnému dni pro účast na schůzi majitelů ve svém majetku.¹⁰⁷ Osoba, která hlasovala proti návrhu nebo se schůze majitelů dluhopisů nezúčastnila, může do 30 dnů od uveřejnění usnesení způsobem stanoveným v emisních podmínkách požadovat vyplacení jmenovité hodnoty nebo emisního kursu dluhopisu, jakož i poměrný výnos, jinak toto právo zaniká. Emitent je povinen tuto částku vyplatit do 30 dnů od doručení žádosti způsobem a na místě, které pro splacení dluhopisu stanoví emisní podmínky.

Nebude-li schůze majitelů dluhopisů s návrhem na sloučení souhlasit, může současně požadovat, aby zúčastněná společnost předčasně splatila jmenovitou hodnotu dluhopisu nebo jeho emisní kurs a poměrný výnos všem majitelům, kteří o to požádají, pokud bude společnost postupovat v rozporu se stanoviskem schůze.¹⁰⁸ Akciová společnost musí žádosti o předčasné splacení dluhopisů vyhovět do jednoho měsíce ode dne, kdy mu bude doručena.

Při vyhotovení osvědčení by měl notář pamatovat na výše uvedenou lhůtu jednoho měsíce a splnění případné povinnosti splatit dluhopisy vůči těm majitelům, kteří o to požádali.¹⁰⁹

Ochrana majitelů vyměnitelných a prioritních dluhopisů

Oproti majitelům běžných dluhopisů přiznává obchodní zákoník majitelům vyměnitelných a prioritních dluhopisů poněkud odlišný režim respektující princip, že musejí v evropské společnosti získat právní postavení rovnocenné tomu, jež měli v zúčastněné společnosti. Jinak se na majitele vyměnitelných a prioritních dluhopisů budou vztahovat závěry schůze vlastníků, jako pro ostatní majitele dluhopisů.¹¹⁰

Majitel vyměnitelných dluhopisů musí získat právo na výměnu dluhopisů za akcie evropské společnosti v rozsahu, který by odpovídal výměnnému právu za akcie

¹⁰⁷ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 170.

¹⁰⁸ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 169.

¹⁰⁹ Viz *Ad notam*, str. 34.

¹¹⁰ Viz *Ad notam*, str. 34 a *Evropská akciová společnost*, str. 172.

zúčastněné společnosti a jejich následně výměně za akcie evropské společnost. To neplatí, jestliže schůze majitelů vyměnitelných dluhopisů nebo všichni majitelé těchto cenných papírů vyslovili se změnou svých práv souhlas. Dále toto právo nebude majiteli vyměnitelných dluhopisů zachováno, jestliže má právo na to, aby od něj evropská společnost takové cenné papíry odkoupila. Odkup se bude per analogiam řídit odkupem svých vlastních akcií evropskou společností na základě veřejného návrhu smlouvy o koupi účastnických cenných papírů. Odkupem nenastává předčasná splatnost dluhopisu, kterou blíže určují emisní podmínky, a společnost se pouze stává majitelem jí vydaného dluhopisu. Emisní podmínky se jako závazkový vztah změnou subjektu v důsledku generálního nástupnictví měnit nebudou.¹¹¹

Ochrana majitelů opčních listů a poukázek na akcie

Ustanovení čl. 24 Nařízení o přiměřeném použití národní úpravy s ohledem na přeshraniční povahu fúze a zachování rovnocenného postavení majitelů cenných papírů budou použita naprosto shodně.

V případě opčních listů musí být dle § 220j odst. 4 ObchZ přiznáno právo na úpis tolika akcií evropské společnosti, kolik akcií evropské společnosti by mohli majitelé opčních listů získat v případě plného využití svého opčního práva a výměny podle stanoveného poměru v projektu fúze.

V případě poukázky se jedná v podstatě o novou poukázku na akcie, která bude ztělesňovat nárok na akcie evropské společnosti v rozsahu výměnného poměru akcií. Nelze vyloučit, že evropská společnost poskytne majitelům opčních listů či poukázek na akcie jiná práva, než měli dosud, ale s takovou změnou by museli vyslovit souhlas všichni majitelé opčních listů či poukázek na akcie. Nelze-li postupovat žádným z uvedených způsobů, musí se evropská společnost v projektu fúze zavázat, že od majitelů opčních listů či poukázek na akcie zúčastněné společnosti jejich cenné papíry odkoupí.

---

¹¹¹ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 169.

Ochrana majitelů zatímních listů

Komunitární právo zahrnuje pod pojem akcie v širším slova smyslu nejen akcie v užším slova smyslu, tj. cenné papíry dle českého práva, ale i akcie, jejichž emisní kurz nebyl zatím splacen, tj. zatímní listy. Majitelé zatímních listů budou chráněni stejným způsobem jako akcionáři zúčastněné společnosti.¹¹²

7. Zapojení zaměstnanců

Směrnicí založený mechanismus zapojení zaměstnanců do záležitostí evropské společnosti garantuje zaměstnancům evropské společnosti, zaměstnancům jejích dceřiných společností a zaměstnancům organizačních složek na území kteréhokoli členského státu (dále jen „Zaměstnanci“) zvláštní práva účasti nejen na řízení společnosti, ale i zvláštní práva v průběhu zakládání evropské společnosti. Právě výsledky procesu vyjednávání se zástupci zaměstnanců mohou zablokovat vznik evropské společnosti, popř. mohou řídicí orgány zúčastněných společností, s ohledem na výsledky jednání se zástupci zaměstnanců, od plánu založení evropské společnosti odstoupit.

Znění čl. 12 Nařízení nedovoluje zápis evropské společnosti do příslušného rejstříku, tedy její vznik, bez vyřešení otázky účasti zaměstnanců v souladu se Směrnicí. Rozdílné názory na míru účasti zaměstnanců podmíněné odlišnými kulturními a sociálními tradicemi v jednotlivých členských státech dlouhá léta oddalovaly přijetí Nařízení, které nakonec tuto otázku ponechalo neupravenou.¹¹³ Odlišnosti právních kultur se promítnou do transpozice Směrnice a lze snadno očekávat, že nastane i řada situací Směrnicí nepředpokládaných.

Bez poznámky rovněž nelze ponechat komplikovanost procesu účasti a jeho podstatu samotnou. V globálním tržním prostředí se jedná o další zásah do svobodného podnikání v Evropské unii, který bude nutné kompenzovat na mezinárodní úrovni obchodně-politickými opatřeními vůči státům, ve kterých nejen předpisy týkající se zaměstnanců, ale i životního prostředí a bezpečnosti práce, jsou méně přísné a jednodušší. Rovněž nelze přehlédnout podstatný vliv národních právních řádů v oblasti účasti zaměstnanců, který pravděpodobně „vyřadí ze hry“ společnosti

¹¹² Viz *Evropská akciová společnost*, str. 162.

¹¹³ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 397 a *Evropské právo společnosti*, str. 170.

členských států se silnými sociálními aspekty v oblasti *corporate governance*, tedy řízení společností, např. v Německu. Následovat bude buď další sblížení národních úprav, což je proces dlouhodobý a politicky těžko průchodný, nebo lze očekávat vyvolání soutěže právních řádů. Který členský stát se stane tím evropským *Delawarem* nám ukáže budoucnost.

Ve většině případů budou aplikovány normy více členských států, přičemž za základní budou považovány normy členského státu, ve kterém má mít sídlo zakládaná evropská společnost. Jako doplněk budou použity normy členských států, kde sídlí ostatní společnosti zúčastněné na zakládání evropské společnosti.

7.1. Zaměstnanci

Směrnice počítá s účastí na řízení evropské společnosti nejen u zaměstnanců evropské společnosti samotné, ale také s účastí zaměstnanců budoucích dceřiných společností evropské společnosti a zaměstnanců organizačních složek na území ostatních členských států.¹¹⁴ Druhá skupina osob může mít tak své zástupce nejen v orgánech dceřiné společnosti, ale dále bude mít vliv i na řízení evropské společnosti, která nebude jejich přímým zaměstnavatelem.¹¹⁵

Zaměstnancem se pro účely Zákona o SE dle § 46 odst. 4 rozumí pouze osoba v pracovním poměru, přičemž toto omezení se týká právních poměrů v České republice. Není rozhodný rozsah pracovního poměru, tzn. zda se jedná o pracovní poměr se stanovenou týdenní pracovní dobou nebo kratší, a dále není rozhodné, jestli se jedná o hlavní či vedlejší pracovní poměr. Osobám konajícím práci na základě dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti tak nepřísluší práva účasti dle Zákona o SE.¹¹⁶

Nutno připomenout, že pojetí zaměstnanců v jiných národních úpravách může být širší i užší.

¹¹⁴ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 399 a *Hejda*, str. 9.

¹¹⁵ Viz *Evropské právo společností*, str. 171.

¹¹⁶ Viz *Evropské právo společností*, str. 172.

7.2. Vyjednávací výbor

Účast Zaměstnanců je postavena na základním principu smluvní volnosti¹¹⁷, kdy zástupci Zaměstnanců uzavřou s řídicími orgány zúčastněných společností Dohodu o způsobu a rozsahu zapojení zaměstnanců evropské společnosti (dále jen „Dohoda“). Řídící orgány osob zúčastněných na založení evropské společnosti jsou povinny bez zbytečného odkladu po zveřejnění návrhu fúze přijmout nezbytná opatření k zahájení jednání se zástupci Zaměstnanců a učinit nezbytná opatření k ustavení vyjednávacího výboru dle § 47 Zákona o SE a čl. 3 odst. 1 Směrnice.¹¹⁸ Současně jsou povinny poskytnout zástupcům Zaměstnanců či Zaměstnancům samotným informace o sídle a formě všech zúčastněných právnických osob, dotčených dceřiných společností a dotčených organizačních složek podniku a o počtu Zaměstnanců počítaných ke dni zveřejnění projektu fúze.¹¹⁹

Zaměstnanec z České republiky může dle § 47 odst. 8 Zákona o SE zastupovat ve vyjednávacím výboru buď některý ze Zaměstnanců nebo jiná osoba, která není v pracovním poměru, jestliže je zmocněna nebo pověřena odborovou organizací zaměstnanců zúčastněných osob. Česká republika tak využila zmocnění čl. 3 odst. 2 písm. 2) Směrnice.¹²⁰

Obsazení vyjednávacího výboru

Celkový počet členů vyjednávacího výboru a členů zastupujících Zaměstnance z jednoho členského státu je podle § 48 odst. 1 Zákona o SE stanoven flexibilně následujícím způsobem.

Na každých i započatých 10 % Zaměstnanců z téhož členského státu připadne jeden člen vyjednávacího výboru. Zaměstnanec z každého členského státu musí ve výboru reprezentovat alespoň jeden zástupce. Uvedeným způsobem získáme i celkový počet členů, který není pevně stanoven. Obsazení jednotlivých míst za Zaměstnance z České republiky bude probíhat dle § 290 odst. 4 zákona č. 262/2006, zákoníku práce (dále jen „Zákoník práce“), a ustanovení § 48 odst. 5 až 8 Zákona o SE. Místa připadající na

¹¹⁷ Viz *Evropské právo společnosti*, str. 171, *Evropské akciová společnost*, str. 399 a *Čech P.: Zákony o evropské společnosti nabyly účinnosti*, Právní zpravodaj, únor 2005, str. 10.

¹¹⁸ Viz *Hejda*, str. 9 a *Evropská akciová společnost*, str. 399.

¹¹⁹ Viz *Hejda*, str. 10.

¹²⁰ Viz *Hejda*, str. 10.

zástupce Zaměstnanců z jiného členského státu než z České republiky se dle § 48 odst. 2 Zákona o SE obsadí způsobem stanoveným právním řádem tohoto členského státu.

Dle Zákoníku práce budou členové vyjednávacího výboru jmenováni na společném zasedání zástupců zaměstnanců zvolených ad hoc či zástupců zaměstnanců, kteří u daného zaměstnavatele existují, tzn. rada zaměstnanců či odborová organizace. Pokud působí u jednoho zaměstnavatele obě formy zastoupení zaměstnanců, má odborová organizace v zastupování přednost. Existuje-li více odborových organizací u jednoho zaměstnavatele, účastní se zasedání a jmenování zástupci všech odborových organizací, nedohodne-li se jiný způsob. Hlasy zástupců zaměstnanců jsou vážené a odpovídají poměru množství zaměstnanců, které jednotliví zástupci reprezentují.

V případě zakládání evropské společnosti fúzí musí mít každá zanikající zúčastněná právnická osoba alespoň jednoho člena ve vyjednávacím výboru v souladu s § 48 odst. 3 Zákona o ES. Pokud tato podmínka nemůže být splněna v rámci počtu členů vyjednávacího výboru stanoveného výše uvedeným způsobem, zvyšuje se celkový počet členů vyjednávacího výboru až o 20 % své původní velikosti. V případě, že uvedené navýšení neumožní zastoupení všem zanikajícím právnickým osobám, jsou takto vytvořená dodatečná místa obsazována v pořadí podle počtu Zaměstnanců zúčastněných právnických osob.

V případě zakládání evropské společnosti fúzí by pak každá zúčastněná právnická osoba, která má fúzí zaniknout, měla být dle § 48 odst. 3 Zákona o SE zastoupena jedním přímým zástupcem. Pokud zbudou volná místa ve vyjednávacím výboru, budou obsazena postupem uvedeným v předchozím odstavci. Zástupci obsazení za Českou republiku budou ve vyjednávacím výboru zastupovat též ostatní zaměstnance resp. zaměstnance dceřiných společností či organizačních složek, které nemají vlastní zástupce.

Pokud dojde v průběhu jednání o zapojení zaměstnanců evropské společnosti k podstatné změně počtu zúčastněných právnických osob nebo počtu zaměstnanců a složení vyjednávacího výboru se bude podstatně odchylovat od výše uvedených pravidel, provede se v souladu s § 48 odst. 10 Zákona o SE nové rozdělení míst ve vyjednávacím výboru.

Práva a povinnosti vyjednávacího výboru

Pro svou činnost vyjednávací výbor předně potřebuje předání návrhu projektu fúze a průběžné sdělování dalších informací týkajících se zakládání evropské společnosti až do jejího vzniku. Vyjednávací výbor je oprávněn přizvat odborné poradce a má právo na zajištění dostatečných finančních, věcných a organizačních podmínek pro řádný výkon činnosti ze strany zúčastněných osob dle čl. 3 odst. 7 Směrnice.¹²¹ Dle čl. 12 Směrnice mají být členové vyjednávacího výboru nadáni stejnou mírou ochrany a záruk, jako zástupci zaměstnanců dle národní legislativy. Finanční prostředky pro jeho činnost musí být vyčleněny předem. Členové vyjednávacího výboru vykonávají svou činnost bez nároku na odměnu dle § 49 odst. 3 Zákona o SE, ale mají právo na pracovní volno s náhradou mzdy, a to i tehdy, bude-li mít zakládaná evropská společnost zapsané sídlo na území jiného členského státu.

Rozhodování vyjednávacího výboru

Každý člen vyjednávacího výboru má jeden hlas a běžná usnesení se přijímají většinou hlasů všech členů, kteří zároveň zastupují i většinu zaměstnanců zúčastněných právnických osob, tzv. *dvójitá většina*.¹²²

Usnesení, kterým se schvaluje návrh smlouvy, který bude mít za následek snížení vlivu zaměstnanců na složení orgánů evropské společnosti oproti stávajícímu stavu, bude přijato pouze na základě souhlasu tzv. *trojité většiny*. Souhlas musí vyjádřit dvě třetiny všech členů, tito členové musí zastupovat současně nejméně dvě třetiny zaměstnanců a to nejméně ze dvou různých členských států. Pokud právo vlivu na složení orgánů má v zúčastněných společnostech pouze méně než 25 % zaměstnanců z celkového počtu, pak se v souladu s § 51 odst. 3 písm. a) Zákona o SE princip *trojité většiny* neuplatní.¹²³

Shodně a za stejných podmínek se principem *trojité většiny* přijímá usnesení o nezahájení jednání o zapojení zaměstnanců či o ukončení tohoto jednání s tím, že se zapojení zaměstnanců omezí na právo na informace a projednání stanoveném národní úpravou členského státu, kde má evropská společnost zaměstnance.

¹²¹ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 399.

¹²² Viz *Evropská akciová společnost*, str. 426.

¹²³ Viz *Hejda*, str. 11.

Dohoda o způsobu a rozsahu zapojení zaměstnanců evropské společnosti

Výsledkem jednání vyjednávacího výboru a řídicích orgánů zúčastněných společností je písemná dohoda o způsobu a rozsahu zapojení zaměstnanců evropské společnosti (dále jen „Dohoda“), jejíž obsah se bude týkat zejména výboru zaměstnanců a to jeho složení, oprávnění, finanční předpoklady fungování a způsob svolávání.¹²⁴ Dohoda musí dále vymezit zejména rozsah použití dohody a její účinnost. Zřídit výbor zaměstnanců není nutností a povinnost informování a projednání pak může být vykonávána prostřednictvím určitých zaměstnanců evropské společnosti.

Dohoda může obsahovat pravidla vlivu zaměstnanců evropské společnosti na složení orgánů evropské společnosti; pak musí obsahovat zejména počet členů správní či dozorčí rady, které mají zaměstnanci evropské společnosti či jejich zástupci volit, jmenovat nebo doporučovat či s jejichž volbou či jmenováním mohou nesouhlasit, a způsob jakým toto právo mohou vykonat.

Neuzavření Dohody

Směrnice obsahuje ve své příloze i tzv. Standardní pravidla zapojení zaměstnanců evropské společnosti pro případ neuzavření Dohody v zákonem stanovené šestiměsíční lhůtě, resp. lhůtě prodloužené maximálně o dalších šest měsíců. Standardní pravidla obsažená v § 56 až § 62 a § 64 Zákona o SE jsou použitelná dále pro případ, kdy vyjednávací výbor rozhodne o nezahájení jednání o zapojení zaměstnanců či ukončení takového jednání dle § 58 odst. 1 Zákona o SE.

Standardní pravidla včetně podpůrných ustanovení § 64 Zákona o ES se uplatní dle § 53 odst. 4 Zákona o SE jen tehdy, pokud právo zaměstnanců ovlivňovat složení orgánů společnosti náleželo alespoň čtvrtině z celkového počtu Zaměstnanců. Za této situace podpůrná ustanovení §64 odst. 2 Zákona o ES ukládají dodržet tzv. *zásadu předtím i potom*, podle které se nejpříznivější míra účasti na složení orgánů některé ze zúčastněných společností přenesou i na zakládanou evropskou společnost.¹²⁵

Dále je dle § 53 odst. 2 Zákona o SE nutné, aby řídicí orgány každé zúčastněné společnosti vyslovily souhlas s použitím tzv. Standardních pravidel.¹²⁶

¹²⁴ Viz Hejda, str. 11.

¹²⁵ Viz Dvořák, str. 878.

¹²⁶ Viz Evropská akciová společnost, str. 432.

7.3. Výbor Zaměstnanců

Zaměstnanci evropské společnosti mají dle § 61 a § 62 Zákona o SE právo na informace a na projednání, které uplatňují prostřednictvím výboru zaměstnanců nebo jiným způsobem stanoveným v Dohodě o způsobu a rozsahu zapojení zaměstnanců.¹²⁷ Dle § 55 odst. 3 Zákona o SE počet členů výboru zaměstnanců, způsob jejich volby a oprávnění výboru ve vztahu k představenstvu nebo správní radě upraví stanovy evropské společnosti na základě výsledku jednání s vyjednávacím výborem. Pokud stanovy výše uvedenou úpravu neobsahují či není uzavřena příslušná dohoda, použijí se na zapojení zaměstnanců ustanovení § 55 až § 57 Zákona o SE, která jsou popsána níže.

Výbor zaměstnanců se skládá ze zaměstnanců evropské společnosti volených či jmenovaných všemi zaměstnanci evropské společnosti či jejich zástupci na dobu pěti let. Počet míst je stanoven tak, že i na každých započatých 10 % Zaměstnanců v tomtéž členském státu připadne jeden člen výboru. Pokud v průběhu funkčního období dojde k významnému zvýšení nebo snížení počtu Zaměstnanců v některém členském státu, pak se stanoví potřebný počet nových míst resp. zanikne členství některým členům výboru postupem dle § 56 odst. 3 a 4 Zákona o SE.

Členy výboru Zaměstnanců volených z řad zaměstnanců evropské společnosti v České republice jmenují zástupci zaměstnanců na společném zasedání. Pokud v evropské společnosti, její dceřiné společnosti či v organizační složce podniku zástupci zaměstnanců nepůsobí, mohou čeští Zaměstnanci zvolit zástupce, který se za ně zúčastní společného zasedání. Rozdělení hlasů na společném zasedání se určí poměrně podle počtu zastoupených Zaměstnanců.

Členové výboru Zaměstnanců, kteří budou zastupovat Zaměstnance evropské společnosti z jiných členských států, jsou voleni dle právního řádu či zvyklostí tohoto jiného členského státu.

Výbor Zaměstnanců je povinen na svém prvním zasedání přijmout jednací řád v souladu s § 58 odst. 1 Zákona ES a částí 1 písm. d) přílohy Směrnice. Pro případ velkého počtu členů, je výbor oprávněn zvolit ze svého středu členy užšího výboru, který bude mít max. 3 členy v souladu s částí 1 písm. c) přílohy Směrnice.¹²⁸

¹²⁷ Viz Hejda, str. 10.

¹²⁸ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 439.

Do působnosti výboru Zaměstnanců patří specifické záležitosti dané nadnárodním charakterem evropské společnosti; dle § 59 Zákona o SE se jedná o záležitosti, které se týkají evropské společnosti jako celku, jejích dceřiných společností či organizačních složek podniku na území jiného členského státu. Jedná se tedy o záležitosti, které nejsou zaměstnanci s to ovlivnit pomocí zaměstnaneckých organizací zřízených dle národních norem, např. odborové orgány.

Činnost výboru Zaměstnanců je zajištěna stejným způsobem, jako u vyjednávacího výboru. Představenstvo nebo správní rada evropské společnosti jsou povinni předkládat výboru zaměstnanců zprávu o vývoji podnikatelské činnosti evropské společnosti a jejích dalších perspektivách. Dále jsou povinni s výborem zaměstnanců projednat výše uvedenou zprávu z hlediska struktury evropské společnosti, její hospodářské a finanční situace a hromadného propouštění. Výbor zaměstnanců má právo být informován o všech výjimečných okolnostech, které mohou ve značném rozsahu negativně ovlivnit zájmy zaměstnanců evropské společnosti, zejména o přemístění podniku nebo hromadném propouštění, a dále právo na poskytnutí návrhu programu každého jednání představenstva a dozorčí rady nebo správní rady a kopie veškerých listin.

7.4. Vliv Zaměstnanců na složení orgánů evropské společnosti

Zaměstnanci evropské společnosti mají právo ovlivnit složení orgánů evropské společnosti, a to způsobem a v rozsahu stanoveným ve stanovách evropské společnosti dle výsledků jednání o zapojení zaměstnanců evropské společnosti. Pokud tak není stanoveno v Dohodě a aplikují se Standardní pravidla zapojení zaměstnanců evropské společnosti, je vliv Zaměstnanců na složení orgánů evropské společnosti následující.

Dle Standardních pravidel upravených v § 53 odst. 4 a § 64 Zákona o SE mají zaměstnanci evropské společnosti v případě založení evropské společnosti fúzí právo vlivu na složení jejích orgánů jen tehdy, pokud mělo vliv na složení orgánů jedné nebo více právnických osob zúčastněných na zakládání evropské společnosti alespoň 25 % z celkového počtu zaměstnanců všech zúčastněných právnických osob. Právo vlivu na složení orgánů evropské společnosti jejími zaměstnanci bude vykonáváno v evropské společnosti v takovém rozsahu, který odpovídá pro ně nejpříznivějšímu rozsahu výkonu tohoto vlivu v kterékoliv zúčastněné právnické osobě ke dni vzniku evropské společnosti, i kdyby nově vznikající evropská společnost měla sídlo v jurisdikci, jež

účasť zamestnanců na řízení kapitálové společnosti vůbec nepožaduje, tzv. *zásada předtím i potom*.¹²⁹ Tato zásada je rovněž zmíněna v odstavci č. 18 preambule Směrnice. Tato ustanovení činí společnosti s vyšší participací zamestnanců méně atraktivní pro zakládání evropské společnosti fúzí, např. německé společnosti.

Pokud zamestnanci zúčastněných společností právo vlivu na složení orgánů dříve neměli, pak Zamestnancům toto právo nebude náležet ani po vzniku evropské společnosti fúzí, pokud vyjednávací výbor nerozhodne jinak. V souladu s § 53 odst. 6 Zákona o SE je vyjednávací výbor oprávněn rozhodnout, že k podmínce o splnění vlivu minimálně 25 % zamestnanců na složení orgánů se nemusí přihlížet a nejvyšší míra účasti zamestnanců v některé ze zúčastněných společností se tak přenesou na výslednou evropskou společnost bez dalšího.

Způsob rozdělení míst ve správní nebo dozorčí radě evropské společnosti, která případnou zástupcům zamestnanců evropské společnosti, způsob jejich volby či jmenování určí Výbor zamestnanců, a to na základě podílu zamestnanců evropské společnosti v jednotlivých členských státech k celkovému počtu zamestnanců evropské společnosti ve všech členských státech.

Způsob obsazování míst ve správní nebo dozorčí radě evropské společnosti, která připadla zástupcům zamestnanců evropské společnosti z jiného členského státu než z České republiky, se řídí právem tohoto státu. V České republice se použijí ustanovení obchodního zákoníku o volbě členů dozorčí rady akciové společnosti dle § 200 ObchZ.

7.5. Dozor nad zapojením Zamestnanců

Orgán vedoucí v cílovém členském státě obchodní nebo jiný obdobný veřejný rejstřík, do kterého se evropská společnost bude zapisovat, je povinen přezkoumat dodržení pravidel o jednání a zapojení zamestnanců, a to v rámci řízení o návrhu na zápis.¹³⁰

Přestože otázka vad postihujících proces vyjednávání není v Nařízení upravena, bude v počátečním období záležet na individuálním posouzení národních orgánů popř. vyřešení otázky v rámci řízení o předběžné otázce před Evropským soudem. Dle mého názoru bude výsledné řešení rozlišovat vady marginální a snadno odstranitelné, např.

¹²⁹ Viz Dvořák, str. 878.

¹³⁰ Viz Dvořák, str. 880.

vadný postup ustanovení členů výboru zaměstnanců, které budou mít za následek přerušeni řízení o zápisu do jejich odstranění. Dalším typem vad budou vady závažné, např. opomenutí řídicích orgánů přijmout veškerá nezbytná opatření k zahájení jednání se zástupci zaměstnanců, které povede k odmítnutí návrhu.

Po zápisu evropské společnosti se dle § 6 Zákona o SE stanovy společnosti nesmí dostat do rozporu s Dohodou, pokud byla uzavřena, nebo Standardními pravidly. Stane-li se tak, jsou představenstvo či správní rada na základě výše uvedeného zmocnění povinny bez zbytečného odkladu uvést stanovy do souladu, aniž by bylo usnesení valné hromady třeba. Nedodržení této povinnosti může mít za následek soudní rozhodnutí o zrušení evropské společnosti a jmenování likvidátora. Pokud se zaměstnanecký prvek zatěžující řízení evropské společnosti stane déle neúnosný či nežádoucí a evropská společnost se transformuje na národní akciovou společnost v souladu s čl. 66 Nařízení, nebude možné ustanovení Nařízení resp. Zákona o SE o participaci zaměstnanců vynucovat.¹³¹

8. Daňové aspekty

Podnikání ve formě korporace má dva aspekty. Prvním aspektem je skupina vlastníků, společníků či akcionářů, kteří do společnosti vložili určitý kapitál a očekávají, že se zhodnotí. Druhým aspektem je podnikatelská činnost vyvíjená korporací, a to primárně na základě vkladů vlastníků a následně z korporací generovaného zisku. Jeden aspekt bez druhého nemůže existovat a dohromady tvoří korporaci jako celek. Tato diplomová práce se věnuje primárně právní formě, tedy korporaci samotné, a o podnikatelské činnosti se nezmiňuje. Jako jeden z hlavních důvodů pro založení evropské společnosti je vytvoření jednotného právního režimu pro organizační složky společnosti podnikající v rámci celého jednotného trhu. Přeměna dceřiných společností, které se řídí různými právními řády a účetními standarty, na organizační složky by měla podle některých odhadů přinést pokles ročních administrativních nákladů těchto společností až o 30.000.000.000 €. ¹³²

Po dvou letech platnosti českého prováděcího Zákona o SE nebyla založena ani jedna evropská společnost se sídlem v České republice a i v Evropě jich bylo založeno

¹³¹ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 437.

¹³² Odhad F. Bolkensteina, bývalého komisaře pro vnitřní trh.

relativně velmi málo, přičemž důvodů je několik. Pro reorganizaci podnikatelské činnosti s cílem uspořít náklady není vždy nutné měnit právní formu podnikání. Nemalou úlohu dále hrají výdaje na samotnou změnu právní formy, např. odměny pro advokáty, znalce, auditory, marketingové výdaje při změně reklam, propagačních materiálů apod. Se samotnou transakcí nejsou zatím velké zkušenosti a existuje tak velké riziko výskytu chyb s následkem neúspěšného dokončení založení evropské společnosti.

Posledním relevantním důvodem pro založení evropské společnosti je motiv daňové úspory, který je ostatně i pro jiné druhy obdobných transakcí tím nejdůležitějším důvodem. Učebnicovým příkladem v rámci národních fúzí je daňová neuznatelnost úroku na úvěr na nákup podílu v dceřiné společnosti, který není hodnocen jako výdaj pro dosažení a udržení zisku mateřské společnosti. Úroky na akviziční úvěry bývají podstatně vyšší, protože si takový úrok často berou prázdné české dceřiné společnosti zahraničních investorů, které za jejich splacení mohou ručit pouze akciemi či podíly, nikoliv tedy např. nemovitostmi, pohledávkami z obchodních závazků atd. Součástí plánování akvizice je tedy i následná fúze, nejčastěji *upstream merger*, která umožní daňovou uznatelnost úroků, další možné zajištění úvěru aktivy bývalé dceřiné společnosti a přímý přístup k jejím peněžním tokům. S ohledem na devizová omezení se tak děje např. u nákupu nemovitostních projektů.

Argumentem společnosti pro uznání úroků může být, že se jedná o provozní, nikoliv akviziční úvěr, a proto se uplatní zákonná vyvratitelná domněnka uvedená v § 25 odst. 1 písm. zk) zákona o daních z příjmů, že úvěr přijatý společností šest měsíců před nabytím podílu v dceřiné společnosti je považován za výdaj přímo související s držbou podílu v dceřiné společnosti. Důkaz opaku je v rukou mateřské společnosti.

Daně se promítnou do úvah o založení evropské společnosti jednak jako důvod jejího založení, dále jako součást zakládacího procesu a v poslední řadě jako otázka zdaňování celé evropské společnosti zahrnující bývalé zúčastněné společnosti v podobě organizačních složek resp. provozoven.

8.1. Daňové motivy

Daňové právo zůstává ve značné míře v kompetenci členských států a při přijímání národních daňových předpisů musí být komunitární právo pouze zohledněno. V rámci

čl. 95 a 96 Smlouvy o založení Evropského společenství došlo k harmonizaci daně z přidané hodnoty (resp. z obratu), spotřební daně a jiných nepřímých daní. V oblasti přímých daní je Evropské společenství podstatně zdrženlivější než u nepřímých daní. V praxi se jedná pouze o harmonizaci nejdůležitějších otázek v podobě hlavních zásad pro přímé zdaňování. Vydané směrnice se týkají zejména společného daňového systému pro fúze, rozdělení, prodeje či nákupy podniků, výměny majetkových podílů ve společnostech v různých členských státech (směrnice 90/434/EHS) a směrnice o společném systému zdaňování mateřských a dceřiných společností (směrnice 90/435/EHS). Mezi členskými státy existují značné rozdíly ve výši uplatňovaných daní, způsobu uznávání některých nákladů, výpočtu daňových odpisů, a tak může nastat závod o co nejnižší daň ze zisku ukládanou právnickým osobám, tzv. *race to the bottom rate*.

Jeden z nejatraktivnějších daňových režimů v rámci Evropské unie je na Kypru, jehož moderní daňová, relativně jednoduchá legislativa společně s minimální administrativní zátěží lákají k umístění nejen holdingových společností ovládajících dceřiné společnosti po celé Evropské unii, ale bude lákat i k umístění sídla evropské společnosti. Samotný kyperský obchodní zákoník vychází z anglického obchodního práva.¹³³

Na Kypru se uplatňuje pouze 10% sazba daně z příjmů právnických osob, zisky z prodeje akcií a dividendy přijaté od holdingů jsou zpravidla osvobozeny od daně z příjmů. Dále výplata dividend, úroků a honorářů kyperskému daňovému nerezidentovi nepodléhá srážkové dani, která v České republice činí 15 %. Dividendy budou naopak podléhat příspěvku na obranu ve výši 15 %, pokud se daně nevyplácí mezi spřízněnými společnostmi, které jsou obě rezidentem země, nebo zpravidla tehdy, kdy dividenda plyne od společnosti, ve které evropská společnost se sídlem na Kypru drží alespoň 1 % podíl na základním kapitálu.¹³⁴

Společnost se zakládá zakládací listinou a stanovami a pro daňovou optimalizaci je dále výhodné, je-li společnost řízena z Kypru. Daňoví nerezidenti, kteří tak chtějí založit na Kypru společnost, by měli jmenovat řediteli společnosti kyperské daňové rezidenty. Lze se setkat se společnostmi, které nabízí jmenování ředitelů, kteří budou řídit společnost dle pokynů jednoho či více kyperských daňových nerezidentů.

¹³³ Viz *Neocleous A.*: The birth of the Cypriot Societa Europaea: a major opportunity for European business.

¹³⁴ Viz *Kountouris L., Charvátová J.*: Zdanění v Evropské unii – Kypr, str. 3.

Daňovým rezidentem Kypru je fyzická osoba, která stráví v zemi více než 183 dní v jednom roce.

Kypr má dnes uzavřeny smlouvy o zamezení dvojího zdanění s více než čtyřiceti státy a jejich počet se neustále rozšiřuje. Úloha těchto smluv je o to vyšší, vezmeme-li v úvahu, že daňové ráje většinou obdobné smlouvy neuzavírají.¹³⁵ Mezinárodní smlouvy o zamezení dvojího zdanění jsou postaveny na dvou principech. Prvním principem je *metoda úplného vynětí*, kdy příjem zdaněný v zahraničí se nezahrne do daňového základu ve státě příjemce, nebo metoda *vynětí s výhradou progresse*, kdy se příjem rovněž nezahrne do daňového základu, ale pro výpočet daně se použije sazba, která odpovídá základu daně zvýšenému o tento vyňatý příjem. Nejen na Kypru se aktuálně nejvíce používá druhá metoda *započtení daně zaplacené v zahraničí* proti vyměřené daňové povinnosti ze stejného příjmu. Horním stropem pro započtení je pak výše daně, která by se z takového příjmu platila v tuzemsku.

Pro případ, kdy smlouva o zamezení dvojího zdanění není s danou zemí ještě podepsána (např. z členských států jsou jimi Finsko, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Nizozemsko, Lucembursko, Španělsko, Portugalsko), tak Kypr umožňuje jednostranné započtení zaplacené daně.¹³⁶

Kypr bývá někdy označován za daňový ráj. Ty se ale vyznačují politickou nestabilitou, propracovaným systémem daňového tajemství, snadným přístupem ke statutu daňového rezidentství a úplnou absencí daně z příjmů. Evropské i jiné jurisdikce již Kypr nespojují s typickými daňovými ráji či státy nabízejícími *offshore* služby, jako je např. Persey, Andorra, Gibraltar, Lichtenštejnsko, ostrov Man, Monako či Madeira. Na Kypr se tak nevztahují restrikce zaměřené právě na obchodní aktivity či toky peněz z nebo do daňových rájů.¹³⁷

Výše již bylo naznačeno, že zisk z prodeje akcií je na Kypru osvobozen od daně z příjmů a shodně je tomu i např. Nizozemí. Založení evropské společnosti tak může mít také tento důvod, kdy akcionáři budou v krátkém či střednědobém horizontu uvažovat o prodeji svých akcií v evropské společnosti. Z dlouhodobého hlediska se zdá být tento důvod pro založení evropské společnosti zbytečný, neboť harmonizace ostatních daní bude nevyhnutelným krokem k zabránění deformaci na jednotném trhu.

¹³⁵ Viz Ballo L., Králík J.: Nad fenoménom daňových únikov v kontexte s daňovými rajmi, str. 16 a 17.

¹³⁶ Viz Kountouris L., Charvátová J.: Zdanění v Evropské unii – Kypr, str. 5.

¹³⁷ Viz Ballo L., Králík J.: Nad fenoménom daňových únikov v kontexte s daňovými rajmi, str. 18.

8.2. Daňové důsledky zakládání evropské společnosti

Směrnice Rady 90/434/EHS o společném systému zdanění při fúzích, rozděleních, převodech aktiv a výměně akcií, týkajících se společností z různých států zavedla daňově neutrální režim pro zúčastněné společnosti, pro které by měl být hlavní motiv zlepšení konkurenceschopnosti a zvýšení produktivity. Režim daňové neutrality byl tak v roce 1990 zaveden nejen pro národní fúze, ale i fúze mezinárodní. Cílem úpravy je odstranit jakákoli znevýhodnění vyplývající z vnitrostátních daňových předpisů, čehož je dosaženo zavedením podmínky zachování stálé provozovny ve státě zúčastněné společnosti. Směrnice řeší finanční důsledky zakládání evropské společnosti, kdy provozovny budou oprávněny pokračovat v odpisování a tvorbě opravných položek a rezerv, převzít uplatnění neinvestičního odpočtu a převzít daňové ztráty za období po vstupu České republiky do Evropské unie. Zakládání evropské společnosti tak lze provádět pouze z ekonomických důvodů. Pokud bude hlavním cílem nebo jedním z hlavních cílů zakládání evropské společnosti daňový únik či vyhnutí se daňovým povinnostem, nebude se princip daňové neutrality uplatňovat a případné daně budou doměřeny.

Založení evropské společnosti nemá za následek zdanění kapitálových zisků vypočtených jako rozdíl mezi skutečnou hodnotou aktiv a pasiv a jejich hodnotou pro daňové účely, pokud evropská společnost vypočítá všechny nové odpisy a zisky nebo ztráty vztahující se k převedeným aktivům a pasivům podle pravidel jimž by podléhala zúčastněná společnost.

V souladu se zásadou daňové neutrality zakládání evropské společnosti umožňují daňové předpisy účtovat rozdíl mezi vzájemnými závazky a pohledávkami stejně jako při běžném zániku závazků. Vzájemné závazky zúčastněných společností zaniknou splynutím a jejich kladný rozdíl bude zvyšovat výsledek hospodaření a bude zdaněn v běžném režimu.¹³⁸

Jinak je tomu u ale tichých rezerv vytvořených zúčastněnou společností. Tichými rezervami rozumíme rezervy účetně nezobrazené a vznikající např. nižším oceněním aktiv, oceněním dluhů vyšším, než je jejich skutečná cena, zrychleným odpisováním, nebo růstem tržní hodnoty aktiv. Tiché rezervy se postupem času rozpustí a účetní resp. daňový stav se dostane do souladu se stavem reálným, tzn. nebude existovat daňový nedoplatek či přeplatek nebo rozdíly v ocenění. Pokud budou tiché rezervy zúčastněné

¹³⁸ Viz *Bachor V.*: Novela zákona o daních z příjmů, str. 27.

společnosti za jejich existence převedeny přeshraniční fúzí na zakládanou evropskou společnost, dojde k jejich realizaci v důsledku přecenění aktiv a pasiv. Předpokládejme dále, že akcie zúčastněné společnosti byly v rukou daňového nerezidenta. Následný převod akcií daňového nerezidenta na jiného nerezidenta nebude předmětem daně státu sídla zúčastněné společnosti, která fúzí zanikla. Stát sídla zúčastněné společnosti bude následně vnímat prodej akcií jako legální krácení fiskálního příjmu. Za normálního stavu a běžné fluktuace společností by se mohla krácení příjmu a vybrané daně z tichých rezerv vyrovnat. V důsledku cíleného odlivu společností z některého členského státu mohou vznikat danému státu nemalé daňové ztráty a jinému státu neoprávněné daňové příjmy. V ostatních případech, např. daňového rezidentství držitele cenných papírů či zachování sídla společnosti ve stejném státě, by se tiché rezervy předmětem daně staly.

Dle čl. 8 odst. 1 výše uvedené směrnice je uvedeno pravidlo pro výměnu akcií, podle nějž přidělení akcií evropské společnosti akcionáři zúčastněné společnosti nemá za následek zdanění příjmů, zisků nebo kapitálových zisků tohoto akcionáře za předpokladu, že nebudou přiděleny akcie vyšší hodnoty, než jaká byla hodnota akcií zúčastněné společnosti před založením evropské společnosti. Při zakládání evropské společnosti bude zpravidla docházet k výměně akcií zúčastněných společností za akcie evropské společnosti a v těchto případech se provádí ocenění aktiv a pasiv zúčastněných společností. Takto vypočítaná hodnota připadající na jednu akcii zúčastněné společnosti se musí rovnat hodnotě přidělené akcie evropské společnosti.

Do základu daně nejsou dle § 23c ZoDP dále zahrnuty výnosy společníka vzniklé z důvodu přecenění majetku a závazků pro účely založení evropské společnosti. Výsledek ocenění aktiv a pasiv zúčastněných společností může být odlišný od hodnot vyjádřených v bilancích zúčastněných společností, do nichž lze promítnout oceňovací rozdíl dvojím způsobem. První promítnutí má agregovanou podobu jako *oceňovací rozdíl* pro všechna aktiva jednotlivých společností. Ve druhém případě je možné přecenění aktiv vyjádřit ke každé jednotlivé položce aktiv zvlášť, čímž se jednotlivá přecenění podřídí odpisům aktiv, kterým byly přiřazeny. Rozdíl mezi přeceněným majetkem a závazky, které není možno přiřadit ke konkrétnímu majetku či pohledávce, je považován za goodwill, popř. negativní goodwill. Tento goodwill resp. negativní goodwill se bude odpisovat rovnoměrně do nákladů či výnosů v době zpravidla

nepřesahující pět let.¹³⁹ Volba metody závisí na záměrech ovlivnit hospodářský výsledek společnosti.

Tato výjimka se nevztahuje na doplatek, který se bude zdaňovat jako ostatní příjem z vypořádání dle § 10 odst. 1 písm. j) zákona o dani z příjmů. Výměnou akcií nedochází dále k přerušení časového testu u fyzických osob. Nabývací cena akcií evropské společnosti bude stejná jako nabývací cena akcií zúčastněné společnosti (obvykle kupní cena či hodnota vkládaných aktiv) a zisk bude zdaněn až při prodeji.

8.3. Daňový režim evropské společnosti

Původní záměry počítaly se zavedení zvláštní daně z příjmu pro evropskou společnost, ale následně se ukázalo, že zavedení jakékoli další daně by se mohlo jevit jako diskriminující faktor oproti národní formám podnikání. Evropská akciová společnost podléhá stejnému daňovému režimu jako jakákoliv akciová společnost podnikající v rámci celé Evropské unie v souladu s čl. 10 Nařízení. Evropská společnost bude podléhat příslušným daňovým režimům na úrovni svého sídla a na úrovni svých organizačních složek resp. provozoven, ale oproti podnikání přes právně nezávislé dceřiné společnosti může evropská společnost započítat oproti svému zisku případné ztráty svých provozoven, či naopak započítat zisky provozoven oproti své ztrátě. § 37a odst. 5 zákona o dani z příjmů stanoví, že evropská společnost postupuje při stanovení základu daně, daňové ztráty a daňové povinnosti v daňovém řízení obdobně jako akciová společnost.

Pokud evropská společnost nebude mít sídlo v České republice a zůstane zde její stálá provozovna, kterou § 22 odst. 2 zákona o daních z příjmů rozumí místo k výkonu činností poplatníků, kteří nemají na území České republiky své sídlo, vztahuje se její daňová povinnost pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky. Dále § 4 odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, rozumí provozovnou místo, které má personální a materiální vybavení nutné k zajištění ekonomických činností. Judikatura evropského soudního dvora následně upřesnila definici provozovny. Provozovna vyžaduje trvalou přítomnost jak lidského, tak materiálního vybavení nutného pro poskytování služeb, musí disponovat vlastními zaměstnanci a dostatečnou

¹³⁹ Viz Škampa J., Nesrovnal J., Skálová J.: Fúze obchodních společností a družstev, otázky přecenění majetku a závazků a jejich zachycení v účetnictví, str. 2.

strukturou pro uzavírání smluv a přijímání rozhodnutí. Je tedy zřejmé, že ačkoli organizační složky vzniklé ze zúčastněných společností po vzniku evropské společnosti budou naplňovat definici provozovny, nemusí každá organizační složka být provozovnou. Bude se jednat zejména o případy, kdy v rámci určité ekonomické činnosti nebude vyžadována přítomnost zaměstnanců provozovny, neboť vlastní činnost bude zajišťována ze zahraničí.¹⁴⁰

Po vzniku evropské společnosti vzniknou tedy po většině či po všech zúčastněných společnostech provozovny, které budou považovány pro daňové účely jako samostatné daňové subjekty nejen pro nepřímé daně, ale v souladu s komunitárním principem zdanění zisku v místě jeho tvorby i pro daň z příjmu právnických osob. Daň zaplacená provozovnou v jiném státě se pak bude řídit režimem příslušné mezinárodní smlouvy o zamezení dvojího zdanění, která byla uzavřena mezi státy sídla provozovny a sídla evropské společnosti

8.4. Účetnictví

Evropská společnost se sídlem na území České republiky povede svoje základní účetnictví dle § 4 odst. 12 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví v českých korunách a jako doplňkové účetnictví může společnost zpracovávat a zveřejňovat svou účetní závěrku nebo konsolidovanou účetní závěrku také v eurech v souladu s § 66 Zákona o SE. V souladu s čl. 61 Nařízení vede evropská společnost své účetnictví a sestavuje účetní závěrku podle zákona o účetnictví; dle mezinárodních účetních standardů bude postupovat tehdy, pokud budou její cenné papíry kótované na některém z veřejných trhů v rámci Evropské unie.

Účetní závěrka bude povinně auditovaná tehdy, pokud budou splněny podmínky § 20 zákona o účetnictví: (i) pokud souhrn aktiv dle rozvahy během účetního období či účetního období bezprostředně předcházejícího přesahuje více než 40.000.000 Kč; (ii) roční úhrn čistého obratu přesáhne 80.000.000 Kč nebo (iii) průměrný stav zaměstnanců přesáhne více než 50 zaměstnanců. Podmínka ověřování účetní závěrky neplatí v době prohlášení konkursu na společnost a v době 36 měsíců po jeho prohlášení.

Povinnost sestavovat konsolidovanou účetní závěrku vzniká za podmínek stanovených § 22 odst. 3 zákona o účetnictví, tedy pokud účetní jednotky nespĺnily

¹⁴⁰ Viz Zánová M., Knobloch R.: Provozovna pro účely daně z přidané hodnoty, str. 22.

alespoň dvě ze tří následujících podmínek na základě svých posledních řádných účetních závěrek: (i) celková aktiva neupravené o položky rezerv, opravných položek a odpisů přesahují 350.000.000 Kč; (ii) roční úhrn čistého obratu činí více než 700.000.000 Kč nebo (iii) průměrný stav zaměstnanců nepřesáhl hranici 250 zaměstnanců.

9. Evropská společnost z pohledu soutěžního práva

Evropská hospodářská politika klade velký důraz na ochranu hospodářské soutěže, a tak i preambule Nařízení akcentuje dodržování jejích pravidel. Protože založení evropské společnosti není jedna z forem zahájení podnikání, ale způsob internacionalizace již existujících podnikatelských aktivit, nesmí další koncentrace kapitálu v rámci zakládání evropské společnosti omezit hospodářskou soutěž.

Přestože se tato práce nevěnuje ochraně hospodářské soutěže na společném trhu Evropské unie, je nevyhnutelné se alespoň stručně zmínit o související právní úpravě, protože právě fúze podniků je předmětem kontroly národních antimonopolních úřadů a Evropské komise. Základem právní úpravy je nařízení Rady č. 139/2004, o kontrole spojování podniků, účinné od 1. května 2004 (dále jen „**Nařízení ES o spojování**“).

Základním principem, na kterém je komunitární právní úprava postavena, je rozhodování jen jednoho orgánu.¹⁴¹ Pokud je splněna tzv. komunitární dimenze spojení podniků nebo společností, je nadnárodní fúze zpravidla posuzována pouze Komisí a nikoliv podle národních právních předpisů. Nebude-li fúze dosahovat komunitární dimenze stanovené Nařízením, bude zpravidla podléhat povolením pouze ze strany soutěžních úřadů jednotlivých členských států. Fúze tak může být schvalována Komisí, soutěžním úřadem jednoho členského státu či soutěžním úřadem několika členských států.

Komunitární dimenze spojení je naplněna tehdy, když dle čl. 1 odst. 2 Nařízení ES o spojování celkový celosvětový obrat všech spojujících se subjektů je vyšší než 5.000.000.000 €, celkový obrat na trhu Společenství dosažený každým z dotčených subjektů je vyšší než 250.000.000 €, a žádný z dotčených podniků nedosáhne v jednom

---

¹⁴¹ *Raus D., Neruda R.*: Fúze a akvizice na společném trhu ES a jejich posuzování z pohledu soutěžního práva po 1. květnu 2004, Právní zpravodaj, květen 2004, str. 4.

a též členském státě více než dvou třetin svého celkového obratu dosaženého v rámci celého Společenství.

Společný trh může být ovlivněn řadou faktorů, které nelze měřit jen výší obratu dosaženého na jeho území. Proto, i kdyby nebyly naplněny výše uvedené podmínky, má přeshraniční fúze, dle čl. 1 odst. 3 Nařízení ES o spojování, komunitární dimenzi, pokud jsou kumulativně splněny následující podmínky, tzv. doplňková kritéria: (i) společný celosvětový obrat všech spojujících se subjektů je vyšší než 2.500.000.000 €; (ii) v každém z nejméně tří členských států je společný celkový obrat všech dotčených subjektů vyšší než 100.000.000 €; (iii) ve všech z těchto nejméně tří členských států celkový obrat každého z nejméně dvou dotčených subjektů je vyšší než 25.000.000 €; (iv) celkový obrat dosažený na trhu Společenství každým z alespoň dvou dotčených subjektů je vyšší než 100.000.000 € a (v) pokud žádný z dotčených subjektů nedosáhne v jednom a též členském státě více než dvou třetin svého celkového obratu na trhu Společenství.

Dle čl. 5 odst. 1 Nařízení ES o spojování se obraty subjektů vypočítávají jako součet příjmů z prodeje výrobků a poskytování služeb, které tvoří běžný předmět činnosti těchto subjektů, a následného odečtení rabatu a daně z přidané hodnoty a jiných obrátových daní.

System rozdělení pravomocí se ale komplikuje možností předávání posouzení jednotlivých transakcí mezi soutěžními úřady jednotlivých členských států a Komisí. Je možné, že spojení bude mít závažné přeshraniční účinky, ačkoli nebude splňovat obrátová nebo doplňková kritéria pro splnění komunitární dimenze. Pokud se jeden nebo více členských států domnívá, že transakce může podstatně ovlivnit soutěž na území členského státu resp. členských států, mohou požádat Komisi, aby celou transakci prošetřila. Spojující se subjekty mohou v přednotifikační fázi samy požádat, aby předmětnou transakci posoudila Komise. Tak tomu bude zejména v situacích, kdy spojení ovlivní soutěž probíhající přes hranice členského státu a zúčastněné subjekty budou považovat schválení spojení od Komise za jednodušší, než cestou národních úřadů.¹⁴²

Naopak pokud spojení ovlivní soutěž na trhu v rámci některého členského státu, který vykazuje znaky samostatného trhu a zároveň není součástí společného trhu, může takový členský stát učinit oznámení Komisi. Komise případ posoudí a pokud se jedná

¹⁴² *Raus D., Neruda R.*: Fúze a akvizice na společném trhu ES a jejich posuzování z pohledu soutěžního práva po 1. květnu 2004, Právní zpravodaj, květen 2004, str. 5 an.

o soutěž na samostatném trhu, je povinna předat případ národnímu soutěžnímu úřadu. O předání případu mohou požádat samotné spojující se subjekty.

Fúze musí být oznámena Komisi před svým uskutečněním společně všemi účastníky fúze. Komise během řízení zjistí, zda spojení je či není slučitelné se společným trhem a svým rozhodnutím jej za slučitelné či neslučitelné se společným trhem prohlásí. Dále může Komise ke svému rozhodnutí prohlašující spojení za slučitelné připojit podmínky a povinnosti za účelem dodržení zásad společného trhu v souladu s čl. 8 odst. 4 Nařízení ES o spojování. Podle čl. 20 odst. 1 Nařízení ES o spojování se hlavní obsah rozhodnutí zveřejní v Úředním věstníku Evropské unie společně se jmény subjektů.

Pokud by byla fúze uskutečněna před jejím oznámením Komisi či v rozporu s podmínkami připojenými k rozhodnutí, může Komise nařídit, aby subjekty své spojení zrušily, či nařídí jiná přiměřená opatření za účelem obnovení stavu.

Komise je dále oprávněna uložit pokuty až do výše 10 % celkového obrátu dotčeného subjektu nebo dotčených subjektů za neoznámení spojení či nesplnění podmínek uložených v rozhodnutí Komise. V rámci svých pravomocí je Komise dále oprávněna ukládat pokuty či penále za prodlení či vady v součinnosti se subjekty, zejména za poskytování nesprávných či zavádějících informací, předložení neúplných účetních knih či za nepodřízení se šetření nařízenému Komisí.

10. Jednání za evropskou společnost před jejím vznikem

Český právní řád používá termín *předspolečnost* pro situaci, kdy za nevzniklou společnost, ale jejím jménem, jedná někdo jiný, viz. § 64 ObchZ. Po vzniku společnosti je společnost z takto učiněných právních úkonů zavázána jen tehdy, pokud její valná hromada úkony schválí do tří měsíců od jejího vzniku. Ze schválených úkonů je společnost zavázána od počátku. Pokud ke schválení společností nedojde, jsou osoby jednající za ni zavázány společně a nerozdílně.

Přestože Nařízení termín *předspolečnost* nezná, s její podstatou počítá v čl. 16 odst. 2. Nařízení. Oproti české úpravě se zmiňuje pouze o *převzetí závazků* a dále už neurčuje způsob převzetí či jeho podmínky. Dalším výrazným rozdílem je, že Nařízení připouští dohodu mezi osobami, které za *evropskou předspolečnost* jednaly, zatímco česká právní úprava stanoví solidární odpovědnost.¹⁴³

¹⁴³ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 280.

Nevyřešeno tak zůstává, do jaké míry se bude aplikovat národní akciové právo členského státu, ve kterém bude mít evropská společnost sídlo. Pokud bude tímto členským státem Česká republika, je nutno vyřešit jaký orgán evropské společnosti a v jaké lhůtě bude úkony učiněné za *evropskou předspolečnost* přebírat. V úvahu přichází např. převzetí na základě právního úkonu učiněného statutárním orgánem evropské společnosti. S ohledem na subsidiární aplikaci českého akciového práva vede správná cesta k převzetí skrze schválení valnou hromadou evropské společnosti dle § 187 odst. 1 písm. l) ObchZ. Obdobně tomu bude i se lhůtou, ve které musí k převzetí dojít, a pravděpodobně se bude subsidiárně aplikovat lhůta tři měsíců.

Ustanovení § 64 odst. 2 ObchZ se bude aplikovat shodně, jako v případě české akciové společnosti. Zakladatelům je sice uložena povinnost pořídit seznam všech úkonů, které byly za evropskou společnost učiněny, nevyřešeno ale zůstává, jak se o některých úkonech zakladatelé dozví, zejména pokud byly činěny třetími neznámými osobami. Tyto osoby by ale měly mít samy zájem existenci svých závazků oznámit pro účely jejich zahrnutí do seznamu. Praktická aplikace tohoto paragrafu tak zůstává omezená.

Zakladateli je třeba rozumět zúčastněné společnosti, které ale se vznikem evropské společnosti přestanou existovat. Čistě technicky tak není komu takovou povinnost uložit. Pravděpodobně bude nutné, aby po celou dobu zakládání evropské společnosti členové statutárních orgánů zúčastněných společností průběžně vedli seznam jednání učiněných jménem evropské společnosti. Obávám se, že se v praktickém životě bude jednat o prázdný papír, protože úkony samotných zakladatelů resp. zúčastněných společností přejdou generální sukcesí na evropskou společnost okamžikem vzniku. Dozvědět se o úkonech učiněných třetími neznámými osobami je opět prakticky nemožné.

Pokud ke schválení úkonů učiněných za *evropskou předspolečnost* nedojde, zůstává okruh osob zavázaných z takového úkonu nezměněn. Oproti české úpravě Nařízení připouští úpravu vzájemných vztahů osob takto zavázaných a nemuselo by se tedy vždy jednat o solidární závazek.¹⁴⁴

---

¹⁴⁴ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 283.

11. Zápis evropské společnosti do obchodního rejstříku

Jakmile jsou vydána osvědčení všech zúčastněných společností, přechází proces fúze do druhé fáze a může nastat zápis budoucí evropské společnosti u příslušného rejstříkového orgánu do jím vedené evidence. Úprava zápisu evropské společnosti do příslušného rejstříku je obsažena v čl. 27 až 29 Nařízení, ve zbývajícím rozsahu se bude rejstříkové řízení řídit národními předpisy. Ačkoli i oblast zápisů do rejstříků je již značně harmonizovaná, existují stále rozdíly mezi zápisy do rejstříku v jednotlivých členských státech. Rozdíly se týkají nejen podkladové dokumentace, tzn. formulářů pro návrh na zápis (viz formuláře pro zápis evropské společnosti na Kypru uvedený v příloze č. 3 a v České republice uvedený v příloze č. 4), ale i rejstříkového řízení samotného.

Teoreticky může opět nastat několik situací, kdy bude kombinován cizozemský a český prvek v průběhu zápisu fúze do obchodního či obdobného rejstříku. Budoucí evropská společnost může mít sídlo na území České republiky s tím, že buď se přeshraniční fúze účastnila nebo neúčastnila česká společnost, nebo bude sídlo evropské společnosti v jiném členském státě, opět s účastí či neúčastí české společnosti. Obecné zásady zápisu a řízení o zápisu evropské společnosti do rejstříku jsou následující.

Příslušnému úřadu v členském státě, ve kterém se má nacházet navrhované sídlo evropské společnosti, je nutno předložit osvědčení do šesti měsíců od jeho vydání a dále zejména kopii projektu fúze. Slovní interpretací lze dojít k závěru, že by nemělo rozhodovat, kdy bude doplněn také úřední překlad. Dle mého názoru musí podání splňovat veškeré náležitosti stanovené národními předpisy, a tak pokud v daném členském státě existuje např. úřední jazyk, pak musí i osvědčení a doložené listiny splňovat uvedený požadavek již v rámci šestiměsíční lhůty. Jinak se nebude jednat o platné předložení a příslušné ustanovení čl. 26 odst. 2 Nařízení směřuje pouze k úpravě lhůty derogující národní lhůtu.¹⁴⁵

Příslušnému úřadu je dále nutné doložit zajištění účasti zaměstnanců na řízení společnosti, tzn. písemnou dohodu o způsobu a rozsahu zapojení zaměstnanců evropské společnosti, nebo čestná prohlášení členů představenstva zúčastněných společností o marném uplynutí lhůty pro uzavření takové dohody, nebo zápis o usnesení vyjednávacího výboru o nezahájení jednání nebo o tom, že tato jednání končí.

¹⁴⁵ Srov. *Evropská akciová společnost*, str. 190.

Rejstříkový orgán je omezen zmocněním v čl. 26 Nařízení a bude posuzovat jen v Nařízení zmíněné skutečnosti. Dále kromě Dohody posoudí, zda valné hromady zúčastněných společností schválily shodné znění projektu fúze. Dále posoudí soulad stanov budoucí evropské společnosti s Nařízením a podpůrně aplikovatelným národním akciovým právem. Zejména posoudí, zda základní kapitál přesahuje Nařízením stanovenou minimální hranici 120.000 € a zda má evropská společnost sídlo a správní ústředí ve stejném členském státě a jsou splněny náležitosti její firmy.

Podle čl. 27 odst. 1 Nařízení nastávají účinky zápisu i v ostatních členských státech. Podle čl. 12 a čl. 13 Nařízení se zápis evropské společnosti do ústředního registru a zveřejnění příslušných listin s údaji o evropské společnosti v národním úředním věstníku provede způsobem stanoveným právními předpisy členského státu, ve kterém má evropská společnost sídlo. Oznámení o zápisu se pro informační účely podle čl. 14 odst. 1 Nařízení dále zveřejní v Úředním věstníku Evropské unie. Úřadu pro úřední tisky Evropských společenství se sídlem v Lucemburku, který vede Úřední věstník Evropské unie, musí být podklady doručeny a fúze sdělena do jednoho měsíce od zveřejnění v příslušném národním věstníku v místě sídla evropské společnosti. Tato informační povinnost je v České republice dle § 9 Zákona o SE uložena rejstříkovému soudu.

Po vzniku evropské společnosti se provede výmaz zúčastněných společností z národních rejstříků. Návrh na tento deklaratorní výmaz¹⁴⁶ bude podávat samotná evropská společnost a bude proveden zpětně ke dni účinnosti fúze. Nebudou se tak při zápisu do českého obchodního rejstříku aplikovat ustanovení § 38e odst. 1 až 3 ObchZ, podle kterých by mohl český rejstříkový orgán provést zápis evropské společnosti a výmaz zúčastněné české akciové společnosti najednou. Při výmazu české společnosti z registru se запиše, že společnost zanikla v důsledku sloučení nebo splynutí se vznikem evropské společnosti. Dále se uvedou údaje o dané evropské společnosti, tzn. firma, sídlo a identifikační číslo. Nařízením není dotčena povinnost ukládající zveřejnění v Obchodním věstníku zápisů provedených v obchodním rejstříku a uložení dokumentů do sbírky listin. Kromě požadavků uložených členským státem pro každou fúzující společnost, upravuje čl. 21 Nařízení další požadavky kladené na zveřejnění v národním úředním věstníku, kterými jsou právní forma, firma a sídlo každé fúzující společnosti, dále rejstřík, u kterého jsou uloženy listiny každé fúzující společnosti a číslo zápisu do tohoto rejstříku a údaje o opatřeních učiněných pro výkon práv věřitelů a adresa, na

¹⁴⁶ Viz Čech P.: *Zákony o evropské společnosti nabyly účinnosti*, Právní zpravodaj, únor 2005, str. 12.

keré lze získat zdarma veškeré údaje o těchto opatřeních, údaje o opatřeních učiněných pro výkon práv akcionářů dotyčné společnosti a adresu, na které lze získat zdarma veškeré údaje o těchto opatřeních a firma a sídlo evropské společnosti.

Jen pro srovnání, ustanovení čl. 13 Směrnice o přeshraničních fúzích ukládá rejstříku, do kterého se zapisuje přeshraniční fúzi vzniklá společnost, povinnost informovat rejstříkové orgány zúčastněných společností o účinnosti přeshraniční fúze. Ze znění článku vyplývá, že tak může rejstřík vedoucí vzniklou společnost učinit až poté, co fúze účinnosti opravdu nabyla. Následující výmaz zúčastněných společností se provádí až při doručení daného oznámení.

Zúčastněné společnosti na území České republiky přestanou existovat jako samostatné jednotky. Aby byla evropská společnost oprávněna podnikat na našem území, bude nutné podat návrh na zápis organizační složky jejího podniku do rejstříku v souladu s § 21 ObchZ.

Z výše uvedeného vyplývá, že mezi zápisem evropské společnosti a výmazem zúčastněných společností nastane mezidobí, kdy zúčastněné společnosti budou podle aktuálních výpisů z obchodních rejstříků existovat, ačkoli tomu tak být nemá. Tím může vzniknout řada problémů souvisejících s dobrou vírou v zápis do obchodního rejstříku, např. provedení určitých právních úkonů. V úvahu přichází stanovit určitý den účinnosti zápisu v budoucnosti, kdy by po notifikaci příslušných rejstříkových orgánů byly provedeny zápis a výmazy k určitému a jedinému dni u všech dotčených rejstříkových orgánů. Oznamovací povinnost vůči rejstříkovým orgánům, by mohla být uložena jednak zúčastněným společnostem nebo rejstříkovému orgánu, u něhož bude evropská společnost zapsána.

Čl. 30 Nařízení stanoví, že fúze nemůže být po zápisu do rejstříku prohlášena za nulitní nebo neplatnou a nesplnění předpokladů uvedených v čl. 25 a 26 Nařízení může být důvodem pro zrušení společnosti. Tím není dotčena odpovědnost za škodu rejstříkových orgánů, které předpoklady dostatečně pečlivě nepřezkoumaly.

Jako problematické se jeví účinky žaloby podané proti obsahu osvědčení již předloženému rejstříkovému orgánu. Nařízení stanoví lhůtu pro předložení a pravomoc rejstříkových orgánů z nich vycházet a dále je nezkoumat. O problematice vad osvědčení Nařízení mlčí. Pravděpodobně by podaná žaloba měla suspensivní účinky na řízení o zápisu vznikající společnosti, pokud by bylo použito předběžné opatření adresované zúčastněné společnosti. Kdyby jej i přesto zúčastněná společnost předložila a evropská společnost by vznikla, nástupnická společnost by nejspíše odpovídala za

škodu tím způsobenou. V případě neúspěšné žaloby by byl za škodu způsobenou prodlením ve věci zápisu odpovědným žalobce. Za úvahu by stálo zavedení informační povinnosti ve prospěch registračního orgánu o vedených soudních řízeních, kterých se účastní na fúzi participované společnosti. Definitivní stanovisko k žalobám týkajícím se osvědčení zaujme Evropský soudní dvůr svým rozhodnutím.

Ekonomickým důsledkem zápisu sloučení do evidence je, že vzájemné závazkové vztahy mezi nástupnickou a zanikající společností, případně mezi zanikajícími společnostmi navzájem, zanikají splynutím. Dále dochází k univerzálnímu přechodu práv a povinností na nástupnickou společnost. Pro práva k nemovitostem je stanoven většinou poněkud odlišný režim. V České republice vzniká vlastnické právo k nemovitým věcem až následným zápisem vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí podle § 2 zákona č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem. Pokud bude mít evropská společnost český status, nebude zápis problematický. Pokud bude mít evropská společnost sídlo mimo Českou republiku, může nabýt vlastnické právo k většině nemovitostí tehdy, pokud umístí v tuzemsku podnik či organizační složku podniku a je oprávněna v tuzemsku podnikat. Směrnice o přeshraničních fúzích s obdobnými situacemi počítá v čl. 14 odst. 3 a plnění takových formálních požadavků důležitých pro převod určitého majetku, práv či závazků svěřuje vzniklé společnosti.

Přechod oprávnění k podnikání

Při založení evropské společnosti fúzí budou po ekonomické stránce vykonávány stejné podnikatelské činnosti a to na stejném teritoriu. Samotný proces nadnárodní fúze do obchodních aktivit a vztahů nezasáhne. Problematický se ale jeví přechod podnikatelských oprávnění na jiný subjekt, který bude mít sídlo v jiné jurisdikci.¹⁴⁷

Pro případ živnostenských oprávnění počítá § 14 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, s pokračováním živnosti při přeměně obchodní společnosti. Právní nástupce může pokračovat v provozování živnosti na základě živnostenského oprávnění svého právního předchůdce, pokud do 15 dnů ode dne jeho zániku písemně oznámí pokračování v živnosti živnostenskému úřadu a současně ohlásí ohlašovací živnost nebo podá žádost o koncesi.

¹⁴⁷ Viz *Evropská akciová společnost*, str. 201.

Pro případ např. bankovní licence, která není rovněž dle § 6 zákona o bankách převoditelná na jinou osobu, zákon s pokračováním činností vymezených v bankovní licenci nepočítá. Obdobně je tomu s povolením k provozování pojišťovací či zajišťovací činnosti dle zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví. Z tohoto pohledu se jeví jistější založení evropské společnosti sloučením, kdy nástupnická společnost zahájí řízení o získání příslušných povolení pro své organizační složky již v rámci procesu zakládání evropské společnosti.

12. Závěr

Cílem této práce bylo podat stručný, ale ucelený pohled na postavení tuzemských akciových společností v celém průběhu zakládání evropské společnosti přeshraniční fúzí. Snažil jsem se popsat pokud možno všechny otázky a možné situace, které mohou v zakládacím procesu nastat, a které mohou mít vliv na práva a závazky zúčastněných společností a evropské společnosti samotné. Na rozdíl od stěžejních pramenů, se kterými jsem pracoval, jsem doplnil svou práci rovněž o zevrubnou analýzu motivů založení evropské společnosti a objasnění některých finančních otázek, které se vyskytnou během samotného zakládání. Dále jsem zohlednil i relativně novou komunitární úpravu hospodářské soutěže. Přesto ale nelze tuto diplomovou práci chápat jako kompletní návod pro založení evropské společnosti fúzí.

Pozornost je věnována rovněž právům a povinnostem věřitelů a akcionářů zúčastněných společností, u nichž může dojít ke změně jejich postavení, a to zejména v důsledku možnosti volby sídla evropské společnosti v jakémkoliv členském státě.

Během psaní této práce jsem se setkal s některými nejasnostmi, které jsem se snažil rozřešit podle mně známých právních pramenů a své řešení následně podpořit argumenty. Současný model právní úpravy evropské společnosti, který stanovuje přiměřené použití národních předpisů akciového práva, považuji za nevhodný. Je výsledkem politického kompromisu při vzniku Nařízení a Směrnice a vytváří zbytečně nepřehlednou situaci. Sporné body jsou sice řešeny někdy velmi obratně, ale nelze jinak než uvítat postupující harmonizaci národních úprav akciového práva nebo komplexní řešení statutu evropské společnosti bez odkazů na národní předpisy. Současná podoba evropského práva je politickým kompromisem a je problematická na chápání a užívání i evropské politické reprezentaci. Návrh evropské ústavy počítá do budoucna s evropskými zákony, jakožto normativními právními akty závaznými a přímo použitelnými ve všech členských státech, a proto lze s vysokou pravděpodobností očekávat, že od stávajícího systému nařízení a směrnic, resp. evropských rámcových zákonů a evropských nařízení dle návrhu evropské ústavy, bude pomalu upouštěno.

Nejsem si jist, zda-li se mi podařilo v jednotlivých případech vysvětlit danou problematiku v dostatečné hloubce. Důvodem byl jednak omezený rozsah práce a snaha postihnout postavení akciové společnosti během celého procesu zakládání, dále pak nedostatek judikatury a odborné literatury, které by se podrobněji věnovaly právním aspektům zakládání evropské akciové společnosti přeshraniční fúzí. Dokonce si troufám

konstatovat, že některé prameny, publikované cca před dvěma lety, jsou na nižší vědecké úrovni, než tato diplomová práce.

Jsem si vědom toho, že se jedná o úkol možná i pro jednu generaci odborníků činných v oblastech práva, hospodářství a politiky, ale podrobnější úpravu na komunitární úrovni shledávám jako nevyhnutelnou. S obdobnými problémy se integrační procesy setkaly i v jiných oblastech svého působení a v průběhu času byly postupně překonány.

V současné době mi není známo, že by existovala na území České republiky evropská společnost. Logická a odůvodněná se jeví, tedy i pro praxi, obava ze zatím nevyzkoušené a nepřehledné formy podnikání. Hlavním problémem je chybějící motiv, který by vedl k překonání takových obav. Nejtěžší úkol čeká Evropský soudní dvůr, který bude muset za současného stavu poskytnout prvním odvážlivcům odpovědi na řadu otázek a zaplnit tak některé mezery, které současná právní úprava obsahuje.

13. Πρίλοηυ

Πρίλοηα č.1

Πράννί φορμυ ακκιοβých σπολεčností v členských státech Evropské unie, které mohou založit evropskou společnost:

BELGIE:

la société anonyme / de naamloze vennootschap

ČESKÁ REPUBLIKA:

akciová společnost

DÁNSKO:

aktieselskaber

ESTONSKO:

aktsiaselts

FINSKO:

julkinen osakeyhtiö / publikt aktiebolag

FRANCIE:

la société anonyme

IRSKO:

public companies limited by shares

public companies limited by guarantee having a share capital

ITÁLIE:

società per azioni

KYPR:

Δημόσια Σταιρεία περιορισμένης ευθύνης με μετοχές,

Δημόσια Σταιρεία ευθύνης με εγγύηση

LITVA:

akcinės bendrovės

LOTYŠSKO:

akciju sabiedrība

LUCEMBURSKO:

la société anonyme

MAĐARSKO:

részvénytársaság

MALTA:

kumpaniji pubblici / public limited liability companies

NĚMECKO:

die Aktiengesellschaft

NIZOZEMSKO:

de naamloze vennootschap

POLSKO:

spółka akcyjna

PORTUGALSKO:

a sociedade anónima de responsabilidade limitada

RAKOUSKO:

die Aktiengesellschaft

ŘECKO:

ανώνυμη εταιρία

SLOVINSKO:

delniška družba

SLOVENSKO:

akciová spoločnosť

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ:

public companies limited by shares

public companies limited by guarantee having a share capital

ŠPANĚLSKO:

la sociedad anónima

ŠVÉDSKO:

publikt aktiebolag

Příloha č. 2

Právní formy akciových společností a společností s ručením omezeným v členských státech Evropské unie, které mohou založit evropskou společnost ve formě holdingu:

BELGIE:

la société anonyme / de naamloze vennootschap,
la société privée à responsabilité limitée / besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

ČESKÁ REPUBLIKA:

akciová společnost,
společnost s ručením omezeným

DÁNSKO:

aktieselskaber,
anpartselskaber

ESTONSKO:

aktsiaselts ja osaühing

FINSKO:

osakeyhtiö / aktiebolag

FRANCIE:

la société anonyme,
la société à responsabilité limitée

IRSKO:

public companies limited by shares,
public companies limited by guarantee having a share capital,
private companies limited by shares,
private companies limited by guarantee having a share capital

ITÁLIE:

società per azioni,
società a responsabilità limitata

KYPR:

Δημόσια Σταιρεία περιορισμένης ευθύνης με μετοχές,
Δημόσια Σταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση,
ιδιωτική εταιρία

LITVA:

akcinės bendrovės,
uždariosios akcinės bendrovės

LOTYŠSKO:

akciju sabiedrība,
un sabiedrība ar ierobežotu atbildību

LUCEMBURSKO:
la société anonyme,
la société à responsabilité limitée

MAĎARSKO:
részvénytársaság,
korlátolt felelősségű társaság

MALTA:
kumpaniji pubbliċi / public limited liability companies
kumpaniji private / private limited liability companies

NĚMECKO:
die Aktiengesellschaft,
die Gesellschaft mit beschränkter Haftung

NIZOZEMSKO:
de naamloze vennootschap,
de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

POLSKO:
spółka akcyjna,
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

PORTUGALSKO:
a sociedade anónima de responsabilidade limitada,
a sociedade por quotas de responsabilidade limitada

RAKOUSKO:
die Aktiengesellschaft,
die Gesellschaft mit beschränkter Haftung

ŘECKO:
ανώνυμη εταιρία,
εταιρία περιορισμένης ευθύνης

SLOVENSKO:
akciová spoločnosť,
spoločnosť s ručením obmedzeným

SLOVINSKO:
delniška družba
družba z omejeno odgovornostjo

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ:
public companies limited by shares,
public companies limited by guarantee having a share capital,
private companies limited by shares,
private companies limited by guarantee having a share capital

ŠPANĚLSKO:

la sociedad anónima,
la sociedad de responsabilidad limitada

ŠVÉDSKO:

aktiebolag

Příloha č.3

Members of the proposed SE (For SEs with a two-tier system, details of all members of both the supervisory and management organs must be given. For SEs with a one-tier system, please give the details of all members of the administrative organ.)

Forename(s)

Surname

Previous forename(s)

Previous surname(s)

Usual residential address †

Post town

County/Region UK Postcode

Country

† Tick this box only if the address shown is a service address for the beneficiary of a Confidentiality Order granted under the provisions of section 723B of the Companies Act 1985 or that section as applied by Council Regulation (EC) No 2157/2001, otherwise give your usual residential address. In the case of a corporation or Scottish Firm, give the registered or principal office address.

Date of birth Nationality

Business Occupation

Other directorships

*Please delete as appropriate I consent to act as a member of the *administrative/supervisory/management organ of the proposed SE

Consent signature **Date**

Members of the proposed SE (For SEs with a two-tier system, details of all members of both the supervisory and management organs must be given. For SEs with a one-tier system, please give the details of all members of the administrative organ.)

Forename(s)

Surname

Previous forename(s)

Previous surname(s)

Usual residential address †

Post town

County/Region UK Postcode

Country

† Tick this box only if the address shown is a service address for the beneficiary of a Confidentiality Order granted under the provisions of section 723B of the Companies Act 1985 or that section as applied by Council Regulation (EC) No 2157/2001, otherwise give your usual residential address. In the case of a corporation or Scottish Firm, give the registered or principal office address.

Date of birth Nationality

Business Occupation

Other directorships

*Please delete as appropriate I consent to act as a member of the *administrative/supervisory/management organ of the proposed SE

Consent signature **Date**

Members of the proposed SE (For SEs with a two-tier system, details of all members of both the supervisory and management organs must be given. For SEs with a one-tier system, please give the details of all members of the administrative organ.)

Forename(s)

Surname

Previous forename(s)

Previous surname(s)

Usual residential address †

Post town

County/Region UK Postcode

Country

† Tick this box only if the address shown is a service address for the beneficiary of a Confidentiality Order granted under the provisions of section 723B of the Companies Act 1985 or that section as applied by Council Regulation (EC) No 2157/2001, otherwise give your usual residential address. In the case of a corporation or Scottish Firm, give the registered or principal office address.

Date of birth Nationality

Business Occupation

Other directorships

*Please delete as appropriate I consent to act as a member of the *administrative/supervisory/management organ of the proposed SE

Consent signature Date

Members of the proposed SE (For SEs with a two-tier system, details of all members of both the supervisory and management organs must be given. For SEs with a one-tier system, please give the details of all members of the administrative organ.)

Forename(s)

Surname

Previous forename(s)

Previous surname(s)

Usual residential address †

Post town

County/Region UK Postcode

Country

† Tick this box only if the address shown is a service address for the beneficiary of a Confidentiality Order granted under the provisions of section 723B of the Companies Act 1985 or that section as applied by Council Regulation (EC) No 2157/2001, otherwise give your usual residential address. In the case of a corporation or Scottish Firm, give the registered or principal office address.

Date of birth Nationality

Business Occupation

Other directorships

*Please delete as appropriate I consent to act as a member of the *administrative/supervisory/management organ of the proposed SE

Consent signature Date

Please use a continuation sheet if more members of the proposed SE are to be appointed

Proposed name of SE

Subscribed capital of the proposed SE comprising:

Subscribed capital in sterling

(Must not be less than £50,000)

£

Other currency subscribed capital:

Please specify currency(ies)

Tick box to confirm that the total subscribed capital of the proposed SE is not less than the equivalent of €120,000

Proposed Principal sector(s) of activity(ies) of the proposed SE:

(Use Standard Industrial Classification (SIC) Codes specified on the attached sheet)

SIC Code

SIC Code

SIC Code

SIC Code

SIC Code

SIC Code

Please tick the boxes below to confirm that **both** the following documents are attached to this form:

Tick the box (✓) Number of pages

Document description

Statutes of the proposed SE named on page 1

Office Copy of Court Order confirming that Article 26 of Council Regulation (EC) No 2157/2001 has been complied with

I certify that the information given in this form is correct

Signature

Date

Proposed Member of the management or administrative organ of the proposed SE named on page 1

Příloha č.4

Návrh na zápis nebo zápis změny zapsaných údajů do obchodního rejstříku

I. REJSTRÍKOVÝ SOUD

I Adresa rejstříkového soudu

Krajský/městský soud v	
Ulice	
Číslo domu	PSČ

--

Místo pro nalepení kolkových známek

II. NAVRHOVATEL

2 Jméno a příjmení nebo Obchodní firma či název + IČ	3 Adresa bydliště nebo sídla			
	Obec a u zahraničních osob i stát	Ulice	Číslo domu	PSČ

--

III.
EVROPSKÁ SPOLEČNOST (ES) – údaje o společnosti, jíž se návrh týká

4 Obchodní firma			
5 Adresa sídla			
6 Identifikační číslo			
7 Rejstříkový soud			
8 Spisová značka	Oddíl		Vložka
9 Požadovaná akce			
☐ prvozápis ☐ změna ☐ změna právní formy ☐ rozdělení ☐ fúze			

IV.
NÁVRH NA ZÁPIS

Navrhuji zapsat do obchodního rejstříku tyto zapisované údaje nebo jejich změnu či výmaz:

ÚDAJ	ZAPISOVANÝ	VYMAZÁVANÝ
10 Obchodní firma		Zapsat ke dni:
11 Adresa sídla		Zapsat ke dni:
Obec		
Část obce		
Ulice		
Číslo domu		
PSC		
12 Identifikační číslo		Zapsat ke dni:
Právní forma	Evropská společnost	

ÚDAJ	ZAPISOVANÝ	VYMAZÁVANÝ
13 Předměty podnikání		Zapsat ke dni: <input data-bbox="1273 264 1463 297" type="text"/>
14 Předměty činnosti		Zapsat ke dni: <input data-bbox="1273 1182 1463 1216" type="text"/>

ÚDAJ	ZAPISOVANÝ	VYMAZÁVANÝ
Statutární orgán – ředitel		
15 Ředitel evropské společnosti - fyzická osoba		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
Funkce		
Titul		
Jméno		
Příjmení		
Titul za jménem		
Rodné číslo nebo datum narození		
16 Adresa bydliště		
Obec		
Část obce		
Ulice		
Číslo domu		
PSC		
Stát		
17 Den vzniku funkce		
18 Den zániku funkce		
19 Doplňující text		
20 Způsob jednání statutárního orgánu - ředitele		
		Zapsat ke dni: <input type="text"/>

ÚDAJ	ZAPISOVANÝ	VYMAZÁVANÝ
Statutární orgán – představenstvo (dualistický systém)		
21 Člen statutárního orgánu – fyzická osoba „A“		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
Funkce		
Titul		
Jméno		
Příjmení		
Titul za jménem		
Rodné číslo nebo datum narození		
22 Adresa bydliště		
Obec		
Část obce		
Ulice		
Číslo domu		
PSČ		
Stát		
23 Den vzniku funkce		
24 Den zániku funkce		
25 Den vzniku členství		
26 Den zániku členství		
27 Doplnující text		

21 Člen statutárního orgánu – fyzická osoba „B“		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
Funkce		
Titul		
Jméno		
Příjmení		
Titul za jménem		
Rodné číslo nebo datum narození		
22 Adresa bydliště		
Obec		
Část obce		
Ulice		
Číslo domu		
PSČ		
Stát		
23 Den vzniku funkce		
24 Den zániku funkce		
25 Den vzniku členství		
26 Den zániku členství		
27 Doplnující text		

ÚDAJ	ZAPISOVANÝ	VYMAZÁVANÝ
Statutární orgán – představenstvo (dualistický systém)		
21 Člen statutárního orgánu – fyzická osoba		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
Funkce		
Titul		
Jméno		
Příjmení		
Titul za jménem		
Rodné číslo nebo datum narození		
22 Adresa bydliště		
Obec		
Část obce		
Ulice		
Číslo domu		
PSC		
Stát		
23 Den vzniku funkce		
24 Den zániku funkce		
25 Den vzniku členství		
26 Den zániku členství		
27 Doplnující text		

ÚDAJ	ZAPISOVANÝ	VYMAZÁVANÝ
28 Způsob jednání statutárního orgánu - představenstva		Zapsat ke dni: <input type="text"/>

ÚDAJ	ZAPISOVANÝ	VYMAZÁVANÝ
Správní rada (monistický systém)		
29 Člen správní rady – fyzická osoba „A“		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
Funkce		
Titul		
Jméno		
Příjmení		
Titul za jménem		
Rodné číslo nebo datum narození		
30 Adresa bydliště		
Obec		
Část obce		
Ulice		
Číslo domu		
PSC		
Stát		
31 Den vzniku funkce		
32 Den zániku funkce		
33 Den vzniku členství		
34 Den zániku členství		
35 Doplnující text		

29 Člen správní rady- fyzická osoba „B“		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
Funkce		
Titul		
Jméno		
Příjmení		
Titul za jménem		
Rodné číslo nebo datum narození		
30 Adresa bydliště		
Obec		
Část obce		
Ulice		
Číslo domu		
PSC		
Stát		
31 Den vzniku funkce		
32 Den zániku funkce		
33 Den vzniku členství		
34 Den zániku členství		
35 Doplnující text		

ÚDAJ	ZAPISOVANÝ	VYMAZÁVANÝ
Likvidátor		
37 Likvidátor – fyzická osoba		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
Titul	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Jméno	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Příjmení	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Titul za jménem	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Rodné číslo nebo datum narození	<input type="text"/>	<input type="text"/>
38 Adresa bydliště		
Obec	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Část obce	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Ulice	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Číslo domu	<input type="text"/>	<input type="text"/>
PSČ	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Stát	<input type="text"/>	<input type="text"/>
39 Doplnující text	<input type="text"/>	<input type="text"/>
40 Likvidátor – právnická osoba		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
Obchodní firma nebo název	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Identifikační číslo	<input type="text"/>	<input type="text"/>
41 Adresa sídla		
Obec	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Část obce	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Ulice	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Číslo domu	<input type="text"/>	<input type="text"/>
PSČ	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Stát	<input type="text"/>	<input type="text"/>
42 Doplnující text	<input type="text"/>	<input type="text"/>
43 Doplnující text ke všem likvidátorům		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

ÚDAJ	ZAPISOVANÝ	VYMAZÁVANÝ
Prokura		
44 Prokurista „A“		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
Titul		
Jméno		
Příjmení		
Titul za jménem		
Rodné číslo nebo datum narození		
45 Adresa bydliště		
Obec		
Část obce		
Ulice		
Číslo domu		
PSC		
Stát		
46 Doplnující text		
44 Prokurista „B“		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
Titul		
Jméno		
Příjmení		
Titul za jménem		
Rodné číslo nebo datum narození		
45 Adresa bydliště		
Obec		
Část obce		
Ulice		
Číslo domu		
PSC		
Stát		
46 Doplnující text		
47 Doplnující text ke všem prokuristům		Zapsat ke dni: <input type="text"/>

ÚDAJ	ZAPISOVANÝ	VYMAZÁVANÝ
Dozorčí rada		
48 Člen dozorčí rady - fyzická osoba „A“		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
Funkce		
Titul		
Jméno		
Příjmení		
Titul za jménem		
Rodné číslo nebo datum narození		
49 Adresa bydliště		
Obec		
Část obce		
Ulice		
Číslo domu		
PSC		
Stát		
50 Dat. vzniku funkce		
51 Dat. zániku funkce		
52 Dat. vzniku členství		
53 Dat. zániku členství		
54 Doplňující text		

48 Člen dozorčí rady - fyzická osoba „B“		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
Funkce		
Titul		
Jméno		
Příjmení		
Titul za jménem		
Rodné číslo nebo datum narození		
49 Adresa bydliště		
Obec		
Část obce		
Ulice		
Číslo domu		
PSC		
Stát		
50 Dat. vzniku funkce		
51 Dat. zániku funkce		
52 Dat. vzniku členství		
53 Dat. zániku členství		
54 Doplňující text		

ÚDAJ	ZAPISOVANÝ	VYMAZÁVANÝ
Dozorčí rada		
48 Člen dozorčí rady - fyzická osoba		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
Funkce		
Titul		
Jméno		
Příjmení		
Titul za jménem		
Rodné číslo nebo datum narození		
49 Adresa bydliště		
Obec		
Část obce		
Ulice		
Číslo domu		
PSČ		
Stát		
50 Dat. vzniku funkce		
51 Dat. zániku funkce		
52 Dat. vzniku členství		
53 Dat. zániku členství		
54 Doplnující text		

55 Společný text ke všem členům dozorčí rady		Zapsat ke dni: <input type="text"/>

ÚDAJ	ZAPISOVANÝ	VYMAZÁVANÝ
Jediný akcionář		
56 Jediný akcionář – fyzická osoba	Zapsat ke dni: <input type="text"/>	
Titul		
Jméno		
Příjmení		
Titul za jménem		
Rodné číslo nebo datum narození		
57 Adresa bydliště		
Obec		
Část obce		
Ulice		
Číslo domu		
PSČ		
Stát		
58 Doplňující text		
59 Jediný akcionář – právnická osoba	Zapsat ke dni: <input type="text"/>	
Obchodní firma nebo název		
Identifikační číslo		
60 Adresa sídla		
Obec		
Část obce		
Ulice		
Číslo domu		
PSČ		
Stát		
61 Doplňující text		

ÚDAJ	ZAPISOVANÝ	VYMAZÁVANÝ
Akcie „A“		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
62 Počet kusů		
63 Jmenovitá hodnota		
64 Druh a forma akcie		
65 Podoba akcie		
66 Doplnující text k emisi akcií		

Akcie „B“		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
62 Počet kusů		
63 Jmenovitá hodnota		
64 Druh a forma akcie		
65 Podoba akcie		
66 Doplnující text k emisi akcií		

Základní kapitál		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
67 Výše základního kapitálu		
68 Doplnující text k základnímu kapitálu		

ÚDAJ	ZAPISOVANÝ	VYMAZÁVANÝ
69 Ostatní skutečnosti		Zapsat ke dni: <input type="text"/>

ÚDAJ	ZAPISOVANÝ	VYMAZÁVANÝ
Odštěpný závod nebo jiná organizační složka		
70 Označení		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
71 Adresa umístění		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
Obec		
Část obce		
Ulice		
Číslo domu		
PSC		
Stát		
72 Předmět podnikání		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
73 Vedoucí		Zapsat ke dni: <input type="text"/>
Funkce		
Titul		
Jméno		
Příjmení		
Titul za jménem		
Rodné číslo nebo datum narození		
74 Adresa bydliště		
Obec		
Část obce		
Ulice		
Číslo domu		
PSC		
Stát		
75 Doplnující text k vedoucímu		

V.
PŘÍLOHY
Výše uvedený návrh dokládám následujícími listinami

Pořadové číslo	Předkládaná listina	Počet vyhotovení

**VI.
DATUM PROVEDENÍ ZÁPISU**

☐	Žádám, aby všechny výše uvedené skutečnosti byly zapsány do rejstříku v zákonem stanovené lhůtě	
☐	Všechny výše uvedené skutečnosti žádám zapsat do obchodního rejstříku ke dni:	

**VII.
ZÁVĚREČNÁ ČÁST**

Na základě výše vyplněného formuláře a příloh k němu přiložených podávám návrh na zápis těchto skutečností do obchodního rejstříku.

Tento návrh podává navrhovatel

Jméno a příjmení navrhovatele	Vlastnoruční podpis	Úřední ověření pravosti podpisu

Tento návrh podává zástupce navrhovatele

Jméno, příjmení a rodné číslo (u cizince datum narození) zástupce navrhovatele	Vlastnoruční podpis	Údaj o zástupci *)	Úřední ověření pravosti podpisu

*) uvede se: advokát, notář, obecný zmocněnec a další dle §21 občanského soudního řádu

V dne

Použitá literatura

Knihy

1. Dědič J., Čech P.: Evropské právo společností včetně úplného znění předpisů komunitárního práva, BOVA POLYGON, Praha 2004, citován: *Evropské právo společností*;
2. Dědič J., Čech P.: Obchodní právo po vstupu ČR do EU, BOVA POLYGON, Praha 2004, citován: *Obchodní právo po vstupu ČR do EU*;
3. Dědič J., Čech P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON 2006, citován: *Evropská akciová společnost*;
4. Dědič J., Kalinová M., Štenglová I.: Právo obchodních společností, Prospektum spol. s r.o., 1998;
5. Dědič J., Kříž R., Štenglová I.: Akciové společnosti, 5. vydání, C. H. BECK 2003, citován: *Dědič, Kříž, Štenglová*;
6. Dědič J., Švarc Z., Kotoučová J.: Srovnávací obchodní právo I., Oeconomica, 2000;
7. Dvořák T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI, 2005, citován: *Dvořák*;
8. Eliáš K.: Akciová společnost – systematický výklad obecného akciového práva se zřetelem k jeho reformě, Linde Praha, a.s., 2000;
9. Pelikánová I., Plíva S., Černá S., Příbyl Z., Vít J., Zahradníčková M.: Obchodní právo I. díl, ASPI, 2003;
10. Korts S.: Die Europäische Aktiengesellschaft – Soecietas Europaea (SE) – im Gesellschafts und Steuerrecht, Verlag Recht und Wirtschaft GmbH, Heidelberg, 2003;
11. Pelikánová I., Plíva S., Černá S., Příbyl Z., Vít J., Zahradníčková M.: Obchodní právo II. díl, ASPI, 2003
12. Smetánková R.: Societa Europea - supranacionální forma evropské akciové společnosti, disertační práce, Vysoká škola ekonomická v Praze, fakulta mezinárodních vztahů, 2001;
13. Svoboda P., Poillot-Peruzzetto S., Luby M., Evropské právo a podnik, Linde Praha, a.s., 2003;
14. Theisen M.R., Wenz M.: Die Europäische Aktiengesellschaft – Recht, Steuern und Betriebswirtschaft der Societa Europaea (SE), Schäffer-Poeschel Verlag Stuttgart, 2002;
15. Wintrová A., a kolektiv: Civilní právo procesní – vysokoškolská učebnice, Linde Praha a.s., 1999;

Odborné články

1. Dědič J., Čech P.: Základy evropského práva společností se zřetelem na jeho význam pro činnost notáře po vstupu ČR do EU – 2.část, Ad notam – notářský časopis, 1/2005;

2. Černá S.: Fúze akciových společností, *Právo a podnikání*, 2,3/2001;
3. Škampa J., Nesrovnal J., Skálová J.: Fúze obchodních společností a družstev v účetnictví, *Daně*, 7-8/2001;
4. Raus D., Neruda R.: Fúze a akvizice na společném trhu ES a jejich posuzování z pohledu soutěžního práva po 1. květnu 2004, *Právní zpravodaj*, 5/2004;
5. Salač J., Muroň R.: Societa Europaea – evropská (akciová) společnost: nový druh právnické osoby, *EMP*, 1/2004;
6. Hejda J.: Evropská společnost – I., *Právní rádce*, 9/2005;
7. Hejda J.: Evropská společnost – II., *Právní rádce*, 10/2005, citován: *Hejda*;
8. Čech P.: Zákony o evropské společnosti nabyly účinnosti, *Právní zpravodaj*, únor 2005;
9. Dráb O., Trubač O.: Směrnice o přeshraničních fúzích kapitálových společností z pohledu České republiky, *Daně a právo v praxi*, 6 / 2006
10. Nesrovnal J., Fekar P.: Některé daňové a účetní aspekty evropské společnosti, *Daně a právo v praxi*, 4 / 2006;
11. Zůnová M., Knobloch R.: Provozovna pro účely daně z přidané hodnoty, *Daně a právo v praxi*, 4 / 2006;
12. Trejbalová Š., Hölllová Z.: Účetní závěrka podle IAS/IFRS a její srovnání s českou účetní legislativou, *Daně a finance*, 9 / 2006;
13. Bachor V.: Novela zákona o daních z příjmů – právnické osoby, *Účetnictví a daně*, 1/2004;
14. Kontouris L., Charvátová J.: Zdanění v Evropské unii – Kypr, *Daně a finance*, 6 / 2006;
15. Balko L., Králik J.: Nad fenoménem daňových úniků v kontexte s daňovými rajmi, *Daně a finance* 6 / 2006;
16. Škampa J., Nesrovnal J., Skálová J.: Fúze obchodních společností a družstev, otázky přecenění majetku a závazků a jejich zachycení v účetnictví, *Daně*, 7-8/2001;
17. Škampa J., Zahradník V.: Zdaňování zisků rozdělovaných v rámci holdingových struktur, *Daně* 5/2004;
18. Saag M.: Societa Europaea (SE) in Estonia, Internet
19. Neocleous A.: The birth of the Cypriot Societa Europaea: a major opportunity for European business, Internet
20. Friedberger M.: Vstup do EU – Výplata dividend ze Švýcarska bez zdanění, *Akontinfo* 1/05
21. Wijk H.B., The Societa Europaea, internationalities and externalities, Internet
22. Umfahrer B.: Die Societa Europae, Diplomandenseminararbeit, Internet
23. Salač J., Muroň R.: Societa Europaea – evropská (akciová) společnost: nový druh právnické osoby, *EMP* 1 / 2004
24. Chobota T.: Svoboda usazování společností v právu ES: Existují ještě bariéry pohybu společností přes hranice členských států?, *EMP* 7 – 8 / 2004

Právní předpisy

1. nařízení Rady č. 2157/2001, o statutu evropské společnosti, citováno: *Nařízení*;
2. nařízení Rady č. 139/2004 o kontrole spojování podniků, citováno: *Nařízení ES o spojování*;
3. směrnice Rady č. 2005/56/ES o přeshraničních fúzích kapitálových společností;
4. první směrnice Rady č. 68/151/EHS ze dne 9.března 1968 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 58 druhého pododstavce Smlouvy, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření, citována: *První směrnice*;
5. třetí směrnice Rady č. 78/855/EHS, o fúzích akciových společností, citována: *Třetí směrnice*;
6. směrnice Rady č. 2001/86/ES se doplňující statut evropské společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců, citována: *Směrnice*;
7. ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky ve znění novel;
8. usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky ve znění novel;
9. důvodová zpráva k zákonu o evropské společnosti v podobě, v jaké byla zaslána do připomínkového řízení;
10. zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění novel;
11. zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání ve znění novel;
12. zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání ve znění novel;
13. zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti ve znění novel;
14. zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech ve znění novel;
15. zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti ve znění novel, citován: *Zákon o ES*;
16. zákon č. 628/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o evropské společnosti;
17. zákon č. 99/1964 Sb., občanský soudní řád ve znění novel;
18. vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 293/2005 Sb., o dokumentech, které je třeba předložit notáři k vydání osvědčení při přemístění zapsaného sídla evropské společnosti a při založení evropské společnosti fúzí;
19. rakouský zákon o akciových společnostech, Federální sbírky zákonů 98/1965, Bundesgesetz über Aktiengesellschaften, BGBl. 98/1965;
20. německý akciový zákon č. 1965/1089 federální sbírky zákonů, Aktiengesetz. BGBl. 1965/1089;

Komentáře právních předpisů

1. Dědič J. a kol.: Obchodní zákoník – komentář, Polygon Praha 2002, citován: *Dědič*;
2. Jehlička O., Švestka J.: Občanský zákoník – komentář, 9.vydání, C.H.Beck, 2004;
3. Bureš J., Drásal L., Krčmář Z., Mazanec M.: Občanský soudí řád – komentář, C.H.Beck, 2003;
4. Eliáš K.: Obchodní zákoník – praktické poznámkové vydání s výběrem judikatury od roku 1990, 4. přepracované a rozšířené vydání podle stavu k 1.8.2004, Linde, 1998.